

העולם הזה

מה התרחש מאחורי המאבק הדרמטי באמריקה:

בעלון בפרשת

מאז
הוא
ניצח?

קל"אופארה

העולם הזה

חוב גליקסון 8, תל אביב, טלפון 26785, ת.ד. 136. מען למברקים: "עולמפרם" המוציא לאור: העולם הזה בע"מ. דפוס: משה שחם בע"מ, ת"א, טל. 31139. ההפצה: דוד סופל ובניו, תל אביב. המערכת איננה יאהראית לתוכן המדוונות.

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן
עורך משנה:
רוב איתן
עורך כיתוב:
סלימ קשה
כתב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:
עורך תבנית:
זקי
צלם המערכת:
אליה קדן

העתון הנקרא ביותר במדינה

**האיכות המעולה
היצור הקפדני**
**רכשו אמון
המעשן**
**עגולות:
שטוחות**
**20 סיגריות
34 אגורות**

סריטה מונטאל

**האשה שתשמר
לעולם ברבו
של כל אחד**

עכשיו בתפקיד שגור עברה
עם: 'אמריאנו נזארי
'מורים רונט
'גור' מיסטרל
סופר פרודוקציה וצבעים
ממוצ'ש בקולנוע
אופיר

הנערה מנרניה

אנגלית • צרכתית

לומדים בשיטה קלה ויטורית בבית "קדימה" ת"א, בניהודה 74, טל. 20314.

נפתיים:

- קורסים ואולפנים למכוננים (שפה שימושית, דקדוק, כתיב, סגנון ושיחה (Conversation)). הלמידים בכל שעות הבוקר והערב.
- קבוצות נפרדות לתלמידי בתרספר (מתחילים, מתקדמים ועזרה בבחינות).
- הכנה לבגרות בלשון האנגלית וספרותה (מאי 1960).
- הלימודים בקבוצות קטנות, עלידי מורים מעולים.

פרטים והרשמה: מ' עד 12 לפני הצהריים: 3 עד 9 בערב. (פרט ליום ו')

תחילה הוא ניסה להשתק אותנו באיומים גראנדיוזיים, בהודיעו לנו כי יהרוס אותנו במשפטים ויוציא מאתנו "את הפרוסה האח" רונה". לאחר מכן הוא ניסה להתעלם מקיומנו ולפטר את דברינו בתנועתיד של זיל"ל. זול, השבוע עמד אוטו פרמינגר ושפך דמי עות'תנין במסיבת-עתונאים, אותה קרא במיוחד כדי להתגונן מפני העולם הזה. אכן, חל שינוי בפרמינגר הגדול. כאשר בא היה נדמה לו כי אמריקאי עשיר, המנסה נף במיליונים, יכול לקנות בישראל כל דבר מראשית-המשלה ועד לכפרים ערביים. תחילה אף הצליח: ממשלת ישראל התפלשה בעצרה, לא שאלה למהות התסריט שלו והעמידה לרשותו שותפים וזכויות בשתי של הרבה מאות אלפי לירות. פרמינגר ת'כנן למשך אלפים מתושבי ירושלים לסצנות המוניות עלידי עריכת פיס במקום, כנהוג לגבי פראי הגיוגל.

ואז בא העולם הזה הרע ועזר את תשור מתילב הציבור לאופיה המפוקפק של היצירה העומדת לקבל את הגושפנקה הרשמית למעשה של הממשלה. "לא אסכים להלית כפוף לצנזורה!" קרא השבוע המפיק הגדול. אולם העולם הזה לא בקש להטיל שום צנזורה. הוא רק תבע למנוע גושפנקה רשמית ועזרה במשלחת מציצה סלפנית וחסרת ערך. "העולם הזה גנב את התסריט מבית המלון שלנו!" התיפת התוליבדי הגדול, בי הוכיחו בי הוא מבין יותר. במסחר בצלולודי מאשר בבלשות. שיטות העולם הזה הן קצת פחות פרימיטיביות. הוא לא גילה ולא יגלה לעולם איך הגיע התסריט לדינו.

★ ★ ★

בציבור העברי גרמו גילויי העולם הזה על מהות התסריט לרגשות של סלידה וזיל"ל, אבל לא היו תגובות חריפות. נדמה כי האורח אמר לעצמו: מדינת-ישראל כבר עברתה פורעניות רבות, והיא תישאר בחיים גם אחרי הסרטת אכסודוס.

אולם בציבור העברי גרמו גילויי העולם הזה לתגובה הרבה יותר נרגשת. כמו כל מיעוט לאומי, רגישים גם ערביי ישראל ביצורה קיצונית בענינים של כבוד. לאון יוריס, שהתיחס אליהם כאל אינדיאנים פראיים שיש לירות בהם כמו בכלבים שוטים ("הי אינדיאני הטוב היחיד הוא האינדיאני המת!"), לא מצא חן בעיניהם כלל.

אחרי המאמר הראשון של העולם הזה (1172) על הספר אכסודוס, מהירו המשכני לים הערביים לעיין בו. בין השאר, מצאו בו את הקטע הבא:

אוי החנה את מכונתו במרכז העיר (נצי רת) וזה מאליו קבוצה של פרחים ערביים, אבל ילד אחד התעקש.

"מדריך?"
"לא?"
"מזכרות? יש לי עץ מן הצלב, אריג מאדלת ישן?"
"הסתלק!"
"תמונות פורנוגרפיות?"
אוי ניסה לעבור על פני הילד, אך הלח נאחז במכנסיו. "אולי אתה רוצה את האחות שלי? היא בתולה!"
אוי זרק לילד מטבע. "שמור על המכונית בחייך!"

נצרת הטרחה. הרחובות היו מלוכלכים בצואה, קבצים עיוורים השמיטו קולות אומ' ללים וילדים יחפים, קרועי-בגדים ומלוכלכים, רבצו על הארץ. הזבובים היו בכל מקום. קיטי אחזה בכל כוחה בזרועו של ארי, כאשר עברו בשוק. קיטי היתה נבוכה כאשר יצאו מנצרת. היה זה מקום נורא.

אפשר להגיד הרבה דברים על נצרת. אפי שר להגיד שהיא מלוכלכת (אם כי האומר כך מעיד על עצמו שהוא משולל כל חוש ליופי ולסגנון, כי נצרת היא אחד המקומות המקסימים ביותר בארץ). אבל בנצרת, בניגוד לתל אביב, אין זנות ברחובות. איש אינו מציע בה את אחותו לתיירים, והתמונות היחידות הנמכרות בה הן תמונות הבתולה הקדושה והכנסיות.

התיאור כולו בדוי מלבד של אדם אכזרי-שנאה, ואולי הוא מועתק מסיפוריהם של חיילים אמריקאיים שהגיעו במלחמת-העולם השניה לנאפולי. אין פלא שהקוראים העריבים, ובראשם בני נצרת עצמה, נחרדו. אמנם, בתסריט אין קטע מסית זה מופיע. תחת זאת יש בו תמונה אחרת, שלא הופיעה בספר. גילינו אותה בעת שפירסמנו את תוכן התסריט (העולם הזה 1176).

הדמות שהתסריטאי מבקש לתבנה ביותר על לב הצופה היא קרן, הילדה הבלונית התמימה והנחמדה. בשיא הסרט היא נרצחת בדרכה מעמדה חיצונית לשער כפר-הילדים. היא נתקלת במשפחה ערבית הבורחת מן הארץ. הפליט שולף סכין וחותר את גרונה

של הילדה הנחמדה מאונן עד אינן. לגבי הצופה הזר, מוסר-ההשכל הוא פשוט בתכלית: הפליטים כולם רוצחים נבזים, ו טוב שירקבו במחנותיהם. ואילו ערביי ארץ-ישראל הם נאצים, יורשיו של היטלר. לא לשוא דואג התסריט לצייר צלב-קרס על קירות הכפר הערבי הנטוש הנכבש עלידי ארי בן-כנען.

אחרי שפירסמנו תסריט זה, הגיב הציבור בישראל בצורה חותכת ומאוהדת. העתון ה' מפ"מי בשפה הערבית פירסם מאמר חוצב להבות של ראשד חוסייני, המשרור הצעיר והפופולרי. צעירי נצרת הפיצו כרוז בלתי-

ליאון יוריס (בנשף פורים)

חוקי, בו דרשו להטיל חרם על עבודות ההסרטה. הם נאסרו. הכפרים הערביים, הס מוכים למרכזי ההסרטה, הצטרפו מיד לחרם זה. פרמינגר נאלץ לשכור דרוזים מכפרים מרוחקים, שהצטדקו באוזני הערבים שהם "רוצים להגיע להליבוד". לדברי פרמינגר, גם נגמנו מכונותיו באבנים עלידי נוער ערבי נרגז.

המפיק היהיר קיבל משלחת של ערביי מפ"ם, הגיש להם לעיין את התסריט (זו ה' פעם הראשונה!), אך סירב להכניס בו את השינויים שנדרשו עלידם. גם באוזניהם הש' מיץ את העולם הזה במלים שהוכיחו כי ה' איש הגדול אינו גדול כל כך.

במיוחד ניסה המפיק בכל הזדמנות להפ' ריד בין הספר לבין הסרט. זוהי הפרדה חסרת-שחר. הספר והסרט ינהלו תעמולה איש לרעהו. על עטיפת הספר האנגלי כבר מכריזה הודעה מיוחדת שהוא יוסרט עלידי אוטו פרמינגר. הסרט נושא את אותו השם כמו הסרט, גיבוריו הם אותם הגיבורים, ו' רוח הספר שרויה עליו. מ' שקורא כיוב את חלף עם הרוח, רואה לנגד עיניו את קלארק גיביל וויויאן לי, ומי שרואה את גיביל וליי, חושב על הספר. השניים אינם ניתנים להפרדה.

★ ★ ★

בארץ מוצג עתה סרטיובל על שלמה ה' מלך ומלכת-שבא — סרט המכתיב את פרקי התנ"ך. הדבר הנורא ביותר בו הוא כי בעת ההסרטה חשבה הוליבוד — בה שולטים יהודים — שהיא עושה טובה לישראל. היא שמה בפי שלמה המלך המגוחך נאומים ציוניים של דויד בן-גוריון, ואת פרעה מלך מצרים היא מתארת, תוך רמיזה גלויה ל' גמאל עבד אלי-נאצר, בדמות מפלצת מבחילה. האם צריכה ישראל להיות מיוצגת עלידי סרטיובל, המעוררים סלידה בלב כל אדם חרבותי בעולם? האם באמת אין המדינה, וידידיה הרבים בעולם הכרטיס, מסוגלים להפיק אף סרט מכובד אחד? אף סרט אחד בעל רמה תרבותית? אף סרט אחד שישאר בלב הצופה מישקע של אהדה אנושית, כמו הגשר על נהר קואו, הירושמה אהובת, הדון השקט?

אורי אבנרי

אחד הימים מרוב זעם וקנאה וישיג את מבוששו בדרכים שאין מדינתו יכולה להרע ש"ט לעצמה. יש למנות ועדה ציבורית שי תדון בכל הבעיה.

שלמה כהן צידון, עורך דין, תל-אביב

יעין הרומא הנכונ:
הלפנוע הרצוי הריו?
בכל פעם תשתי
שתי כוסות מיץ מרין?
לפני או אחריו? — לא במקום!
אבי למד, ירושלים

מכתבי מוכר

מוכר

יפה מצד עורך, "העולם הזה" (1180) ש' הרפים את מכתבי ההשמצה של הניה סוכר כלשונו, ואף הוסיף באכזריות נ"י טלמנית, בה לחי, הניה" כקוראה פשוט, מה אני הייבת לשי האם הגברת סוכר חושבת באמת שהקוראים מסומס' מים, או שאין להם חוש אכזר?
למעשה היא מאי שדת כל מה ש"העו"ל" כתב על "הזה" כתב על הביוראטית הכוזבת שלה, ופשוט טוענת שהעובדות הכוזבות לא הומצאו על-ידה, אלא על-ידי סוכן פירסומי שלה. או מה? הן חרלות להיות כוזבות? ואם היא טוענת שסאמריקניות עליה דחה אותה לחוץ-לארץ — אוי למפריסומי כאלה!
אני לא חושבת ש"העולם הזה" היה צריך לפרסם מכתב כזה בלי תגובה.

עליזה פדרמן, חיפה

העולם הזה נוהג לפרסם מכתביהם כשהם כ"י שונים וללא מענה. סומך על קוראיו שיסקלו בעצמם את מידת המהימנות של ההכחשה.

לא נותקה השושלת

כתבתי בנק"י, "קראתי בענין את הרשימה "אבא נגד לנין" (העולם הזה, 1178), בה מסופר על מסכור בין הבת ומשפחתה על רקע השתייכותה למשמרת הצעירה של מק"י. עברתי סמינר למדריכים והייתי חבר תא אקטיביסטיים, שהיה סגור בפני חברי התנועה, פרט למדריכים וחברי מועצת הסניף. לא נשאר לי אפוא אלא להביע את צערי שלא עלה בירי האב ובנו לשכנע את ערינה לשלילת התנועה. אני סוכן לבוא לעזרתה. יצחק שמו, חיפה

מצא האב המסור לשכנע את בתו ה"לניני" סמית" בכונות עקרונות חופש הפרט ושאר ערכי כבוד האדם בחברה דמוקרטית ליב ראלית — על-ידי שלשאות, עינויים "עד זוב רב" והשמצת הזולת?
האמנם השיטה מקורית? כמדומני קדמו לו כבר, ועושים כד גם היום, עבר אל-נאצר, המלך חוסיין, מורודר וסוגנן רב. למי זה עוזר?

באשר לספרו של קאלינין (נשיאה לשעבר של ברית-המועצות, דווקא אחור על יהודיה, שלא כסמאלין בשעתו), התנינו הקוסמונים "ס"י" קובץ מאמרים משעשעים על דרכי חינוך מקובלים בעולם כולו (אמנם, בלא של שלאותו). יש גרועים מזה, "המניפסט הקור מוניסטי", למשל, מהווה (בצדק) חלק בלתי נפרד גם בחינוך התיכון בישראל. כאמור: ננו של הקב"ה נרחב למדי.

יוסף לוינגר, קרית-חיים

נשמתי של תשכ"ב

"כ, היוצר, בצלמו יוצר" אמרו הקדמונים, וצדקו באמנם. ולפי שאני הוא זו המרי פיעה כ"יוצרת" הי תשכ"ב (העולם הזה 1178), ולפי שהיצי רה היא מפשית, בי נאלית וחסרת-טעם, כך שאיני רוצה לי הצטלם בצלמה, הריני ני לציון שמתוך 118 ההנדרות — 11 שלי הן בלבד, וכידוע, נשמתו של תשכ"ב הן הנדרותיו, ונשלחת אותו מסנו. הפורחת את נשמתו ונשלחת את חיותו.

אורחים לבית, רק אני מומינה, ורק את אותם הרצויים. ממי קיבלתם רשות להזמין אורחים בשמי, בהקדמתכם לתשכ"ב? אילנה זיהא, טבריה

אחרי מכת הנזק-אזוס של הקוראה דהאן, עורך מדור התשבצים הוא (ו) מאוזן.

כראי לומר למחמס' הכסאות היקר מצי רי, שחיבר את תש "העולם הזה" (1178), שככאי הי מסכן לא הספיק לי התחמם אף כמלוא הנימה, ביושבי לפ תור את תשכ"ב. כר בור דקותיים כר קיפצתי משכני פתור. בעתו תשכ"ב תמונ' (אני מצרף תמונ' תו של ידיד מסויים, סתם כך, בתקווה שי הוא ישכור את ראי שו איך הניעה התי מונה לירי. אם רצו נד לדעת, שמור אי פוא על אנקד' וי מנחם אור, תל-אביב

האם ניתנת האפשרות של חינוך על-יסודי למאות אלפי ילדים, הבאים משפחות מרובות ילדים? אענה בלא מוהלם. קל לברוק את הדבר. ילדים אלה באים רובם ככולם מקרב בני עדות המזרח. אחוז בני עדות ה' מורחב בבתי-הספר התיכוניים הנו רל ביותר, ואחוז זה כמעט אפסי בחינוך הנבזה.

... ובזרני, כשהייתי במצרים, היו נערות אדירות של מסורסטים, אשר דרשו שי לא יסגרו את בתי-הספר התיכוניים והגבר הים בפני אלה היה באפשרותם לשלם את חובותיהם הקודמים ואת שכר-הלימוד ה' שופה. שום משפלה מצוית לא העזה לה' נגר לדרישה זו. מה בארץ עוד לא שמעתי על הפגנת סולידאריות של תלמידים, הרוז אים איד חבירהם סגורשים בנלל אייתשלוס שבר-הלימוד.

בעית המיפול בילדים יוצאי משפחות גדולות היא הבעיה בה"א הידועה של מדינת, אנו איננו רוצים להפוך את מחצית איכסותינו לציבור ממורמר אירי יפרוץ כי

בן מאה לשערים

קוית שבינו הולדתו ה'100 של בנימין זאב הרצל אמצא על שער "העולם הזה" (1180) את תמונתו של מייסד הציונות. במ' קומה שפתם שער מפוצץ על האפשרות של רעידת-אדמה בתל-אביב. אנא, על תשכחו שי לולא הרצל לא היתה בארץ עיר עברית שי יכלה להיחברו. זלמן קרנף, תל-אביב

אם תצוג אין זו אנאדיר.

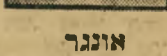
השגריר מזמין

אני שולח לכם את הומנאו של שגריר יש' ראל בוינה, מר יחזקאל סהר, למסיבת יום-העצמאות. שואל אני אתכם, האם כד נראית הומנאו של שגריר? היכן החלק השני של ההומנאו, שהיה כתוב בשפה הנרמנית, ושי נחמד לשם הסכון בהופנתו ומרוע יש מהי קות ותוקנים בנות ההומנאו בכתבי-יד? אוי ואבוי לשמה של ישראל אם כך נר-אית ההומנאו לאנשים גדולים מסנו.

החוק והידידים

אני יודע מה העדר העתונאי של כתבתי

כפ בנוגע למשפחת מילר, המבקשת בח' זרה את ילדיה (ה' עולם הזה 1178), אי כל הודעתו של דר' בר משרד הסעד (אם יש לי ילד ואני רוצה אומניים, אני מוכר אותו ומסכל את האומניים — ר' זהו זה!) שוה לב' דה את כל הסיחה. פסח אונגר, באר-שבע

אונגר

בעתונות, אך כל עוד לא שמענו ז' ימים ברוכים מהורי הילד, שאין הם מתכוונים לי שנות עולמו של כנס במירה שתרנס לו סיביר נפשי חסור, ובהתחשב בעמדתם כלפי הילד בעבר (כוח שששהיה נוח להם, הפילור ה' על כתפי חוק), הרי חסימפאטיה שלי היא לעת עתה עם חוק (ואני איני קנאי רחוק). גם אני הייתי מושיט לו עזרת' לי האבק במאבקו, אילו נזומם הרבר לירי.

אין זה נכון שאסור לדעתהקהל לבקר את בית-המשפט העליון, כל עוד ביקורת זו אינה נעשית ברר של ביוון. כי אכן, במס' רום מסוימים הגיע בית-המשפט אף ליצי' רת תקדימים חסרי-הניון, הנוגדים את רוח החוק. המיפול בעניני משפחה, אף שהוא נעשה על-ידי בית-המשפט, יש לבססו לא רק על "האותיות המפות" של החוק, אלא גם על ההנה פסיכולוגית אבהית עמוקה לעמדת ה' הצדדים המתפלמסים, וראיית הנולד ב' פתרונות כלשהם המוצעים ו/או נקבעים על ידו.

בואו, בואו, ילדים

קראתי את המאמר על פיקוח הילודה (ה' עולם הזה 1178) וכן את תגובות האורחים ששאלתם, ונדהמתי לראות שהנשאלים, ואשר לו אלה שהיו נגד, לא נימקו את הדבר מכ' הינת החמא שבפיקוח הילודה.

אוי ואבוי לעם ישראל אם כך הוא המצב איבדנו מיליונים, ועכשיו עוד לצמצם את הילודה? אנה נניע?

ובשביל מה? בשביל להעלות את רמת החיים. אבותינו גרו בניסאות והיו להם עשרה ילדים ולא התלוננו, ואנו רוצים שני ילדים כדי שיהיה לנו פרי-ידר. האם אין בכך הקרבן זרע למלך המודרניזם? כל אדם חש בתוך יושתו הפנימית שזה חמא חסור, והאם אתם חושבים שה' לא יפקוד על כי שוחת רכבו הדור הזה?

חיים ה', חיפה

חלל שהורכים בזמנו לא קראו את טאמריס לפני המעשה, והיו חוסכים לעולם אנשים שאינם יודעים ואינם מסוגלים, ליי צר סרקטור, להטים סילון, לאיש מעברה, לתכנן מכונה ולתקן טאנק בתנאי קרב".

בשם כל המטערים על כך, שמה אלעזרי, רחובות

אני בא להסכים או לחלוק על העקרונ של תוכנו הילודה. ברצוני להביע את דעתי על המצוי, ולא על הרצוי. המדובר כאן ב' רכבות התורים אשר ילדו ומגדלים משבעה עד שנים-עשר ילדים בממוצע בכל משפחה. מה לעשות בי' ילדים אלה? אם יקבלו חינוך תיכון ותינתן להם האפשרות של חינוך נבזה, הם לא יחזרו על מעות הוריהם — הולדת ילדים ללא התחשבות עם אמצעינו הכלכליים.

עקירת הבערות מהילדים היא שתעצור את העליה התלולה האינסופית של הילודה ה' בלתי-מונבלה, ולא הרצאות של עובדת ה' ציאלית או אחות קופת-חולים ביושבים, שי יחסו לאוכלוסיה דומה ליחס שליט בארץ קולוניאלית.

האם ניתנת האפשרות של חינוך על-יסודי למאות אלפי ילדים, הבאים משפחות מרובות ילדים? אענה בלא מוהלם. קל לברוק את הדבר. ילדים אלה באים רובם ככולם מקרב בני עדות המזרח. אחוז בני עדות ה' מורחב בבתי-הספר התיכוניים הנו רל ביותר, ואחוז זה כמעט אפסי בחינוך הנבזה.

הצגת בכורה ארצית 7.5.60

אוריון ת"א מריה של קורד יורגנס

בסרט הדרמטי הגדול

העכברים

שקיבל פרס ראשון בפסטיבל הסרטים הבינלאומי 1959 ה' העניק לבדיה של את התואר "השחקנית הסבה של השנה".

בקרב:

עצמון חיפה וציון ירושלים

החברה להפצת סרטים במזרח הקרוב בע"מ.

הנעל התפורה בשיטת BLACK

אתגר

במה למחשבה חפשית

נמצא למכירה בכל הקיוסקים

זאאא

לו נשרו השערות! ולך?

אם יש לך דאגות שער

פנה למחלקה לטפול שיער ברובינס קוסמטיקום, בהנהלת הביאוקוסמטיקאי אלכס רובין, תל-אביב, רחוב פינסקר 2, טלפון 22128 — חיפה, רחוב הרצל 1.

העולם הזה 1181

דואו בי"ס לרקודים אקסקלוסיבי

ההרשמה: תל-אביב רח' פינסקר 2 8-5 אח"צ

חליכות הדיון

האם

ת"א שדר מסריק 19

אולובוס 62 19 13 12

נמצא למכירה בכל הקיוסקים

זאאא

לו נשרו השערות! ולך?

אם יש לך דאגות שער

פנה למחלקה לטפול שיער ברובינס קוסמטיקום, בהנהלת הביאוקוסמטיקאי אלכס רובין, תל-אביב, רחוב פינסקר 2, טלפון 22128 — חיפה, רחוב הרצל 1.

העולם הזה 1181

ענין ההחיות

עתה לא היה אלוהים מלבד ה' ציונות, ודויד בן-גוריון היה נביא הציונות.

★ ★ ★

במאי 1948 קמה מדינת ישראל ודויד בן-גוריון הפך, בצדק, לראש ממשלתה הראשון.

ממש באותו יום הבין האיש, שעוד את מול היה האדם מס' 1 בתנועה הציונית, כי התנועה הציונית אינה חשובה כלל. כאילו והיה כנעני מובהק, החל טוען כי חשובה אך ורק מדינת ישראל — שהיא המסגרת המדינית של אורחיה, תושבי הארץ.

לא היה זה שנוי קטן. כי גם לפני קום המדינה היתה נציגות פוליטית לשוב העברי בארץ — "הוועד הלאומי" בראשות יצחק בן צבי. דויד בן-גוריון, יושב-ראש הנהלת ה' סוכנות, התייחס למסד זה בבזוז תהומי.

עד מאי 1948 היה ברור לו כי יחודי העולם הם הקובעים, ולא הישוב העברי בארץ. החל כמאי 1948 היה ברור לו, באותו בטהון מוחלט, כי ההיפך הוא נכון.

כראש ממשלת ישראל פועל בן-גוריון ללא לאות הן להמעטת דמותה של ההסתדרות (אותה התקין לפני כמה ימים במי לים חריפות, כקבוצת לחץ שיש לשעבדה לאינטרס המדינה) והן להמעטת דמותה של התנועה הציונית (עליה שפך בעשור האחרון קיתון של נאצות ודברירלעג).

בשטח הראשון, מתייצב נגדו פנחס לבון, יורשו כמזכיר ההסתדרות, המשתמש נגדו בדיוק באותם הנימוקים שהשמיע פעם בן-גוריון עצמו נגד זיבוטנסקי.

בשטח השני מתייצב נגדו נחום גולדמן, יורשו כמנהיג התנועה הציונית, המשתמש נגדו בדיוק באותם הנימוקים שהשמיע פעם בן-גוריון עצמו נגד יצחק בן-צבי.

בן-גוריון מתנגד בתוקף לטענות שניהם כאחד.

עתה אין אלוהים מלבד המדינה, ודויד בן-גוריון הוא נביא המדינה.

★ ★ ★

אלם לא כל שטחיהחיים של המדינה חשובים במידה שזה. דויד בן-גוריון אינו רק ראש הממשלה. יש לו תפקיד שני, וגם תפקיד זה משפיע על קנה-המידה שלו. שלוש שנים לפני קום המדינה מת אליהו גולומב, שר-הבטחון של המדינה-בדרך. ראש הממשלה של המדינה-בדרך, דויד בן-גוריון, נטל תיק זה לידי.

עד אותו זמן, לא התעניין בן-גוריון בענייני צבא. להיפך, הוא הופיע כמעט כי אנטי-מיליטריסט. בתור מזכיר ההסתדרות, הזהיר בפני האינטלה המיליטריסטית של אויבי המעמל. כיושב-ראש הנהלת הסוכנות, לעג למושקיה-החיליים של חסידיו זיבוטנסקי והעלה על נס את ההבלגה. בימי מלחמת העולם, לא טיפל בחיילים הארצישראליים ובבריגדה היהודית, אותה השאיר ברוחב לב לשרת.

אך ברגע שבא במקומו של גר' לזמב, הפך בן-גוריון לאיש-צבא בלבד ונפש. כמו חובבים רבים, המגיעים לענייני צבא בשלב מאוחר של חייהם, התערב בכל מעי שיהיה של החיילים המקצועיים.

בנאומיו לא הסתיר שהוא רואה את עצמו כיורשם של שרי-צבאות-ישראל, מיהושע בן-נון ועד ימינו. הוא הופיע בכל הזדמנות בבאטל דרס מרופט, ועתונים זרים החלו מדברים בחיבה על "הנביא בעל האקדחים".

בינתיים הפך דויד בן-גוריון לאיש חשוב מאד. יריביו בצבא במפא"י, בצבא את צעדים, הלכו לעולמם או ירדו מוכסיהם המפלגתיים. בן-גוריון היה לשליט-יחיד. (המשך בעמוד 20)

כדי להסיה את דעת הפועלים ממאבק המעמדי, מאבק למען הגשמה סוציאליסטית. גם המלחמה שניהלה ההסתדרות, בני צותו של דויד בן-גוריון, נגד העסקת פועלים ערביים בפרדסים היהודיים, לא התנהלה תוך שימוש בסיסמות לאומיות אלא דחקה בקריאות מעמדיות. היה זה מאבק למען "עבודה עברית", נגד פרדסנים נציגים, למען יצירת מעמד פועלי עברי וגיבוש חברה עברית שתתקיים על עבודת כפיים.

לא היה אלוהים מלבד המעמד, ודויד בן-גוריון היה נביא המעמד.

★ ★ ★

בשנת 1933 אירע הדבר ששינה לפתע את תפקידו של דויד בן-גוריון, ומי מילא גם את אמת-המידה שלו לחשיבותם של דברים.

דויד בן-גוריון היה נביא המעמד.

בן-גוריון מסתכל בראי אחרי קבלת תואר דוקטור-הכבוד

שם קץ לחייו של חיים ארלוזורוב, יושב ראש הנהלת הסוכנות היהודית. את המקום שהתפנה בצורה כה טראגית ובבלתי צפויה תפס דויד בן-גוריון.

האיש שהיה עוד אתמול מנהיג הארגון ה' מעמדי של הפועלים, הפך פתאום ראש-הממלה של התנועה הציונית, העל-מעמדית, שהתמירה לייצג את כל "העם היהודי".

שינוי פתאומי זה בתפקיד היה מלווה שינוי פתאומי בהשקפת-ה' עולם. הוא מצא את ביטויו בסיס-מה אותה יצר דויד בן-גוריון בש' נת 1933 ובה הכתיר אז את ספי' רו: "מעמד לעם".

המעמד, שעבר לידים אחרות, חדל להיות חשוב. העם, שעבר לידיו של דויד בן-גוריון, היה לנושא היחיד של חזון הדורות. מספר גובר והולך של תפקידים, שהיו עד אז מרוכזים בידי ההסתדרות, עברו לידי הנהלת הסוכנות.

הצבע הכחול-לבן החל מכסה את הצבע האדום. סמוך לסוף מלחמת-העולם השנייה כבר עמד דויד בן-גוריון על דוכן הנואמים במלון בילטמור והכריז כי משימת הדור היא להקים מדינה יהודית.

תכונה זו לירי גילוי קיצוני. יתכן שזו תכונתו הבולטת ביותר. הוא האמין תמיד שתפקידו הוא החשוב ביותר — לא רק לעצמו, לא רק למפלגתו, אלא לכל האומה העברית, רית, ואולי אף להיסטוריה האנושית כולה.

ומכיון שבימי חייו הארוכים כבר הספיק לעבור כמה וכמה תפקידים בשטחים שונים לגמרי, גרמה תכונה זו למספר שינויים קיצוניים למדי בהשקפת-עולמו — שינויים שהחלו נותנים בדרך האחרון את אותותיהם לגבי מהות הישוב והמדינה.

★ ★ ★

ה' יו ימים, כאשר דויד בן-גוריון כיהן כמזכיר כללי של ההסתדרות הכללית של העובדים העבריים בארץ-ישראל. זה התחיל ב-1921.

ההסתדרות היא ארגון מעמדי. שלט בה

א רבעה כובעים מפארים ברגע זה את ראשו של דויד בן-גוריון: המגבעת של ראש-הממשלה; קובע-הפלדה של שר-הבטחון; כובע-המצחית של שר-הדואר; וכיפת-הפרוץ פסור של שר-החינוך.

גם בשכיל אדם בעל ראש גדול, זה מספר רב מדי של כובעים.

לפי כל הסימנים, יצטרך מר בן-גוריון לחתור לפחות על שניים מהם.

לגבי היתור הראשון, אין כל בעיה. לראש-הממשלה אין אמביציה לכהן כדורך העליון של ישראל. אמנם משרד-הדואר חשוב לו, כיתון שמשולבות בו כמה מחלקות חשובות של מנגנון-החוק, המקיפות לשיחות-הטלפון שליו והפנותחות את מכתבינו. אבל פקידים אלה נותנים בידי הנאמנות של המנהל הכללי של הדואר; ואיש זה משהו רר, לפי החוק הקיים, מכל פיקוח מיניסטריוני. על כן אפשר להעביר את כובעו של שר-הדואר לכבוד שיטתית או לכל המעוניין.

הבעיה האמיתית קיימת לגבי התפקיד השני שיש לחתור עליו. האם לפשוט את הבאטל-דרס הצבאי, או את הגלימה החיונה כית השתוריה? לכאורה אין כל ספק: ראש-הממשלה יישאר גם להבא שר-הבטחון. אולם ייתכן שעוד אפשר לשנות את הדבר, אם נשכיל להגיע אל לבו של האיש הגדול. לכן, הבה נשטח את תחניתנו, נבקש, נתפלל:

אנא, במשטמא ממך, הישאר שר-החינוך שלנו!

נתן לך את הכל. נעלה את המסים, כדי להגדיל פי עשר את תקציב החינוך.

נעזור לך להעביר את משרד החינוך למי שתראה, אפילו לשמעון פרס.

ובלבד שתישאר כדייר-קבע בי משרד החינוך.

★ ★ ★

תחינה זו אינה נובעת, חס ושלום, מאי-אמון כלשהו לשאר המועמדים לתפקיד רם זה.

להיפך, יש לנו כל האהדה לזלמן ארן, שיחזור אולי לתפקיד זה אם יישמש מדי בן-גוריון. גם משה שרת יכול היה למצוא במשרה זו הזדמנות מצוינת להשמיע נאומים מלוטשים, לפי מיטב כללי הדקדוק העברי, תוך מלוא תשומת-הלב לחשיבותו של כל פסיק. אפילו אבא אבן לא היה יכול להזיק.

בכל זאת, בשם צפור הנפש וחזון הדורות, נבקש מכל האנשים הנעלים האלה לחתור על הכבוד ולהצטרף אלינו בהפצרתנו בראש-הממשלה.

דברים הרבה יותר חשובים אף מן החינוך העברי מונחים על כף המאזניים. לא אנשים אלא אומה, כי כאן מוכרע גורל המדינה ממש. כדי להבין זאת, חובה היא לחזור לנבכי לבבו של דויד בן-גוריון — במידה שהדבר ניתן לבני-המאותה רגילים.

★ ★ ★

כ' אדם הרוצה להצליח בתפקידו חייב להאמין כי המשימה המוטלת עליו היא החשובה ביותר בעולם.

מי ששירת אי-פעם בצבא, מכיר תופעה זו היטב. הטיס מאמין כי חיל-האוויר לבדו מכריע במלחמות, וכל אגורה הניתנת לו חיל אחר מבוזבזת בצורה משוועת. מפקד חטיבת רגלים יודע כי ברגע שמכריע קובע רק מכשיר אחד: הכידון של החייל הרגלי. האפסאני בז מעומק לבו לרברבותם של הלוחמים, בידעו היטב כי הדבר החשוב באמת הוא שהאספקה תגיע ברגע הנכון למקום הנכון. הטבח הפלוגתי מחייך בעל-יוונה, בזכרו את הפסקו על הצבא הצועד על קיבתו. שלא לדבר על סמל-הדת, שרק הם מסוגלים להבטיח לצה"ל את הסיוע ה' עליון של אלוהים-יצבאות.

באישיותו של דויד בן-גוריון באה

ה המחול העממי, ולבסוף הצליח לארגן
ה ישראלית: השבוע סטה לדרום אפריקה
ה שאורגנה בחיפזון עלידי הרקדנית
ניקובה. למרות שלניקובה אין להקת
עממית משלה (היא מורה לבאלט
סי), אירגנה הרקדנית להקה מעין זו,
רגל אחת והעיקר — נסעה עמה.
פני הנסיעה חוקן במהירות עיכוב פטוט:
רקדנים תימניים שחומיעור נצטח להי
בארץ. הוסבר להם שישאל חייבת
ת מיוצגת בחגיגות העצמאות של דרום
סה על סהרת הגוע הלבן.

סטודנטים לוש אך מעודד

שבוע שהסטודנטים בדרום קוריה סילקו
פה את סינגמן רי; בשבוע שהסטודנטים
קרה ואיסטנבול אימו על רודנות עונאן
רס; בשבוע שסטודנטים באנגליה ובצרפת
ינו ברכבותיהם למען חריות האדם ב
אפריקה, יזמו גם הסטודנטים בישראל
לה. הם הדביקו כרוז מתון ברחובות.

עסקן לבנון
הבוקר טוב

דה, שלחו אותו למוסדות כלכליים אחרים.
ידידיו המיואשים של הגבר הנשוי, שהוא
אב לבן מבוגר, ויתרו על הנסיון למצוא לו
עבודה בבנק. כשניסו את מולם בהתאחדות
בעלי התעשייה — אוכזבו פעם נוספת. גם
מצא דחוק, למצוא עבודה בהוצאת הספרים
חסדה — נכשל.
השבוע הבינו ראשי הצ"כ כי מי שהיה
ראש עיריית תל-אביב אינו יכול להתקיים מ
משכורת רעב של 60 הלירות החודשיות, או
תן הוא מקבל כמו כל חבר אחר במועצת
העיר. אחרי שאיזמתן קצר, מצאו את ה
פשרה המתאימה: הוא ינהל את עסקי יומון
המפלגה. בעל כורחו נאלץ לבנון להסכים.
נאנח השבוע עסקן צ"כ ידוע: "אם חיים
לבנון היה חבר מפא"י, הם היו מסדרים
לו עבודה טובה עוד לפני שהיה עף מעבר
דמו הקודמת."

בהעדר עתונאים

נוסיף לחשוב כי איחוד שלוש מפלגות
הפועלים חשוב לקידום עניני המדינה, אך
לא נחדש את פעילותנו בשטח זה, הכריזו
צ"כ אחדות העבודה, ישראל גלילי, בפני
צירי מועצת מפלגתו, שהתכנסו השבוע ב
בית הסופר בתל-אביב. היה זה נאום הפ
היחיד, בו תיאר גלילי את כשלון מפלגתו
בישיות האיחוד, ניסה בכל כוחו לשכנע את
הצירים הנבוכים, שיש זכות קיום עצמאית
למפלגה.
הצירים העייפים, שחזרו ושמעו בפעם
המיוערת, כי אחדות העבודה תומכת
ביישוב הנגב ומודאגת מירידת רמת הקצונה,
לא הסתפקו בדברים אלה. הם תבעו מהנ
הגתם, המורכבת משרה התחבורה יצחק בן
הארוך והח"כים ישראל גלילי ויגאל אלון,
לחפש דרכים והסברים חדשים, כדי להש
ליכם כמתיון לציבור האדיש.
"מטומטמים!" אמ כלפי חוץ, ובנו
כחות כתבי היומנים המפלגתיים הורים,

נראתה פתיחת המועצה שלהה ורגועה, הרי
למחרת היום התגלה כי חברי אחדות העבו
דה חדרים לגורל מפלגתם.
"התנועה הקיבוצית מתפוררת", הצהיר
עסקן הסתדרותי ידוע, המייצג את מפלגתו
בועדה המרכזית של ההסתדרות, אחרי שיו
שביראש האסיפה נוכח כי אף עתונאי זר
אינו נוכח באולם. "גם בעיר לא נוכל ל
המשיך להתקיים בכוחות עצמנו. אני רואה
צורך להסביר לכם כי לדעתי איחוד שלוש
מפלגות הפועלים הוא דבר קדוש, ואין
מחיר יקר עבורו", הכריז בלהט, שהדברים
את שלושת חברי ההנהגה העליונה של ה
מפלגה. "בניגוד לדעתו של גלילי צריך
לחזור ולחפש דרכים לאיחוד."

הראשון שיצא מכלי היה ח"כ ותיק, המ
מהר להתלקח. "מטומטמים!" קרא במיקרופון
לעומת הנאום. "אין יודע מה שפך מדבר!"
צירי המועצה לא מיהרו להיסיחף בורם
התלהבות של הח"כ. הם נשארו אדישים,
ביחוד אחרי שלתודמתם הגדולה חלק גם
יצחק בן-הארוך המשופם, על עמדת גלילי.
"גלילי טועה אם הוא חושב שעלינו לח
תור רק לאיחוד עם מפא"י ומפ"ם כאחת",
קבע השר, "לדעתי, די שמפ"ם לבדה תסכים
להצעתנו. יש להתאחד מבלי לחכות למפא"י."
היה זה רמז דק כפול, המכחן לגלילי.
אשר ניהל שבועיים קודם לכן מו"מ קדח
תני עם ח"כ מפ"ם מאיר יערי ויעקב חזון;
ראשי מפ"ם הציעו אז לראשי אחדות העבו
דה להצטרף חזרה למפלגה ממנה באו. היתה
זו ידיעה מעודדת עבור צעירי אחדות העבו
דה, התומכים באיחוד מחודש עם מפ"ם,
נתקלים בהתנגדותם הפסיכולוגית של זקני
המפלגה, אשר אינם מוכנים להודות בעובדה
קטנה ומצערת: לדעת הציבור הרחב, לא
נותר לאחדות העבודה כל גימק רציני לש
מור על קיומה העצמאי. במקרה הטוב ביי
תר תוכל לבחור בין מפא"י ומפ"ם. במקרה
הרע ביותר יתקיים חלומם של רוב מנהיג
מפא"י: בליעת אחדות העבודה בעל כורחה.

נסיעת האלון

בעוד שמנהיגי אחדות העבודה תהו על
עתיד מפלגתם (ראה לעיל), מצא לפחות ח"כ
אחד מוצא אישי מן הסבך: יגאל אלון,
מי שהיה מצביא אחדות העבודה, התופס
עתה מקום שלישי בסולם המנהיגות אחרי
יצחק בן-הארוך וישראל גלילי, התכוון
לארוז את מוזדותיו ולנסוע לאנגליה.
היתה זו נסיעה פרטית: אוניברסיטה ברי
טית המימנה את אלון, יחד עם צחת מומ
חים מארצות שונות, לערוך מחקר חברתי
על ארצות אסיה ואפריקה. אם יסיים את
המחקר בהצלחה, עשוי אלון לחזור בעוד
שנה וחצי כשהוא נושא בתיקו את תעו
דת הדוקטור לפילוסופיה במדעי החברה.
אף על פי שנסיעה זו, הכרוכה בהתפ
טרות מן הכנסת, עתידה להיות פרטית, רגזו
צעירי המפלגה על כוונותיו של אלון. הם
האשימו אותו בכחנה לגטוש את מערכות
המפלגה, דחקא בשעת המשבר החמור העובר
עליה, כשהוא עומדת בפני הכרעות גורליות.
לצעירים היתה טענה חריפה נגד האלון,
התומך באיחוד אחדות העבודה עם מפא"י:
"יגאל רוצה לחזור בעוד שנה וחצי ולמצוא
את המפלגה גוססת. אז הוא יופיע כמו
משיח, יכניס אותנו למפא"י ויקבל מקום
מכובד ליד שולחן הממשלה."
השבוע, נוכח כעסם הרב של חוגי הצעיר
רים, נאלץ יגאל לסגת: "לא אסע מבלי לקבל
את אישור מוסדות המפלגה", הבטיח האלון.
אך הוסיף לתכנן את נסיעתו לחדוש אוק
טובר הקרוב.

אנשים

לשוונות האש ולשון הרע

הרכילות משולה לאש. די בניצוץ קטן על
מנת שתתלקח, ומשתלקחה, היא כתפשטת
במהירות. היא משגשת במיוחד כל עוד היא
יוקרת מתחת לפני השטח, באין מפריע.
וככל ששלהבת הרכילות אוחזת בעץ גדול
יותר, כן היא בוערת זמן ארוך יותר.
מזה שבועות אחדים אוחזה אש זו בשניים
מן העצים הגדולים ביותר ביער החברתי
של ישראל. מבלי שאיש צליל לקבוע מה
מקור הידיעה, פשטה מפה לאוזן השמועה
כי לוי אשכול עומדת לשאת אשה, חודשים
מעטים לאחר פטירת אשתו השנייה, אלישבע.
אשכול (65) אינו רק שר-האוצר. הוא נחשב
כיום גם המועמד הרציני ביותר לרשת בש
עת הצורך את תפקיד ראש הממשלה. מעמד
זה, כתוספת לאישיותו האהודה, הפכו אותו
לחומר דליק במיוחד, נתון לחסדי לשונות
האש של לשון הרע.

שרים התלחשו על כך, ח"כים העבירו את
(המשך בעמוד 10)

מ עולם לא היה במאל עבד אל-נאצר
בטוח יותר בעצמו. מעולם לא דיבר
בקול תקיף יותר. הוא נחל נצחון גדול,
ומנוי וגמור היה עמו השבוע שאיש לא
ישכה זאת.

מקומו של חגיגה נצחון לא נבחר במקרה.
אי אפשר היה למצוא מקום סמלי יותר בכל
העולם הערבי: אל-מנצורה ("המנצחת") הוק
מה במקום שם חיסל צבא מצריים את מסע
הצלב החמישי. וכעבור דור, בשנת 1250,
נחל הצבא המצרי במקום זה את נצחונו המז
היר על הצבא המאוחד של העולם המערבי.
במשך יום שלם הזכירה מכונת-התעמולה
המצרית את פרטי המאורע ההיסטורי. לואי
ה-9 ("הקדוש"), מלך צרפת, ליכד מסביבו
לא רק את מיטב העוצמה הצבאית של
צרפת, אלא גם עוצבות גדולות מאנגליה,
מסקוטלנד, מעריה-הנמל האיטלקיות — גוסף
על מיטב שלושת המיסדרים הצבאיים של
ממלכת הצלבנים עצמה. הוא החליט שלא
לבזבז כוח אדיר זה במלחמה בלתי-ימכרעת
לאורך גבולות המדינה הצלבנית המצומקת.
לואי ביקש הכרעה צבאית, והוא הבין
כי אפשר להשיג כזאת רק על אדמת מצ
ריים, תוך כיבוש קאהיר וחיסול ממלכת
האויבים. כמו במבצע סיני-סואץ, יידו צר
פתים, בריטים וצבא-ההגנה הצלבני
מצריים. וכמו בשנת 1956, נחלו תחילה שר
רה של נצחונות צבאיים מזהירים. העיר
דאמיטה בשפך הנילוס, שמילאה אז תפקיד
דומה לזה של פורט-סעיד כיום, נכבשה.

חיל-החלון שהתקדם משם הפתיע את
המצרים, קטל את מצביאם, פרץ לתוך אל
מנצורה. בעיר זו נפל לתוך מלכות. קצין
צעיר ומוזרי בשם בייבארס (שעתיד היה
לחסל את ממלכת הצלבנים, פרט לכמה שרי
דים) היה גיבור היום. בהמשך המערכה נחלו
הנוצרים מפלה ניצחת. כל הצבא, ובראשם
המלך, נפל בשבי. רבים נשחטו, המלך וה
אצילים שוחררו רק אחרי שויתרו על כל
כיבושיהם ושילמו כופר-נפש אדיר.
לא היה דרוש למאוינים דמיון רב כדי
להחליף את בייבארס בעבד אל-נאצר, את
הצלבנים בציונים, את המלך לואי בנשיא
אייזנהואר. שוב ניצחה מצריים, בראש העו
לם הערבי, את הכוח המלוכד של המערב.

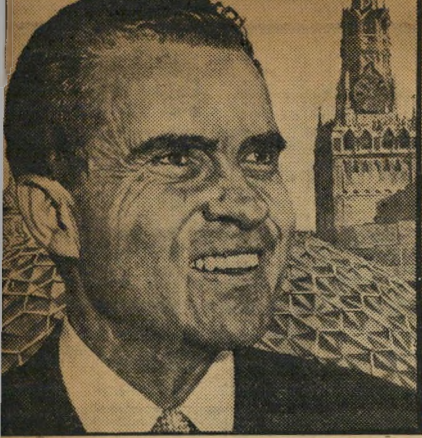
• שהשתרעה באותם הימים רק לאורך
חוף הים התיכון, אחרי שירושלים עצמה
אבדה לערבים כחמש שנה לפני כן, בימי
צלאח א-דין.

גיונסון

סיינגמן

מאבק סודי מאחורי הקלעים הכריע את הכף וגרם למכילה קליאופטרה - הסוף

ניכסון

דיים בבחירות הקרובות, יצא פולברייט מכליו. בפעם הראשונה גינה בחריפות את צביעותם של רוב תומכיהם של ישראל, בסינאט, הניכסון את ישראל כדי לזכות בקולות. חמור יותר פרט אחר: בפעם הראשונה העלה מדינאי אמריקאי מרכזי טענה ערבית, שיש לה כוח שיכנוע רב. פולברייט טען שיש לכבד את כל התלטות אר"ם, ושם רוצים להכריח את מצריים לפתוח את תעלת סואץ בפני ישראל, יש להכריח את ישראל לפתוח את שעריה בפני פלסטי ישראלי, וזו הטענה אשר ממשלת ישראל יראה מפניה יותר מכל. העלאתה היתה מכה חמורה, ש' היתה שקולה כנגד כל ההצלחות ההתחלתיות בפרשת קליאופטרה.

יתכן כי זו היתה התוצאה העיקרית של כל הפרשה: זו הפעם הראשונה הזדקפה ב' חשיגנטון בגלוי חזית אנטי-ישראלית מוב' הקת, מורכבת מאישים רציניים ורבי-השפעה, שתמכה בפה מלא בטענות הערבים.

★ ★ ★

האם נראי רק להרגיז?

כ? העובדות האלה נרשמו בקפדנות במשרד-החוץ הישראלי. בעוד שכתבי העיתונות והרדיו התחרו ביניהם במציאת נח' מה כלשהי בפרשת קליאופטרה, דובר במס' דרונות ירושלים בגלוי על מהות הכשלות ותוצאותיה. פקדי משרד-החוץ ראו בכך הזדמנות להוכיח מה רב הנזק הטמון בהת' ערבות גורמים חובבנים ב' בהסתודות ובי' קבוצת ב'גוריון — בענייני-חוץ.

עד לאיזה עומק הגיע חשבון-הנפש בכמה חוגים הוכיח מאמר מפתיע, שהתפרסם השבוע. תוכנו לא היה יוצא-דופן לחלוטין: הוא השמיץ טענות שהועלו מזה שנים ב' מקומות שונים — על עומדי העולם הזה, באסיפות הפעולה השמית ובירחון אחר, אולם שם החותם נתן למאמר גושפנקה מיו' חדת בין יודעי-דבר. היה זה אליהו סלפטר, כתב הארץ, התחשב לשופרה הבלתי-ירשמי של גולדה מאיר.

רמז סלפטר: התוצאה העיקרית של קליאו' פטרה לא היתה אלא להרגיז את גמאל עבד אל-נאצר ללא כל תועלת. ובעוד שיש ה' טוענים בישראל כי עבד אל-נאצר הוא אויב' בה המושבע של המדינה, הרי לא הוכח הדבר מעולם, ויש רבים הטוענים את ההיפך. טען הכתב, כנראה בהשראת משויד-החוץ: אין כל בסחון שסיון להגיע בהדרגה להסדר עם עבד אל-נאצר אמנם ישא פרי. אולם מעולם לא נעשה ניסיון כזה. תחת זאת לחמה ממשלת ישראל בשליט הקאהירי מן הרגע הראשון ועשתה את הכל כדי להפריע לו. דוגמה: שליחת האונייה אסטיפליה ל' פורט-סעיד ימים מעטים לפני אישור הלחאה הבנק העולמי לר"ם, מתוך מגמה ברורה לחבל במתן הלאה זה.

הצעת סלפטר לא היתה מהפכנית, אך נועזת למדי באקלים הישראלי: להימנע ל' משך תקופה ארוכה מכל התגרות בעבד אל-נאצר, להימנע מכל מתיתות בגבולות (כולל) האזור המפורז בצפון). להימנע מהעלאת בעית השיט בסואץ. אחרי שפנה המתיתות כתוצאה מכך, יש לגסות להשיג הסדרים חל' קיים עם עבד אל-נאצר בשטחים מסוימים, להכשיר בהדרגה ובשקט את הקרקע להסדר מקיף יותר. ביתניים יש להקים משרד מיוחד שיחשוב אך ורק על דרכים להשגת השלום במזרח.

דעות כאלה רחוקות עדיין מלשקף את השקפת רוב הצמרת הישראלית. אולם הן הוכיחו מה רבה האכזבה אחרי קליאופטרה. מספר גדל והולך של אנשים רציניים תהוים אם דרך ההתגרויות הבלתי-פוסקות מובילה ליעד כלשהו — ואם לא הגיע הזמן לנסות דרך שונה לחלוטין.

* יחד עם הנשיא וסגנו ייבחרו בנובמבר שליש חברי הסניאט וכל חברי בית-הנבחרים.

אולם תקפה זה התבדתה. בחירתו מחדש של אייזנהאואר היתה כה בטוחה, עד שהלה הרשה לעצמו להרגיז מיליוני בוחרים יהודיים. הוא נתל בכל זאת נצחון אדיר. מבחינה פוליטית-פנימית, דומה המצב ב' שנת 1960 הרבה יותר לזה של שנת 1948 מאשר לזה של שנת 1956. הפעם שוב שריות תוצאות הבחירות בספק קיצוני. איש אינו יכול לנבא בבטחה אם הנשיא הבא יהיה רפובליקאי או דמוקראטי. יתר על כן, כיום אין גם איש יכול לנבא מי יהיה ה' מועמד הדמוקראטי.

בעוד שריצארד ניקסון הינו כיום המועמד הוואי מטעם הרפובליקאים, הרי מטעם הדמוקראטים מתחרים על הנשיאות לפחות ארבע מועמדים חזקים:

- ג'ון קנדי הצעיר והקאתולי, בן מש' פחת מיליונרים;
- ה'וברט הומפריי הליברלי, המופיע כ' מגן הפועלים והאיכרים;
- לינדג' ג'ונסון השמרני מטכסס, מנהיג הרוב בסינאט;
- סטיוארד סימינגטון, מי שהיה שר' חיל-האוויר, ידידו של טרומן.

חוץ מזה עוד מתכה עולי סטיבנסון, שגורם פעמיים, אך טרם איבד את סיכוייו. מעורפל זה יכול להיות ערך מכ' ריע לקולות היהודים, בתנאי שקולות אלה יהיו גוש מלוכד. לשם כך היה צורך ב' סיסמת-בחירות, שהגיע ללבם של היהודים ותשכיח מהם את שאר סלעיהם מחלוקת של מערכת-הבחירות.

מבחינה זו נראתה פרשת קליאופטרה כמ' עט אידיאלית. היא היתה מוכרחה לקומם את היהודים נגד הנשיא ומשרד-החוץ ב'חשיגנטון, שנאלצו לתמוך למעשה בעבד אל-נאצר. אילו הצליחו להזימים להחריף את המאבק ולהפכו למאורע לאומי, היו יכולים לבגש גוש מכ' ריע של קולות יהודים הן במאבק בין שתי המפלגות והן במאבק בתוך המפלגה ה' דמוקרטית בעד אותו מועמד דמוקראטי ה' קשור ביותר בארגוני-הפועלים.

מיהו מועמד זה? יתכן שהיה זה ז'אק קנדי הצעיר, המעוניין במיוחד בקולות ה' יהודיים, כדי להחליש את ההתנגדות לבח' רתו של נשיא קתולי — בחירה שהיא חסרת תקדים בארצות-הברית. קנדי גם נפגש עם ב'גוריון בשעת ביקורו של הלה ב'חשיגנטון. אך יתכן כמורכב, כי היוזמים היו קרובים יותר להאמפריי, הקשור בקשרים עזים עם תנועת-הפועלים האמריקאית.

★ ★ ★

חופי הכרך

נראה כי חשבון מפלגתי זה נחל כש' לון. פרשת קליאופטרה לא ויעוצה את דעת-הקהל באמריקה, ואף לא את יהודיה. גילה השבועון טייט, שהזכיר את הפרשה בפעם הראשונה בשבועיה השלישי: „לעתוני ג'וריוק היתה זאת רק ידיעה קטנה בעמוד המוקדש לענייני ספנות...“

מה גרם לאדישות יחסית זו? שני האגוד' דות המקצועיות המעורבות אינן אהודות ב' אמריקה. אגוד הסחרים הוא המוזהם שבכל האגודות המשותפות, וצביגון ההאנגסטרי ש' מש בשעתו נושא לסרט חופי-הכרך. ארגוני הימאים השמאלנים אינם פופולריים יותר.

המצב היה משתנה אילו התגייסה דעת' הקהל היהודית במלוא כוחה לפירסום ה' שבייתה. אולם בפעם הראשונה מאז קום המדינה התגובה ללב היהודים שם ההרגשה, שלא כדאי להרים יותר מדי את הקול למען ישראל. הם לא רצו להוכיח לאויביהם כי אכן יהודי ארצות-הברית משרתים מדינה זרה, וכי הם מוכנים לתמוך במדינה זרה זו נגד דעת ממשלת ארצות-הברית.

עד כמה צדק חששות אלה הוכיחה התק' פת-הנגד חסרת-התקדים של הסנאטור חיליאם פולברייט. איש זה, יושב-ראש ועדת-החוץ של הסניאט, הוא אחד הסנאטורים החשובים ביותר ב'חשיגנטון, אדם ליברלי מתקדם, ש' זכה לאהדה כללית במאבק נגד ג'ו מק' קארתי המנות. הוא ידוע כאיש אחראי ונבון. בשיא פרשת קליאופטרה, כאשר הוגשה ל' סינאט הצעה אנטי-מצרית ופרו-ישראלית, על' ידי סנאטורים המקחים לזכות בקולות יהודיים

* ניקסון מיהר הסבוע להודיע שיבקר בישראל מיד אחרי הבחירות, אם ייבחר ואם לא. כך קיווה לשמור על אחדות היהודים, למרות עמדת אייזנהאואר.

● **הגיאוגרפיה הערבית.** המערב אינו יכול לקיים תחבורה תקינה בים וב' אחיר מבלי להזדקק לשטח הערבי. עובדה זו גייסה לעזרת עבד אל-נאצר לא רק את האינטרסים של חברות הספנות והתעופה, אלא גם את הפנטגון — מטה חילות היבשה, הים והאוויר של ארצות-הברית, המקיים עדיין בסיסים חשובים על אדמה ערבית (סעודיה, לוב).

● **החשיבות הפוליטית הערבית.** אמריקה לא יכלה להרשות לעצמה לדחוף את רע'ם ואת שאר מדינות ערב — לזרר' עות הסובייטים, מבלי לסכן את כל עמודי תיה ביבשות אסיה ואפריקה. לכן הפך ה' בית הלבן לבן-בריתה הטבעי של קאהיר בפרשת קליאופטרה.

מכל הבחינות הללו, היה התרם נגד קליאו' פטרה גידון מראש לכשלוך חרוץ. אחרי הנצחון הפסיכולוגי הראשון, שנבע מגורם האפתעה, לא יכלו יוזמי הפרשה לקחת לשום יתרון נוסף.

★ ★ ★
למען אינטרסים זרים

במידה ששם יוזמי השביתה נמנו גורמים ישראליים, הרי פעלו מתוך קוצר-ראייה משוער.

קרוב להדאי כי משרד-החוץ הישראלי כמעט ולא היה מעורב כלל בפרשה זו. ה' סימנים מצביעים על כך כי הצד הישראלי היה מיוצג בעיקר על-ידי ראש-הממשלה עצ' מו, שנוכחותו בארצות-הברית עזרה בלי ספק לשכנע את מנהיגי-הפועלים שם, ועל' ידי פנחס לבון, שבתור מנהיג ההסתדרות היתה לו גישה ישירה למנהיגי הפועלים ה' אמריקאיים המבקרים תכופות בישראל.

בהשוואה לנסיונות קודמים לסכסך בין אמ' ריקה לערבים, שהיה בהם יסוד של קלות' דעת, היתה פרשת קליאופטרה מחוכמת יו' תרי. אולם גם היא סבלה מעירפול מחשבתי. אפילו אדם המאמין כי המאבק בין ישראל ורע'ם הוא בלתי-ימנע, אסור לו להניח כי ישראל מרחיחה אוטומטית מכל תקלה ב' דרכו של עבד אל-נאצר. סכסוך בין רע'ם ל' ארצות-הברית אינו מועיל בהכרח לישראל.

מתקבל הרושם כי במקרה זה, כמו ב' מקרים רבים אחרים, לא שאלו מכוני ה' מדיניות הישראלית את עצמם: „מה זה יועיל לישראל?“ אלא „מה זה יזיק לנאצר?“ גם חשבון זה היה שטחי. כל אדם בר' דעת היה צריך להבין מראש כי בפרשת קליאופטרה מוכרחה הממשלה האמריקאית להתיצב לימין ממשלת קאהיר, וכי במקרה זה תסתיים הפרשה בנצחון עבד אל-נאצר — נצחון שהוא הרבה יותר מוזק לישראל מאשר המצב שהיה קיים לפני הפרשה.

כי עתה הוחדר להכרת הערבים כי אין כוח בעולם המסוגל למנוע בעד הערבים להמשיך ללא הגבלה בחרם האנטי-ישראלי. אולם יותר ויותר מסתבר לאחרונה כי ה' יוונה האמיתית לפרשת קליאופטרה לא באה כלל מצד ישראלי, וכי במקרה זה יש אמת בהכחשת ממשלת ישראל. היוזמה היתה אמריקאית, והיא נבעה משיקולים שאין להם כל קשר ישיר עם ישראל.

כמו במיצע-סיני, כן גם בפרשת קליאו' פטרה, נגררה ישראל אחרי יוונה זרה שבאה לשרת אינטרסים זרים — מתוך אש' ליה כי היא מנצלת שעת-כושר.

היוזמים האמיתיים של פרשת קליאופטרה היו אינטרסים מפלגתיים פנים-אמריקאיים, ש' ביקשו בעזרת פרשה זו להנחית מכה על המפלגה הרפובליקאית השלטת, לזכות בית' רון לעצמם לקראת הבחירות לנשיאות ש' יתקיימו בנובמבר 1960.

אין זו הפעם הראשונה שההיסטוריה של ישראל כשורה במערכת-בחירות אמריקאית. עצם הקמת המדינה וההכרה המהירה של הנשיא הארי טרומן בה, היו קשורים בבחי' רות לנשיאות שהתקיימו בנובמבר 1948. עמדתו הפרו-ישראלית המובהקת של טרומן עזרה לו להשיג את נצחונו הנוצח על מתחריו הרפובליקאי, תומאס דייואי — נצי' חון שבא בשעתו כאפתעה גמורה לרוב ה' פרשנים האמריקאיים.

בחירת המועד למיצע סואץ-סיני היה גם הוא מושפע בלי ספק, מן העובדה שממש באותם הימים הגיעה לישיא מערכת ה' בחירות של שנת 1956. היוזמים קיוו כי הנשיא אייזנהאואר לא יעז להרגיז את דעת' הקהל היהודית באמריקה בשלב מכריע זה.

אלא שהפעם לא הושג נצחון זה על גדות היאור ותעלותיו, אלא בג'וריוק, ב'חשיגנטון ובנמלי-ערב. הוא נשא את השם קליאופטרה.

★ ★ ★

הקדפים כירי היריב

ישראל נעשה הכל כדי להקטין את רושם הכישלוך. השם קליאופטרה, ש' פיאיר ראש כל מהדורות-החדשות של קול' ישראל במשך שבועות ארוכים, איבד לפתע את זהרו. ביום ביטול התרם נגד האונייה, הוזכר הדבר רק בדרך אגב.

אולם העובדות דיברו בע' עצמן. הימאים והסחרים הג'וריוקים הפסיקו את שביתתם מבלי להשיג מאומה, פרט להבטחה מעור' פלת והסרת-ערך של משרד-החוץ האמריקאי לחקור את בעית התרם הערבי נגד אוניות אמריקאיות הסוחרות עם ישראל. השביתה הופסקה כתוצאה מלחץ מאסיבי של ממשלת חשיגנטון, שהבהיר להסתדרות העובדים האמריקאית שהעולם הערבי עשוי לגרום ל' אמריקה נזקים חמורים.

זמן קצר לפני כן נכנס לתוקפו השלב ה' ראשון של חרם-התגמול הערבי נגד ארצות-הברית. הוא נתן הודמנות מצויינת לגמאל עבד אל-נאצר להוכיח את כוחו דווקא ב' שטחים בהם הוא מחזיק בקלפים חזקים:

● **האיחוד הערבי.** גם אויבי רע'ם בעולם הערבי לא העזו שלא להתיצב לצד מצריים במאבק אנטי-אמפריאליסטי ואנטי ציוני זה. גם עיראק וגם תונים הצטרפו לתרם האנטי-אמריקאי. בצורה זו עזרה פרשת קליאופטרה דווקא לעבד אל-נאצר: היא חיזקה מחדש את מעמדו כמנהיג כל הממנה הלאומי הערבי.

● **הנפט הערבי.** אף שהחרם לא הופנה בשלב הראשון נגד רום הוזה השחור, היה ברור כי יש בכוחו של עבד אל-נאצר להפעיל. איום זה הוסיף כדי לגייס את חברות-הנפט — אחת ממעצמות העולם — לצד הערבי.

קנדי

האמפריי

נכדו

חזרה אל

לפני 13 שנה הם ביצעו את הנושט שבפעולות המזתרות העברית. בהתלהבות חסרת-מעצורים פרצו את חומות הכלא, שעמדו בהצלחה בפני תותחיו של נפוליאון. השבוע, שלושים ורציניים, הם הגיעו

אפסיים. על אף כל מאמציו לא הצליח פאגלין למצוא מפה מדויקת של הכלא. שברי התוכנית שהועברו אליו עלידי איתן האסור, נראו לו חסרי ערך.

דווקא אז באה הישועה ממקום בלתי-צפוי לחלוטין. אחד מחברי אצ"ל מצא במועצת העבודות הצבוריות החיפאית מפה מפורטת של האזור. הוא גנב אותה, מסרה לגידי.

לאחר סיור במקום, חזר גידי עם תוכנית: "הבעיה לא תהיה לפרוץ, כי אם לסגת", הסביר לחברי המפקדה. "נציב בעיר כמה עמדות חשובות, שישלטו על עכו וימנעו הצטרפות כוחות תגבורת בריטית למערכה.

"חוליה בת שלושה אנשים תוצב מול מחנה הצבא הבריטי בסמריה (מצפון לעיר). ממרחק של 200 מטרים הם יתחילו להפגין את מחנה הכלניות במרגמה בודדת. ההפגנה תתחיל דקות אחדות לפני הפריצה לעכו.

כך נצליח למשוך חלק מהכוחות הבריטיים בצפון הארץ למחנה זה, והם לא יוכלו להשתחרר כדי להגן על מבצרם בעכו."

התכנית הייתה גמורה, עברה לשלבי ביצוע. שני אסירי אצ"ל ולח"י ידעו על המבצע. תפקידם היה להודיע לשאר האסירים על הפעולה רק יומיים לפני הפריצה. הם היו צריכים לחלק את אנשיהם לשלוש חוליות עיקריות, לפרוץ את הדרך מתאיהם אל הפריצה שתיווצר בחומה.

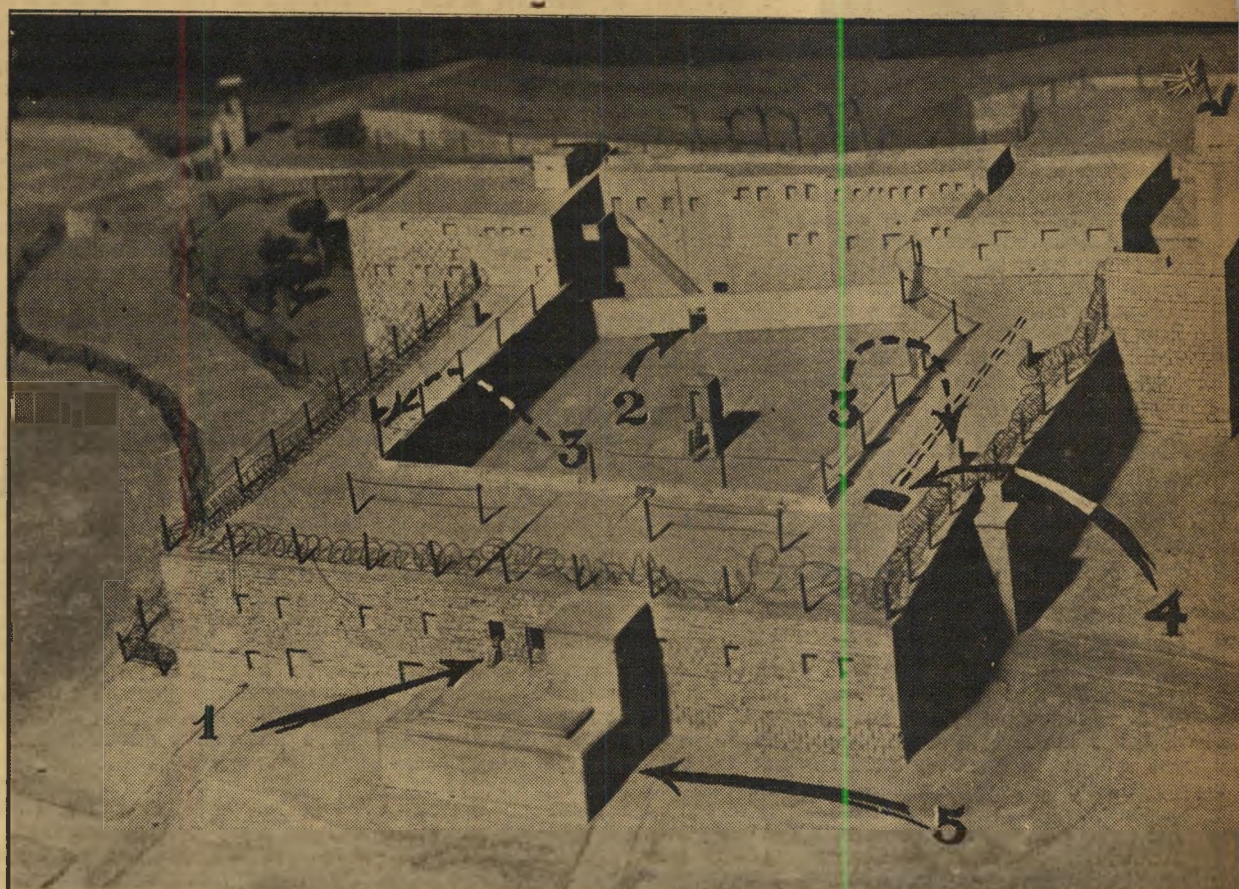
מפקדות שתי המחנות קבעו שני כללים: ● לאיש מאסירי "ההגנה" אסור היה לדעת על המבצע, ולו גם ברמז קל. ● איש, פרט ל-42 האסירים שאושרו עלידי שתי המפקדות, לא היה רשאי להי

מלט מן הכלא. שמונה ימים אחרי ביקורו של גידי בכלא עכו, נערכה תחרות כדוריד סוערת בחצר בית-הסוהר, בין אסירי האצ"ל וה"הגנה".

פרט לאותם אסירי המחנות, שתפקידם היה להימצא בקירבת מגרש המשחקים, העי

דיפו כל האחרים לשבת בתאיהם הפתוחים. השעה הייתה 4.15 אחרי הצהריים. בסמריה החלו כבר מזרחי ושני עוזריו להפגין את מחנה הצבא האנגלי במרגמה קטנה בודדת.

אותה שעה היה זק ("גוגו") לוי, איש קיבוץ בעמק שהצטרף לאצ"ל בגלל הסיווך, עסוק במילוי פחיתפס בתאו בכלא. היתה זו כמות מועטה של חומר היקר, שהושגה בדרך מקורית: חבריו לתא המאסר שמרו במשך שבוע את הנפט שניתן להם עלידי הנהלת הכלא, כדי לחמם את מאכליהם. תחת זאת חיממו את מאכלים עלידי הצתת אש בכריה-השינה שלהם.

קיפים, שעמדו על גגות המבצר. חץ מס' 4 מסמן את מיקומה של הדלת הפנימית שנמצאה בקומה השנייה של הכנין, והפרידה בין תאי האסירים לבין שתי ה"פריצות. חץ מס' 5 מראה את כיוון בריחתם של אסירי המחנות, שקפצו מן הפריצות אל הרחוב. משתתפי אותה פעולה נועזת שיחזרו עתה קט" עים אלה (ראה תמונות מסומנות באותם מספרים).

זהו השיחזור המלא של פריצת הכלא. בשלב הראשון נפרצה חומת הכלא בשני מקומות, מתחת לחלונות הקומה השנייה של המבצר (חץ 1). מיד לאחר מכן חסמה חולית האסירים הראשונה את המעבר, בין חצר הכלא ותאריה-המעצר לבין משרדי הפקידות הבריטית (חץ מספר 2). קבוצת האסירים שעמדה במרכז החצר (חץ 3), הטילה רימונייה-פחדה על הד

ט נדר אפור נעצר לפני 13 שנים ליד המשרד הראשי של כלא עכו. באיטיות ירדו ממנו שמונה נשים, שניצלו את יום השבת כדי לבקר את בניהן, לוחמי המח' תרת, אסירי הבריטים.

מתא הנהג קפץ גבר שחרחר ורוה, הוביל אל המשרד קופסאות ריבה שנועדו לחלוקה בין האסירים. השומר הערבי, בעל תנור עות אדישות, נטל סכין חדה והחל חוקע אותה בתוך הקופסאות. נשימתו של הנהג הצעיר בן ה-23 נעצרה.

בהגיע לקופסה האחרונה, תקע השומר את הסכין בכוח. בקצה הלהב הופיע חומר לבן. היה זה חומר-נפץ, אותו התכונן הנהג הצעיר להבריח לתאי אסירי האצ"ל.

השומר טעם את הריבה, שנמצאה בקופסה בעלת התחתית הכפולה, בה הוטמן החומר. "טפון", רקק את הריבה המרה. "שהיה-ידים יאכלו את הובל הזה!" הנהג המאוס ניהר לאסוף את קופסאות הריבה המרות, להובילן לתאו של ירוחם ("איתן") ליבני, קצין ה"מבצעים הקודם של הארגון הצבאי הלאומי, שנחפס בשעה שקבוצה של 31 אנשי אצ"ל התאמנה על חולות בתיים.

"תביט על הזקוף... בוקר יפה היום, תביט ימינה..." אמר איתן לנהג ברוסית. "נפרוץ מכיחן תאי הערבים... אתם תורקו רימונים על הזקפים מתוך החצר... נבוא ביום ראשון הבא בין ארבע לארבע וחצי...". השיב הנהג, שהיה קצין-המבצעים הנוכחי של האצ"ל, עמיחי ("גידי") פאגלין. "ואם לא תבואו?"

"אז נבוא למחרת, באותן השעות." "בסדר, ואנחנו נארגן בתוך הכלא משחק כדוריד בין אסירי האצ"ל וההגנה." "כמה יברחי?" "מפקדות האצ"ל והלח"י סיכמו שיברחו

המשימה הדחופה שהוטלה על גידי: לברר תוך שבוע מה האפשרויות הריאליות לפריצה. בימים הראשונים שאחרי קבלם את פקודת מבצע הפריצה, נראו סיכויי הצלחת התוכנית

31 אנשי אצ"ל ו-11 אנשי לח"י. כל שאר האסירים חייבים להישאר בכלא ולא לברוח מכאן, סיכם פאגלין את השיחה. כך, שבוע ימים לפני הפריצה למבצר ההיסטורי, וידא קצין-המבצעים של אצ"ל כי תוכניתו המורכבת ניתנת לביצוע.

★ ★ ★

דרוש: זעזוע עומדי

ש בועיים לפני ביקור זה היתה צדיין תוכנית לפריצה בבחינת דבר בלתי-אפשרי.

אפילו מפה מפורטת של הכלא, חלוקת האיוורים, מגדלי הפיקוח ומיקום העמדות הבריטיות, לא היו בידו מפקדת האצ"ל. כי על דעת איש לא עלה אפילו סיכוי קל לפרוץ את חומות המיבצר האדיר.

אולם חקא בתקופה זו הסתבר כי אצ"ל מוכרח לפרוץ את החומות שעוביין היה 1.80 מטרים. לפעולה צבאית זאת היתה חשיבות משולשת:

● באותה תקופה החלו גורמים בינ לאומיים להתעניין במצב בארץ-ישראל. פער לה בקנה-מידה מקיף, מסוג פעולות הפיצוץ של מלון המלך דויד ומועדון הקצינים הב"רטיים בבנין גולדשמידט, עשויה לגרום לזעזוע בכל רחבי האימפריה הבריטית, ולרעש גדול בעולם. דווקא לעכו היתה חשיבות רבה. כי פריצת המבצר, הידוע כמבצר איתן, תעורר הדים עצומים בעולם.

● למפקדה הראשית היו התחייבויות כלפי האסירים, שלחצו עליה לשחררם. אחרי שתוכנית שחרורם מכלא ירושלים לא יצאה לפועל (כיון שהועברו לעכו) לא יכלה מפקדת אצ"ל להתעלם מדרישותיה.

● תליית דוב גרונר וחבריו, שבועות אחדים לפני כן, הייתה לכחן את מאמצי אצ"ל לכלא בו הועלו הארבעה לגרדום.

4 במקום המסומן במס' 4, הטמין אז קוז'ינובסקי את חומר-הנפץ בדלת הפנימית. שחטמה את המעבר לפרצות. הוא היה היחיד שלא נפגע במכונית שנתקלה באש הבריטים.

3 במקום המסומן במס' 3, זרק כך יצחק ג'נצ'בי, איש האצ"ל, את רימוני-ההפחדה אל השומרים הבריטיים והערבים, שנמצאו על גגות המבצר.

הגשר, המחבר את בית המרחץ התורכי עם הכלא. ה' סולם שנמצא תחת אחת הפירצות הונח שם אחרי ה' פעולה הצבאית, שביצעו אנשי המחנות. רוחבו של קיר בית הכלא, הבנוי אבני סלע, היה 1.50 מטרים.

1 כך צולמו שתי הפירצות למחרת ההתקפה. קוטרן של הפירצות, שמקומן נראה גם על ידי חץ 1, איפשר בקלות מעבר של שני בורחים בעת ובעונה אחת. החייל הבריטי הנראה בתמונה עומד על

5 מתחם המסומן במספר זה בתמונת המיניאטורה, ברחו כך אסירי עכו, בשלב האחרון של המיבצע, לכיוון המכוניות שחיכו להם. בתמונה: ז'ק לוי, כיום חברי קיבוץ המשרת בצה"ל, מנחם שיף, מפקד החוליה השנייה, כיום סוחר, ויצחק גן-צבי, כיום מנהל בית החרושת.

2 ז'ק לוי, דוב אפרים, כיום מנהל בבית דפוס תל-אביב, ושמעון סינאוני, איש הלחי' לשעבר שנידון למוות וחונן עלידי הבריטים — שלושתם היו מאנשי החוליה אשר הניחה ליד השער את פחי הנפט הבורחים. מעשה זה שלהם, ניתק את מרכז הכוח הבריטי ממקום ריכוזם של האסירים, אשר היו קרובים יותר לשתי הפירצות.

להצטרף אליהם ולהמשיך אתם בנסיעה מעכו. "איננו יכונים", השיב להם חביב, שהיה מפקד החוליה. "קיבלנו הוראה לא לסגת עד שלא נשמע את קול החצוצרה!"

אולם הם לא שמעו את קול החצוצרה. חביב וחבריו נשארו בעמדת החיפוי שלהם, אחרי שמכונית הבורחים האחרונה עזבה את עכו. האנגלים, שלכדו את השלושה, העבירו אותם לכלא. כעבור זמן קצר ניתלו השלושה. הם היו שלוש הקרבנות האחרונים של ההתקפה, שגם לדעת מפקדי הצבא הבריטי, מוטטה כמעט לחלוטין את המשך השלטון המנדטורי בארץ ישראל.

השבוע, 13 שנה אחרי המבצע הנוער, שבו פורצי כלא עכו ובורחיו לתנוג בו את שנת ברהמטחה למיבצע הגדול. במקביל לדעות האנגלים על המיבצע הצבאי, וכו' לראות גם מה היתה דעת השלטונות הישראליים על מבצעם ההיסטורי: בית-חולים לחולייתו, שהוקם במקום עלידי הממשלה, ברחוב הנקרא על-שם ההגנה ובמרחק מט' רים אחדים מתא עולי הגרדום — לא סולק מכלא עכו.

רוח השגעון הוסיפה לרחף על המקום.

מקומות. עתה הגיע תורם של האסירים.

★ ★ ★
"אנו!" — "באנו!"

ראשונה נכנסה לפעולה החוליה האחרונה, מספר אחת. גוגו, כיום קצין בצה"ל, וחבריו, מיהרו עם פחיהנפט הבורחים אל הדלת שחיברה את החצר עם משרד בית הסוהר. חגורת-אש ענקית הפרידה בין משרדי הבריטים לבין תאי-האסירים, שהיו קרובים אל הפירצה.

אותה שעה היו כבר רימוני-ההפחדה של יצחק גן-צבי מוכנים לפעולה. הוא הטיל אותם אל שומרי הכלא, שנמצאו על גגותיה. השומרים היו משותקים. במשך דקות אחדות לא הצליחו לתפוס מה קורה.

מנחם שיף ויוסף כנעני, מפקדי החוליה השלישית, היו כבר בדרכם אל החופש. במסדרון הפנימי, המוביל אל הפירצה, נתקלו בדלת-הברזל, אותה היו צריכים לפוצץ. הם מצאו את ציורי הדלת תלולים על בליי-מה. חומר הנפץ, שהוטמן ליד החומה החיצונית, זינעו גם את הדלת הצרה הפנימית, שחסמה את כושרם של האסירים לפירצה.

כנעני הטמין את החומר ליד המגדל, פתח את הדלת לרחצה עלידי פיצוץ. האסירים המאושרים, שנמצאו ברשימת הזכאים לברוח, החלו לרוץ במסדרון האפל. אחרי שפנו ימינה, 30 מטרים אחרי ה' עיקול, גילו קרני אור שבקעו לתוך המסדרון. לעיניהם התגלו שתי פירצות בקוטר מטר, שנתחו בחומה העתיקה אחרי פיצוצה. ראשוני הבורחים הגיעו נרגשים אל ה' פירצות. "אנו!" צעקו אל חבריהם הלבושים מדים בריטיים, שחיכו בחוץ.

"באנו!" השיבו הפורצים. היתה זאת סיס' מה מוסכמת בין הבורחים והפורצים. האסירים מצאו את עצמם על הגשר, חמי' שה וחצי מטר מעל לכביש. ללא היסוס, קפצו למטה, פתחו בריצה מהירה דרך רחובות עכו, אל מקום ריכוז המכוניות.

★ ★ ★
קרב בכנדרים

בשעה שעיני הנשואים ליו בקנאה את זרם אנשי המחנות בדרכם אל ה' פירצות, פרצה בכלא מהומה חדשה.

"אטום, פצצת אטום!" צעקו האסירים הערביים, שהיו כלואים אותה שעה בתאיהם. אולם בניגוד לשומריהם, לא קפאו בתאי' הם. הם פרצו בכוח את דלתות התאים, נס' חפ' ללא סדר ותיכונן לאורך ולרוחב בית הסוהר. בעוד שמרבית הבורחים היו כבר קרובים אל הפירצה, הסתערו נחשולי אסירים ערביים על משרדי הנהלת בית-הסוהר: למע' שה שיתקו כל אפשרות לארגון פעולה נגדית בתוך הכלא.

במרוצתם חסרת המטרה, הגיעו גם ל' פירצות. האסירים הערביים, שהיו שפוטים לתקופות מאסר ארוכות, החליטו לנצל את ההזדמנות ובחרו בחופש. 251 אסירים ער' ביים נטשו את הכלא, התערבבו בקהל ה' אוכלוסיה הערבית של עכו. אולם בעוד שאסירים אלה מצאו מקלט מהיר ובטוח, התחילו אנשי אצ"ל והלחי'

בתא אחד הסתודדו יוסף כנעני-קורניובסקי ומנחם שיף, מפקד החוליה השנייה. מנחם מסר לכנעני מטען של חומרי-נפץ שהוגנב עלידי גידי לבית-הסוהר שבוע לפני כן.

אותה שעה הצטודדה בחצר חוליה אחרת. יצחק גן-צבי, מבוגר משאר האסירים, הכין את רימוני-ההפחדה, אותם התכוון להטיל על שומרי הכלא, שנמצאו על הגגות. שאר האסירים ישבו דרוכים בתאיהם. בש' עה 4.20 התאכזבו כבר רבים מן המשתתפים. הם חשבו כי הפעולה נדחתה ליום שני, קיו' כי חבריהם הפורצים יגיעו למחרת באותה שעה.

דקה לאחר מכן הודעו צו' חומותיו העתי' קות של הכלא, שעמד בהצלחה בפני תור' תחיו של נפוליאון.

היתה זו פעולת-בזק. שלוש מכוניות ברי' טוית-כביכול נצמדו אל קירות הכלא, בצד האחורי, ליד בית-המרחץ התורכי. נהיגה' ניסו לפתוח סולם כבאים כדי לטפס על גשר בגובה חמישה מטרים, המחבר את בית-המרחץ עם חלון הקומה השנייה של הכלא.

אולם הסולמות, שצובעו יום לפני הפעור' לה מחדש, לא נפתחו. יהודה אפיריון, חלל קרב עיראק-אל-סוידאן, ועובדיה סולומון, נטלו בידיהם שני מטעני חומרי-נפץ, בני' 40 קילוגרם כל אחד. הם טיפסו על הגשר אחרי שחבריהם, בעזרת קללות בריטיות טיפוסיות, שיכנעו את השומר הערבי כי הם אנגלים כשרים למהדרין.

ואו הודעו צו' החומה. היא נפרצה בשני'

2 יוסף קורניובסקי מתנשק עם אשתו ליד השער, שלידו הוצתו פחי הנפט. במשך כל שנות שבתו בבית-הסוהר הצליח רק פעם אחת לנשק לאשתו בשעת הפגישתו.

פרשת הריגול בקאהיר תטיל צל נוסף על יחסי ישראל וברית המועצות. בעוד שמצד אחד תישמע הטענה כי ברית המועצות עזרה לגילוי הרשת, יחזרו המצרים על הודעתם שהרשת הישראלית פעלה, כביכול, תוך שיתוף פעולה עם גופי מודיעין מערביים אנטי-סובייטיים ואף עם ארגוני מחתרת של מהגרים רוסיים לבנים, ביניהם ארגונים פאשיסטיים אנטישמיים. צפה גם לסענה כי הרוסים מסרו את ידיעותיהם למצרים כדי להתנקם בישראל על שיתוף פעולה זה עם הגופים האנטי-סובייטיים.

מבקר המדינה יגרום לבירור מחדש של השימוש ברכב צבאי למטרות פרטיות. המבקר גילה כי קצינים רבים משתמשים ברכב ובדלק צבאי לצרכיהם הפרטיים, בניגוד להוראות המסכסל. מקרים אלו, שהועברו לדיעת המשטרה הצבאית, עשויים לגרום לבירור משפטי נגד האשמים.

סערה חדשה תקום בתנועת החרות מסביב שאלת יחס המפלגה לסחורות גרמניות. חלק מעסקני התנועה ידרשו ממנהיג תנועת החרות, מנחם בגין, לחקור מדוע הדפים יומון המפלגה ב'ו למאי מודעה של חברת מכונות ההקלטה הגרמנית גרונדיג.

ועדת הביקורת של ההסתדרות תדון מחדש בתלונות על שחיתות בהנהלת מוסד "משען". הפקיד המתלונן, אברהם בורש'טיין, הגיש לוועדת הביקורת מסמכים מפורטים הקשורים בהאשמותיו, וחלק מחברי הוועדה הבטיחו לעורר את השאלה מחדש.

הבחירות לוועדה המרכזת של מפא"י במחוז תל-אביב יתקיימו ללא מאבק פנימי. כבר עתה ברור כי 10 מתוך 11 חברי הוועדה יהיו אנשי הגוש. המקום ה'ו יישמר למאיר בראלי, נציג הצעירים, האהוד במידת-מה גם על יריבו, ראשי-הגוש שרגא נצר.

● קיום גורמים שונים בשכבות הגבוהות של האטמוספירה, המונעים חדירת אויר קר לישראל.
● שקע בארומטרי, (כלומר: שטח סגור שמסביבו קיים קו שההילחץ ואשר במרכזו לחץ-האוויר נמוך יותר) שנע בכיוון לישראל ומשך אליו אויר יבש ממדברי מדינות-ערב.
● למולה הרע של ישראל התמוזו שני סוגי השרב הללו, הידועים היטב בארץ, פקדו אותה במשך שבעה ימים וגרמו לטמפרטורות ממוצעות של 38—37 מעלות חום בכל איזורי הארץ.
● הסביר השבוע רוזנן, במבטאו הגרמני ה' מובהק, לכתב העולם הזה: "היחידים שיכלו להתנחם היו תושבי אילת, כיוון שבגלל ה' סוג השני של השרב, זרם אויר מכיוון ים-סוף אל השקע הברומטרי ליד חופי הים-התיכון".

התוצאה: בפעם הראשונה יכלו אנשי העיר הדרומית, קורבנותיו של השרב ביתר ימי השנה, להיות מטמפרטורה נמוכה יותר, שעה שתושבי באר-שבע ותל-אביב סבלו מחום הנע מסביב ל-40 מעלות.

עתונות

אלימלך והזאב

הידיעה הסנציונית התפרסמה בהבלטה מיוחדת, במסגרת, בעמוד האחרון של חרות, "מאת סופר חרות א. הרשקוביץ":
לפני שנה קלה הסתובב ליד זאב, כאשר ישבתי עם ידידתי על שפת הירקון — טיפר אמש בהתרגשות לסופרנו צעיר תל-אביבי בן 22. הצעיר עם ידידתו מיהרו להסיק תלם מהמקום, והצליחו להתחמק מן הזאב. בשיחה עם סופרנו מסר הצעיר א. ע., סטודנט באוניברסיטה העברית בירושלים, אשר ביקש להקפיד על עילום שמו, את הפרטים הבאים: "ישבנו על שפת הירקון, בקרבת הגשר החדש, כאשר לפתע שמענו רישרוש בין השיחים. מיד הארתי בקטנוע, שהיה אחי, לכיוון הדמות החשודה, ולי-הפתעתי נוכחתי כי זאב עומד בקרבתו. מיד הודעתי לידידתי כי עלינו להסתלק מהמקום, כי דמות חשודה מסתובבת פה. לא רציתי לומר לה כי נדמה לי שהדמות היא זאב. חששתי שמה היא תפתח בצעקות ותאבד את עשתונותיה. מיד הודענו על כך למשטרה, שיצאה למקום לסרוק את השטח, טיים הצעיר את סיפורו הדומטי."

בשיחה עם סופרנו מסר ד"ר אריה לויס, אחד ממנהלי גן-החיית בתל-אביב, כי יכול בהחלט להיות שהגיע זאב לטביבות תל-אביב אף מהגליל החזק. לשאלת סופרנו אמר ד"ר לויס כי מגן-החיית בתל-אביב לא ברח זאב. מעולם לא טרח עתונאי פחות כדי להגיע אל מודיע. כי המודיע, שמסר את הידיעה לכתב-החרות א(לימלך) הרשקוביץ, לא היה אלא אלימלך הרשקוביץ. מסעמי גניעות כינה עצמו בשם א. ע. — ראשי-התיבות של אלימלך ועיתודה, שם החברה עמה בילה באותו ערב על שפת-הירקון.

אם החליף הרשקוביץ הצעיר (22) כלב רגיל בזאב טורף, אי-אפשר היה לבוא אליו בטענות. אמנם, בעלי תעודת-בגרות ביש-ראל מצויידים בידיעה מינימלית בזואולוגיה. אולם הרשקוביץ, שנידון בשעתו לקנס של 10 ל"י בקשר עם שעורייית תעודות-הבגרות הכוזבות של בית-הספר מונטיפיורי, ולא היה בעל תעודה בעלת-תוקף, היה פסור מחובה זו.

חרה

שעוריה מס' 2

עירית חרה מצאה השבוע את עצמה ב' מרכזה של שעוריה כספית חדשה. שש שנים אחרי שראש העיר הקודם, דוד ברמן, וגוברו אריה קראוס, נמצאו מעורבים בפרש של מעילות — חיסנו מבקרי משרד-הפנים ומבקר המדינה מחדש בספריה של העיריה. הפעם עמדו במרכז התחקירות גובר העיריה ראובן גורדובצ'יק והיועץ הפיננסי מנחם נחליאלי.

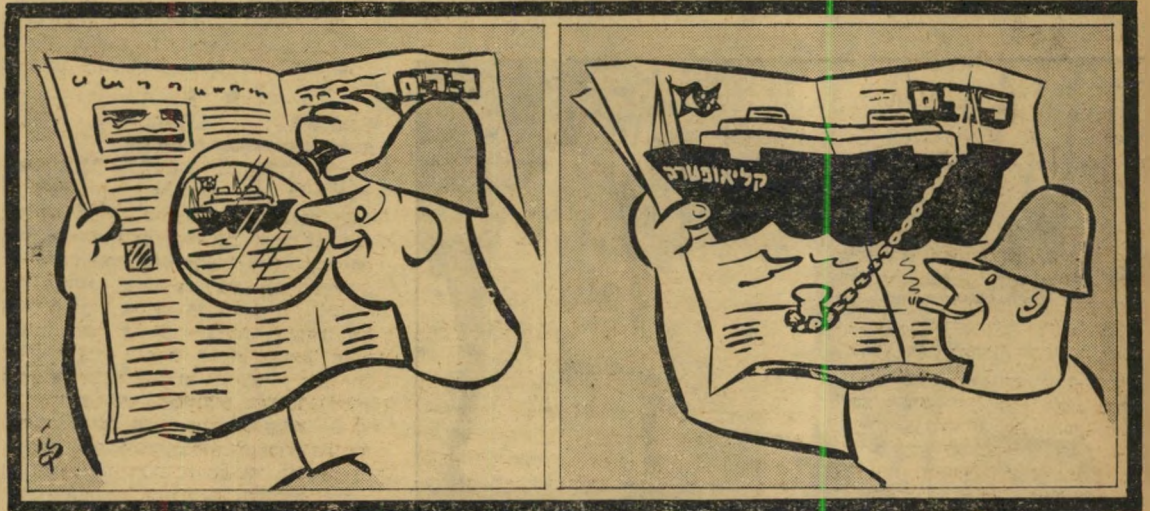
גורדובצ'יק (40) נתמנה כגזבר עם סילוקו של קראוס. למרבית אסונו לא הצליח לקשור יחסים ידידותיים עם עובדי מחלקת החשבונות, ובמיוחד עם מנהל החשבונות הראשי בעיריה, יוסף שיינברג. היחסים היו כה גרועים עד שהנהלת העיריה היתה נאלצת למצוא להם מתחן. המתחן: נחליאלי. נחליאלי, בן למשפחה חיפאית ענמה, עלה בסולם המנגנון הודות לקשריו בשורות הפועל המזרחי. כשמשרד-הפנים היה לראש

(המשך מעמוד 6)
השמועה בשיחות טלפוניות, ומנהלי משרדים הרשו לעצמם בדיחה קלילה על נושא זה. היתה זו, לרוב, רכילות שמתוך טוב-לב; רכילות אנשים שמחים להעביר ידיעה עליונה. **מי המציאות.** אך לא רק בכרם האוצר הפגיע נפלה השלכת. אש הרכילות שאחזה באשכול אחזה גם באסתר רוקח, אלמנתו נאחזה-הופעה של שר-הפנים לשעבר, ישראל רוקח. ידידים משותפים נזכרו ביחסיה-החובה ההדדיים שהיו קיימים בין משפחות אשכול ורוקח, גם בחייהם של ישראל רוקח ואלי-שבע אשכול.

היה בכך משום פגם של חוסר-טעם, ש' השמועות הופצו על-ידי אנשים שהתאלמנו זה מקרוב. אך הפגם לא היה מחסום בפני הלהבה המכרסמת. לשם כך היתה דרושה פעולה ישירה יותר, פעולת כיבוש.

היא באה מצידה של הגברת רוקח. כאשר נתבקשה השבוע על-ידי עתונאי להגיב על השמועות העוברות מפה לאוזן, השיבה בקול מוועז: "אינני יודעת מי מפיץ שמועות אלה ומי מעוניין בהפצתן. לא רק שאיני מוכנה לענות עליהן, אלא שאיני מוכנה לשמוע אותן!"

אלא שכדרכן של תבערות, גם אש זו לא כובתה לגמרי מהתות מי המציאות. ח"כים וידידים המשיכו להפיץ את הידיעה, כאילו

קליאופטרה בחדשות: ביום הכרזת השביתה וביום סיומה

לא ידעו כי בזאת נתנו יד למסע חסר-התחשבות ברגשות הגבר והאשה הנפגעים.

אקלים

הבחורים כבר יבשים

גבר שחום נכנס השבוע למגרש הכדורגל בפתח-תקעה, כשהוא נושא מכשירים רפוי-איים חדשים. במשך מחצית השעה בדק את מצב בריאותם של מילואי מכבי פתח-תקעה והפועל רמת-גן, שהתכוננו לתחרות כדורגל. שעה וחצי לאחר מכן בדק הרופא בשנית את 22 השחקנים: בממוצע איבד כל שחקן במשך המשחק השרבי, האיטי למדי, שניים וחצי קילו ממשקלו. הרופא, ד"ר עזרא זוהר, לא היה יכול להתאסם: "הבחורים כבר יבשים לגמרי" העיר.

לד"ר זוהר (רופא-השנה של העולם הזה) היתה סיבה טובה להיות מופתע: הרופא ה' צבאי, שהתפרסם בזכות מחקר מדע-אקלימי על תגובותיהם הגופניות של חיילים בשעת מאמץ פיסי, לא העלה על דעתו שהשרב עשוי להתיש את גופות השחקנים במידה רבה כל-כך.

הרופא, שתוצאות מחקרו איבד פורסמו עדיין, לא היה היחיד שהופתע מן השרב. אותה שעה ישב ידיו ועוררו בעבודת-המחקר, מנהל תחנות החיזוי נפתלי רוזנן (59), במשרדו הצנוע בתל-אביב, קיבל דו"חות שטפים על ההמסקין. אשך גילו כי היה זה השרב הארוך ביותר מאז שנת 1935. **נחמה לאילת.** רוזנן, העוסק בעבודה מסרולוגית כ-27 שנים, ידע את סיבת ה' תופעה: השרב היה מורכב משני גורמים:

● לפי הערכה זוהרה, איבד השבוע כל כדורגלן שהשתתף בתחרות בין מכבי ת"א והפועל פ"ת, ארבעה קילוגרם נוזלים.
● מושג ערבי-קופטי, המציין את המספר 50 והקובע כי השרב תדיר ביותר ב-50 ה' ימים שבין פסח לחג-השבועות, בדת הנוצרים.

● חברת התחבורה, "אגד" עשויה להגיש תביעת פיצויים בסך 4000 לירות נגד במאי, "אכסדורס", אוטו פרמינג'ר. לדברי אנשי אגד בחיפה, נהג האחראי להסעות מטעם מפיקי הסרט, ללא רשיון, אוטובוס של אגד, התנגס וגרם נזק למכונית.

● "שלוש ידיים לפוקר" יהיה שמו של מחזה ישראלי חדש, פרי-עטו של המחזאי החיפאי יואל ניר. המחזה יכל שורה של סצנות מ'יוגור', העשויה לגרום ליוכחים רבים מסביב להצגתו האפשרית בתיאטרונים.

● 2500 צ"כים בלבד ישתתפו בבחירות הפנימיות לוועידת מפלגתם בתל-אביב. סיעת הצעירים תהיה הסיעה המגובשת ביותר במפלגה, תנהל מאבק חריף נגד קבוצת חיים לבנון, הנתמך על-ידי הח"כ-הציוני-כללי, יוסף סרלין. אנשי לבנון יציגו את הצעירים ככלתי-אחראיים, יטענו כי השתתפות הצעירים בבחירות ראויה לגיחוק. הסיבה: את הרכב רשימתם לבחירות קבעו הצעירים בעזרת הגרלה שנערכה בינם. לבין עצמם.

● שורת טענות חדשות תושמע נגד שמואל גפ, החשוד בהעלמת מיליון לירות ממס'הכנסה. לדברי סוחרים ידועים ניצל גם, שהיה אף מנהל בנק אוצר המעמד הבינוני, את מוסדות הבנק לטובת חברתו הפרטית.

● "באלט וורדים" ישראלי יזכה בקרוב למירסום נרחב. שערויה של אורגיות מיניות, בהשתתפות עסקנים דתיים מקומיים, חברי מפלגה אופוזיציונית, תשמש מכשיר נוסף לנגח בו באופוזיציה הימנית.

● סרטים צפון-אפריקאיים יוצגו בקרוב בישראל. עולים מסר-ניס ומאגלי-יה הביאו עמם כמה סרטים מארצות מולדתם. הסרטים דוברי הער' בית י'שמשו כתחליף לסרטים המצריים דוברי הערבית, שהצגתם נאסרה לאחרונה כליל. הסרט הראשון שיוצג יהיה סרט סוניס על תעלולי ג'ורה — דמות פולק-לוריסטית הדומה להרשלה היהודי.

● שוער הפעל חיפה מישראל פורטל יעזוב את הארץ. פורטל, שהוא המומחד העיקרי לרשת את מקומו של שוער נבחרת ישראל, עומד להצ' טרף לרשימת הכדורגלנים הישראליים המהגרים מהארץ, ישחק בקבוצה צרפתית מפורסמת.

שונה בידי הדתיים, מונה קצין מחוז בנפת חדרה. אך הפרקטיקה הפרטית קטטה לו יותר. הוא התפטר, הציג את שרותו כיועץ פיננסי לאותן מועצות שמען עמד קודם לכן בקשרים קצין מחוז.

ניפוי פיננסי יעיל. בעירית חדרה הור' כיח נחילאלי את בקיאותו, כאשר ניפח את ספרי החשבונות, בצורה שהראו גרעון של 100 אלף לירות במקום 25 אלף הלירות שהופיעו שם קודם קודם לכן. יצחק וידרקר, ראש העיר, ידע להעריך שרותים מסוג זה. תוך זמן קצר היה היועץ הפיננסי השליט האמיתי על הענינים הכספיים של העיריה. החיכוכים בין הגזבר לבין מנהל החשבונות עזרו לנחילאלי, לכן לא נקט בכל פעולה העשויה לפשר בין השניים. תחת זאת נוצרו שתי רשויות ששילמו כספים: הגזבר ו"גזברות עליונה", המורכבת מראש העיר ומנחילאלי. תודות לכפילות זו זכו ספי' קים רבים לתשלום כפול בעד סחורות.

מצב זה משך בסופו של דבר את תשומת ליבם של מבקר המדינה ושל משרד-הפנים, שגילו דוגמאות נוספות של ניהול ספרים מפוקפק. בין השאר, הוכרר מדוע העדיפה העיריה את סולל-בונה על פני קבלן אחר. וידרקר גנה לתוך זאת בהסבר כי סולל בונה מעניק אשראי, הסתבר כי המצב הפוך. העיריה היא אשר העניקה אשראי, בצורת שטורות, ושולמו מראש לחברה "קבלנית תמורת עבודה שטרם התחלה". גם הליטוש של נחילאלי לא יכול היה לשנות עובדות-יסוד אלה. שעה שחוקרי מש' רד הפנים הסיחו את האשמותיהם, ויצחק וידרקר העמיד פני נעלב את הגלויים, כבר שוחחו בחדרי החדרים של מפא"י על המו' עמד שייש את מקומו של ראש-העיר: מאיר דפפורס, מזכיר מועצת פועלי חדרה, שעזר בפועל לסלק את ברמן ואשר לשט' מאז עין לעבר כס ראש-העיר.

נוער

בית-הסוהר המחור

על פסל בית המשפט, ליד "נערת-הפיי' תוי' זאנט גולדמן (ראה מסגרת), ישיבה השבוע עקרה אחרת. גם היא צפתה באימה לעבר השופטים המחוזיים, מרדכי קנת, אליהו מני וד"ר יצחק זונדלביץ. אולם בעוד נערת הפיתוי ארחתה עלויה, שוחחה בחפ' שיות עם שני ידידיה, ישיבה הצעירה השניה נפחדת. היא לא ידעה את הצפוי לה.

הנערה, (17½), כבר נשפתה זמן קצר לפני כן על-ידי שופט-השלום יעקוב סגל. היא נידונה לעונש חמור של שנה-יוצא מאסר, באשמת גניבת בגדיה שלה מבית אמה. השבוע הופיעה בפני בית-המשפט המחוזי כדי לערער על פסק-הדין החמור. "היא לא ידעה במה היא מודה," טען פרק' ליטה אביגדור שלוש, "לדידה, גניבה הוא מושג לא רחוב ולא ביטוי-משפטי. כנש' אלה אם גנבה את הבגדים שלה מבית אמה, הודתה, כי ללקחתם ללא רשות האם ייחסה ערך של גניבה." שלוש טען כי יהיה זה הרס חיים צעירים לשלוח את הנערה, הנע' דרת הרשעות קודמות, לבית-הסוהר נוה' תרצה, בו תלמד את הרגלי הנזות והפסע.

בינוגר שלוש, טען סגן פרקליט המחוז אליעזר לייבסון, כי נוה תרצה יועיל לנערה הצעירה. הוא סיפר שכאשר עזבה את בית אמה בגלל סכסוכים עם הוריה, עסקה הנ' ערה מספר חדשים כיצאנית בשטח הגדול. בין התובע והסניגור אף התפתח דו'שיח חריף, שעה שלייבסון האשים את שלוש בקבלת שכר כסניגור מיד סרסורי הנערה. "אין זו פניה משפטיית אלא רגשית," אמר לייבסון לשופטים, "אנא, רבותי, עזרו לנערה עליידי הרחקה מהחברה ושליחתה לנוה תרצה. הנערה ישיבה קפואה, כחושה, מסופרת קצר כנער, לא הגיבה כלל על הדברים שהור' טחו באוזניה. היא לא הגיבה אף שעה ש' שמעה את השופט מרדכי קנת מכריז כי השופטים החליטו לבטל את פסק-הדין, להח' זיר את התיק לדיון בבית-משפט השלום.

דרכי אדם

הדוד העני

בצריך קטן, בשיכון האקומאים שבהר' צליה, היו מונחים השבוע שני קטעים הג' זורים מעתוני-חוק. הקטע האחד, מתוך עתון' קולנוע אמריקאי, הכיל ידיעה קצרה, בה נאמר שהסרט חמים וטעים, שהומלץ ל' אוסקאר, יכניס כמיליון דולאר לשחקנים מארילין מונרו ולבמאי בילי חיילדר.

בקטע השני, הלקוח מתוך השבועון הש' חייצי וולטווכה, תיאר חיילדר עצמו את שתי השיטות בהן הוא משתמש כדי להיפטר משנוררים טורדניים.

"כשבא למשרד שונור רגיל," כתב חיי'

הדוד בלדינגר ואשתו בהרצליה

פעם השתגע לראות, עכשיו שחך לכתוב

האחיין ווייזרר ואשתו בהזיכור

פעם השתגע לראות, עכשיו שחך לכתוב

שכתוצאה מכך ניתק הבמאי המהולל והע' שיר את היחסים עם ודו המזדקן. הדוד אומבה חש היטב בחסרונם של אותם הדולארים. תחילה סבל הזוג ממח' סור רב, כי מאז הניתוח שוב לא הצליח המהנדס להשיג עבודה כלשהי. רק לאחר מאמצים רבים הצליחה סטאניסלאבה להשי' תלט על המצב, חברה טרקלין ליופי במלון השרון, היתה למפרנסת המשפחה. לא מוזמן, כאשר מילאו בלדינגר 70 שנה, הוא זכה למכתב-ברכה ולביקוריהם של קרובים, מכל חלקי תבל.

בין עשרות הברכות הללו חסרה רק אחת: ברכתה של אחיינו בילי חיילדר, שנהג לכ' טוב ל"אומבה היקר" בפולין, שהיה מוכן לתת הון-הועפות כדי לחתום בפניו של דודו היקר או כדי לשוחח אחר טלפונים. בילי לא טרח אפילו לברכו במלה ליובול.

משטרה

הצעת פשרה

גבר צעיר, שחרר ומקריה, משך השבוע תשומת-לב כללית ברחובות הראשיים של תל-אביב. האיש לא היה שונה במראהו או בהתנהגותו מכל עובר-רישב. מבטי האנשים המהלכים ברחוב הופנו אליו בגלל מכונית שיטור ירוקה שעקבה אחריו, נסעה בהליך איטי ליד שפת המדרכה.

"אנחנו לא ניתן לך מנוחה עד שתודה שביצעת את הפריצות האלה," הודיע כמה שבועות קודם לכן קצין משטרה בכיר, מה' דוד הביולוש המרכזי, לשמואל שלום (30), כאשר השתחרר בערבות לאחר 21 ימי מעצר.

מעצרו של שמואל שלום עורר מהומה עצומה. "נתפס פורץ הצפון שביצע עשרות פריצות נועזות ביום ובלילה בחדשים הי' אחרונים," הודיעה אז המשטרה בקול תרועה.

מעצור בשעת-שידור. מיד עם מעצורו בשעת לילה מאוחרת, נתלתה מפה של צפון תל-אביב על אחד הקירות שבבנין מטה משטרת המחוז של תל-אביב. חוקרים החלו לשחזר את צעדיו של שלום, ניסו לקשר בינו לבין פריצות רבות ככל האפשר. הם היו משוכנעים באשמתו, כי שלום נידון כבר פעם לשנת מאסר בעוון התפרצות. הדבר אורע לפני כעשר שנים, בירושלים. מאו הספיק שלום לקבל עבודה (בתוקף היותו נכה), באמצעות משרד-הבטחון. מש' פתחו סידרה לו מקום מגורים קבוע והוא החל לבקר אצל שדכנים במטרה למצוא אשה. "טיילת עם אחת הנשים שהכרתי אצל שד' כנית," אמר לבחור בבלש שהניח את ידו על כתפו ברחוב החשוך. הבלש צחק לו. "בוא, בוא מהר, אנחנו כבר מחכים לך."

לבית-המשפט הופיע המשטרה עם אשמות כבדות מאד. "יש לנו יסוד להאמין שהוא ביצע את כל הפריצות המיוחסות לו," נשבע קצין המשטרה אליהו קידר בפני השופט. צו המעצר ניתן.

כאשר הופיעו באי-כוח המשטרה, בפעמים הבאות, לבקש את הארכת פקודת-המעצר, התמרדו השופטים. הם ביקשו הוכחות של ממש. המשטרה התחמקה, טענה כי פרטי' החקירה נשמרים בסוד. אולם כביט ההתחמק' קוט היתה פשוטה יותר ושונה מאוד: בידי המשטרה לא היו כל הוכחות של ממש. הוא שוחרר בערבות.

במקום עבודתו, בחברה תל-אביבית ידועה, הסכימו לקבלו חזרה על אף טענות הי' משטרה. שלום הצליח לעבוד רק רבע שעה. כשראו מנהלי החברה כי יחד אתו נכנסו למקום שני בלשים, שלחו אותו לכל מקום.

הם ביקשו ממנו ללכת הביתה. "איננו יכו' לים להסביר לכל לקוח מה עושים כאן הי' בלשים," אמרו גליות. רק לאחר שהעובד התחנן לפניהם נואשות, הסכימו להעבירו לעבודת סבלות ונקיון בסניף החברה.

שמואל שלום רץ למשטרה. משפתחו פתה לקצינים הבכירים ולשר. "מדוע אין מניחים לו לחיות?" הם שאלו. "נעשה לך את זה עד 1970." היתה תשובתו של אחד הקצינים ששוחח עם שמואל. "עד שתודה שגנבת."

יומם ולילה ליו אתו הבלשים לכל מקום. כי אחרי שניסו להאשימו בעשרות פריצות, ברצת שבוע לפני זמן רב ואפילו בריגול, נאלצה המשטרה להסתפק בסעיף השוטטות. הניתן להפעלה כמעט ללא הוכחות. ליתר האשמות לא נמצאו הוכחות.

עד למשפט נותר זמן רב. לכן החליטה המשטרה למצוא בינתיים את ההוכחות — ויהימה. בעזרת עיקוב צמוד וחקירות ממו' שכות קיד שבוור את רוחו של שלום. "אנחנו רק שומרים שלא יגנב," הסביר השבוע אחד מקציני המשטרה.

עורך-הדין חיים קאזיס קרא לשמירה זו בשם פשוט יותר. הוא השיג בבית המשפט העליון צו, שחייב את המפקח הכללי לבוא ולנמק מדוע לא יחדלו מהעיקוב אחרי שולחו ומתלחץ המופעל. הכינוי לחץ מתאים גם להצעות-הפשרה של המשטרה: אם שלום מוכן לשמש לה כמודיע, מוכנים נציגיהם לחתור על הודאותיו בהאשמות המיוחסות לו.

תזכיר

בזיון יום השואה, שעליו התריע העולם הזה (1179), הניע השבוע את הנהלת יד ושם להציע לממשלה לפרסם תקנות הי' אוסרות פתיחת בתי-קולנוע, תיאטראות ו' בתי-שעשועים ביום השואה, ולפרסם גם רשמית שיום הזכרון מתחיל עם ידת הח' שכה, ערב קודם לכן. . . . **המחקר על הדת והרוחניות,** שעל קיומו נתפרסם לראשונה בעולם הזה (1177), ואשר גרם לסערת רוחות בקרב העדה, יישמש מוצג מש' פטי, שלטונות הבטחון, נסלו לאחרונה את המחקר מידי מתברו, כדי שישימש חומר-ראיה בתיביעה נגד עובד גלי צה"ל. המואס' בגניבת המסמך. . . . **אזכרנו** הו' פט'ר. השר המעריב-רגמני לשיקום הפליטים, שהיה מרדכי פולטי בדוד אוקראיני בצבא הנאצי, שעה שביצע רצח המוני של יהודים בפולין, נאלץ סוף-סוף להסתלק מן ההודים הראשון בישראל שפירסם דו"ח מפורט ו' מוסמך על ההאשמות נגדו. . . . **המרג' רינה החלכית** תישאר בשוק. במאמר מקיף גילה העולם הזה (1178) את המאבק שמנהלים יצרני החלב והתחמא נגד המור' צר החדש, וההגיש את האבסורד הכלכלי של מאבק זה. השבוע, אחרי שנועד כי יצרני החלב חזלו לנסק חלב ליצרני המר' גרינה החלכית, הודיע משרד המסחר וה' תעשייה כי יקצה אבזקת חלב, יאפשר למפי' עלים להמשיך בייצור המיצרץ הוול. . . . **האזרח הבלתי רצוני** שחוקר קרייזעניבים, שסיפורו המלא פורסם בעולם הזה (1178) הסכים לעזוב את המסק. הפיצוי: לך ליי' במזומנים, שבעזרתם שכר דויד זיו חדר בעיר. . . . **חגיגות העשור** שימשו השי' בוע נושא מרכזי לדו"ח מיוחד של מבקר המדינה. שנתיים אחרי שהעולם הזה (1132) וחאזה) חשף את פרשיות השחיתות שהיו קשורות בארגון חגיגות אלה, אישר מבקר המדינה את רוב רובם של גילויים אלה.

כתבת מיזחדת, שהתחפשה לנוער קאבארט, חדרה אל מאחורי הקלעים של מקצוע ה

הייתי מארחת ב

קובה פנה אלי בקול רציני וזועף: "מה אני יכול לעשות בשבילך?" אמרתי לו שדיברתי כבר עם מרי ועם המלצר; שאני רוצה לעבוד כמארחת בבאר שלו. "אין לך מה לדבר איתם" פסק קובה, "אני כאן בעל-העסק" הוא בחן אותי מכף

במים הספורים בהם עסקתי במקצוע, ששמו בלבד אפיק מסתורין וחטא — מארחת בר.

★ ★ ★

אני מביעה את עצמי

הבעיה הראשונה שעמדה בפני היתה: כיצד לחדור למקומות אלה, לא כאורחת או כעתונאית, אלא כעובדת; כאחת מאותן עשרות הנערות המפורסות המוצאות בהם את פרנסתן מדי לילה בלילה. הפתרון הפשוט ביותר היה לגשת לבעלי המועדונים ולהציע את עצמי כמארחת. כאשר עשיתי זאת, לא היה לי מושג על תנאי העבודה, על דרישות הלקוח מן המארחת או על ההתחלה. לא היה לי מושג, ידעתי רק שמארחת באר הינה נערה העובדת במועדון-הלילה, השוהה עם הלקוחות תמורת אחוז מסוים ממחיר משקאות המבקרים.

ששתי מאוד מפגישות עתידות אלה עם בעלי הבארים. לא תיארת לעצמי שהם יסכימו לקבל לעבודה נערה כמוני, שתופיע ככה סתם — בלי המלצות, בלי נסיון וללא היכרות קודמת.

הכנתי לי מראש סיפורים דימוניים למקרה שיחקרני. סיפור אחת, אותו שיננתי היטב, תיאר אותי כבחורה נורא אוימלה, שזה עתה התגרשה מבעלה וחיובת לפרנס את ילדיה בכל מחיר. בסיפור שני הפכתי לנערה שחלום-נעוריה (בהשפעת הסרטים כמובן) היה להיות מארחת בבאר ושוה עתה הגיעה לגיל בו ניתן לה, סוף-סוף להגשים את חלום-חיהיה.

הלכתי לרחוב הירקון. לא ידעתי אם ללבוש בגד פשוט או שמלה צעקנית, בעלת מחשוף. בחרתי בשמלת צמר שחורה צרה ובנעליים בעלות עקבים. התאפרתי כראוי לנערה שחיבת להיראות טוב גם בחושך, או ליתר דיוק — רק בחושך.

המקום הראשון אליו פניתי לא היה דווקא ברחוב הירקון, אלא סמוך לו — ברחוב אלנבי. היה זה מועדון הלילה מונסניור, השוכן בין בתי-המלון הקטנים של ככר הרבט סמואל. למזלי פגשתי עוד קודם לכן, באותו יום, מכרה ותיקה מחיפה, שסיפרה לי כי היא עובדת כרקדנית במוניטניור. סיפרתי לה, כי אני במצוקה כספית וזקוקה מאוד לסעד וכי אני רוצה לעבוד כמארחת. היא הבטיחה להמליץ עלי בפני בעל-העסק.

השעה היתה עשר בלילה. בפתח המועדון עמד גבר שחרחר וגבה-קומה. אמרתי לו שאני חברה של הרקדנית והוא הובילני לבאר. היתה זו הפעם הראשונה שביקרתי במקום. מלבד אנשי התזמורת והמלצרים, לא היו כלל אנשים במקום.

ליד הבאר ישבה מרי, מכרתי הרקדנית, ומוגה לעצמה משקה. מרי הינה לילית מרוקו מלא-תאנה; היא גרושה שעבדה בזמנו כרקדנית בבאר של מלון רמת-הדוד, בחיפה. ידידתי המיטכנה קיבלה את רצוני לעבוד כמארחת בפשטות טבעית. היא לא שאלה שאלות. כשקרבת אליה, היא אמרה ששכחה איזה מפתח בבית ושאלה לה שם. "מיד אחזור", הוסיפה.

ישבתי וחיכיתי. האורות בבאר היו עמום מים. על הקירות הוצבו תמונות של רקדנים ספרדיים. השולחנות היו מכוסים במפות לבנות ועליהם בקבוקי-יין כהים, שבצאצאם תקועים נרות.

לפתע פנה אלי המלצר, הונגרי גבה-קומה ואדום-פנים. הוא ניגש ישר לעיני ושאל: "האם זאת הפעם הראשונה שאת עובדת ב'באר'?"

אינני יודעת. בעזרת איזה חוש הבחין ש'אני רוצה להיות מארחת.

"אינני עובדת, עדיין", עניתי לו. "אבל אני מקהה שאתקבל כאן לעבודה". הוא התחיל לשאול שאלות כאילו היה בעל-העסק: איזה שפות את מדברת, מאיזה ארץ את, איפה את גרה? ועל כל תשובה שלי הניע את ראשו בשביעות-רצון. הוא נראה כמתחנן, וחיך אלי ללא הרף.

כעבור דקות מספר נכנס למקום גבר מקריה, בעל כרס ופרצוף מבריק, שרחלי חולצתו היו מופשלים שלוש-רבעי. זה היה "קובה" — יעקב זילברפרינג, בעל-העסק.

בתפקיד בחברתו של אמרי אי שהציג את עצמו כעובד אסטרונום, סירב לשלם עבור כונית.

באחת אחר הצות, כשגם בתי-הקפה הסואנים של רחוב דיונוגוף מתרוקנים, ואורות חלונות-הראווה כבים בזה אחר זה, מתחילים החיים ברחוב הירקון.

זהו רחוב בעל איירה משונה. רוחות של ים, המביאות למטיל בו ריח של מלח, מנשבות בחוזקה. רוב בתיו אכולי-רוחות. בלילה הרחוב אפל למחצה. רק השלטים המוארים של בתי-המלון ושל מועדוני-הלילה השורעים לארכו מבצבים באפלה.

מבחוץ נראה רחוב הירקון תמים ושקט גם בלילה. אפילו האורות האדומים הבוקעים מסדקי פתחיהם של מועדוני-הלילה, ובנגינות הגיט המזומות של התזמורת, אינם משנים הרגשה זו. אולם מאחורי השלטים הקטנים, מאחורי הכניסות הבלתי-מפוארות, המקושטות בחלונות-ראווה קטנים ובהם תמונות של רקדניות וזמרים הניצבים בחן מעורר, יש לפני המצלמה — מאחורי כל אלה שורקים חיים. חיים, הרחוקים מאוד מעולמו של הרחוב לאור היום.

בקרתי מספר פעמים במועדוני-הלילה אלה, בתור אורחת. כשאין בילוי אחר, הם משמשים מקום נעים למדי לבלות בו את הזמן ולקרוא לצלילי תזמורת. אלא שהתרשמותו של מבקר מקרי במקומות אלה, השם את לבו בעיקר לחברתו ולא לסביבתו, רחוקה מאוד מן האמת: כי המבקר עשוי להתרשם שאלה מקומות-שעשוע, אינטימיים וסולידריים למדי.

מהי המציאות האמיתית של מקומות אלה החיים המתנהלים בהם? זאת למדתי להכיר

מקצוע חדש נוסף בשנים האחרונות לשורת המקצועות של נשות ישראל — מארחת-הבאר, או כפי שהיא מכונה לעתים אחרות — נערת-הקבארט. בעולם הגדול זהו עיסוק נשוי מפותח למדי; בישראל נכנס המקצוע לאופנה רק לאחרונה, עם התרבות של מועדוני-הלילה. שוב לא די, בימינו, למועדון-לילה להציע ללקוחותיו אוצר משקאות מגוון ותוכנית אומנותית. הוא זקוק לתפאורה נוספת: נערה יפה היושבת ליד הדלפק והמנעימה את הערב ללקוחות המבוקשים.

בשנתיים האחרונות יצאו פעמיים נערות-הקבארט מן האפלה הרגילה של חייהן אל אור ההתעניינות הציבורית. לראשונה, היה זה כאשר חצו שלוש נערות ישראליות את גבול רצועת-עזה, יחד עם חבריהן מכוח החירום של האו"ם. בפעם השנייה היה זה

מאת נעמי א

קוב, החלטתי לצל את הזמן ולנסות להתקבל לעבודה גם במועדוני-הלילה אחרים. נכנסתי למועדון 51, השוכן ברחוב הירקון 51. זהו מקום קטן, אינטימי למדי. ה'תזמורת' ניגנה מרינה-מרינה. שאלתי מי הוא בעל-העסק. לקראתי קמה אשה בת ארבעים

הבסחה התייר האמריקאי קורן, (שמאל) שהה כשלוש שעות בקאזינו בר בחברתה של המארחת תמי (במרכז), תוך תקווה שאחרי הבילוי ימשיך ליהנות בחוץ. בתמונה הוא לוחץ את ידה של נעמי, שהצטרפה למורת רוח חברתה.

עם הטברייני שהתפרסם בשעתו במשפט רצח ידוע, רוקדת נעמי בבר מונסניור. האיש, בעל-מסעדה ידוע, לא פסק להציע הצעות פיתוי למארחת המדומה.

עם רואה בקאזינו בר, רוקדת נעמי

שתי'ה בתשלום ר!"

למדי, ושאלה לרצוני. אמרתי לה: צבד אצלה כמארחת. היא הביטה בי ושאלה: "מי שלח אותך?" כרתי כי משהו סיפר לי שבעלת-בית היתה אשה בשם לאה. בו צאתי סיפור. אמרתי לה שלא

"אפשר שאקבל אותך, אבל אינני יכולה להחליט לכד. בעלי הלך לקולנוע, חכי שיחזור." לא הייתי מוכנה לזכות. המשכתי הלאה. תחנתי הבאה היתה קנינו בר, הידוע גם בשם 63. וכאלו הלך לי קלף משוגע, היה האדם הראשון בו נתקלתי מכרה. בבאר ישבו אתה כחמש נשים; באור העמוד ששרר במקום נראו לא רע. כולן הפנו אלי מיד מבטים לאנשימים ביותר. אחת מהן היתה תמי, המכונה גם מריאלה. הכרתי גם אותה, משום שהיא הסתובבה זמן-מה בחיפה. זוהי נערה ממוצא סלוניקאי או בולגרי, אינני יודעת בדיוק. תיכף כשנכנסתי היא שאלה אותי: "מה את עושה כאן?" אמרתי לה שאני רוצה לדבר עם בעל-

נעצרה, "נערת הפיתוי", דינה גולדמן, שהיאשמה בהשתתפותי מזויין. עם מעצרה, נסתבר, שאף היא מכחנת תיכבאר.

אם כן, מארחות-הבאר? מה תפקידהן האמיתיים? מהם צורתן? האם אלה בדרניות וזלות או יצאניות יקרות? מי חסדיהן בישראל? מה מחיר הכילוי בחברתן, ומה הן תמורת מחיר זה?

ושאלות לתשובות אלה נותן מובצע יחיד במינו ש"העולם הטיל על כתבת מיוחדת. היא חדרה אל מאחורי הקלעים הלילה התלאכיביים וניסתה בעצמה לחיות את חייה של יכבאר, בשורה של מועדוני-לילה. התוצאות מובאות ב"ה הכאים.

זוה

העסק. היא הציגה אותי בפני גבר פולני רוה, שישב ליד השולחן. "מה את בעצם רוצה?" שאל. "אני רוצה לשחות אצלך באחוות", עניתי. השתמשתי בביטוי שלמדתי הערב כדי לעזות רושם של מנוסה. גם הוא פתח בי חקירה השגרתית. כמו בעלי-העסק הקודמים,

לא דרש כלל תעודות כלשהן. הוא רק רצה לדעת אם אני ספרדיה או אשכנזיה. כשאמרתי לו אשכנזיה, לא האמין לי. נוסף לכך חקר על נסיוני, על השפות שאני יודעת והתרשם — כמו היתר — מהעובדה שאני מדברת אנגלית, צרפתית וגרמנית. ידעתי שפות מעלה כנראה את מניית המארחת. במיוחד בלטה בעת החקירה שאיפתו לדעת אם יש לי משפחה. סיפרתי לו שמשפחתי מתגוררת בחיפה. ברגע האחרון נזכרתי ש"תמי, שהאזינה לשיחה, יודעת שלא הייתי נשואה; לכן לא השתמשתי בסיפור על גירוי שי האומללים. לעומת זאת, סיפרתי כי רבי תי עם בני-משפחתי ועזבתי את הבית.

"ואין לך שום קשר אתם יותר?" "לא!"

"את אפילו לא מדברת אתם?" "אפילו לא מרחוק!" "אני מקוה שיש לך שמלות יפות, כאלה, את יודעת, שמתאימות למקום." "אין לי כרגע, אבל אני מקוה לרכוש כאלה בעזרתך." הגבר הרוה חיך.

אבל גם שם לא האירה לי ההצלחה פנים. בעלי-המקום סיפר גם הוא שיש לו שותף והוא חייב לשלול בעצתו. הוא ביקש אותי לחזור למחרת, כדי לזכות בתשובה.

★ ★ ★
מקום הגון — ער שעה ארבע

החלמתי לנסות את מזלי בעוד מקום אחד. נכנסתי לקוקטייל בר, שמאו נכנסו המספרים לאופנה מכנה את עצמו גם כן במספר הבית — 73. את פני קיבל מלצר חייכני שעשה רושם אדיב. הוא הפנה אותי לבעלת-הבית, רומניה מזדקנת. לא הצלחתי לקשור עמה שיחה. היא הפליטה לעבר לי מלצר משפטים ספורים ברומנית והוא לקח אותי עמו לאולם.

המקום היה ריק, אם לא להתחשב בתור מורת ובשתי מארחות שנראו מאוד עגומות. המלצר החייכני דיבר בעברית צולעת. תחילה שאל את השאלות השיגרתיות ולבסוף הוסיף, כרגיל: "מי שלח אותך?" אמרתי לו שבאתי לבד.

"טוב מאוד", אמר המלצר, "זהו המקום בשבילך, כאן המזל שלך. זה לא מקום כזה מה שחושבים. לא, זה מקום הגון. אנחנו לדאוג מאוד לעובדות שלנו. תראי שיהיה לך טוב. אם בחורה מוצא חן אצלנו אז היא כמו העיניים שלנו. את כל הלב אנחנו נותנים לך. אצלנו זה מקום הגון, מקום טוב. באים רק קליינטים טובים. אבל אסור לבחור רה שעובדת לעובד לפני ארבע בבוקר. מה שהיא עושה אחרי זה לא איכפת לנו."

כזבה

אחרי שהשקיע קרוב למאתיים ל"י בבילוי עם המארחת, היא מלונה אותו של מועדון-הלילה ונפרדת ממנו לאכזבתו הרבה.

חשבון

משה דואר, אחד מנאשמי משפט מינהלי-יפו שבא להשכיח צרותיו אתו. המארחת חייבת לרקוד עם הלקוח המזמין אותה.

שאלתי לתנאיה-העבודה. הוא הסביר: "קודם כל, את צריכה להיות בנסיון שלוש-ימים. הבחורות כאן שותות משקה שנקרא קוקטייל ומקבלות לירה על כל כוסית. ישנו גם קוקטייל קטן, אבל זה לא נהוג להזמין. אם הקליינט מזמין אותך לשמפניה, בקבוק, את מקבלת 6 לירות. חוץ מזה מקבלים גם משכורת, אבל בקשר למשכורת נשוחח אחר-כך."

הבטחתי לחזור ויצאתי. נשמתי לרוחה. טבילת-האש הראשונה שלי עברה בקלות רבה משחשבותי. התברר לי שלמעשה מכונים בעלי-הבארים לקבל לי עבודה כל נערה המוכנה לעבוד — אם היא מוצאת חן בעיניהם. היא אינה חייבת להביא המלצות או תעודות. היא יכולה להיות בעלת עבר פלילי, עבריינית או פרוצה; פרטים קטנים כאלה אינם מענינים של הבוסים. קנה המידה היחיד שלהם לקבלת בחורה לעבודה הוא ההערכה באיזו מידה תוכל הנערה לעודד לקוח להזמין משקאות בכמות מתקבלת על הדעת.

★ ★ ★ תשוקה, שיעמום ושמפניה

שעה היתה כבר אחרי 11, כשחזרתי מסיורי למונטניור והתחלתי בעבודתי כמארחת. בינתיים נכנסו למועדון כמה לקוחות. שני זוגות שתו ליד שולחן צדדי. שני זוגות נוספים ישבו ליד הבאר. גם הרקדנים הספרדיים המופיעים במקום ישבו שם.

מרי ישבה בעיניים עצובות ליד הדלפק וזיממה איזה פזמון. מאחורי הדלפק עסק קובה, יחד עם המוזג שלו, בניגון כוסות. האווירה דיכאה אותי מאוד. שתיתי יחד עם מרי; הבטנו בקנאה לעבר המארחת השלישית, אשר ישבה ליד שולחן, בפניה עם גבר כבן 40.

המארחת היתה יפהפיה, היה לה צוור פנים חלק-לבן, שיער שחור ועיניים כחולות-כחולות. גופה המחוטב היה לבוש בטעם — שמלה תכולה וסודר לבן. הלקוח שהזמין אותה לשולחנו הזמין בקבוק שמפניה. הם לא היו מסוגלים לשותות את כל הבקבוק והוא הזמין גם את המלצרים לשתייה. אחרי כך נשאר שניהם לבדם, הביטו בתמונות, ומדי כמה דקות החליפו משפט אחד או שניים. הוא נראה כאיש מלא תשוקה. היא נראתה משועממת. הייתי נותנת הרבה לו יכולתי לשמוע מה דיברו ביניהם. מחוגי השעון קרבו לחצות, ולקוחות לא נראו. אמרתי למרי שהמקום לא מוצא חן בעיני. אני זקוקה לכסף וכאן ריק. מרי הסבירה לי שהיום שקט, כיוון שזה אחרי

כמה ימים של חג. אז היה מלא. חוץ מזה עלי להיות סבלנית. קליינט שמן לא תופשים כל יום.

בינתיים ניגש אלי שומר-הסף התימני גבה-הקונית. התברר שזהו דני, שוער קבוצת-הכדורגל שמשון. כן, הוא סיפר, הוא גרוש ואב לשלושה ילדים. ביום הוא עובד בעירייה. בלילה כאן. עד חמש בבוקר. אחר-כך עוד מתפללים שהוא מקבל גולים בשבת. כחצי שעה לאחר חצות התחיל המקום להתמלא במקצת. נכנסה בחורה של מנהלית קרקס וארשה, עם מנהלי הוורטון, הישן ראלים; זוג או שניים וחבורה של הומי סכסואליים נודעים — אורחיקבע של הי מקום.

התכנית עמדה להתחיל. כדי שלרקדנים תהיה הרגשה של קהל ביקש קובה מאתנו לשבת ליד השולחן, ישבנו שם במשך כל התכנית ומחאנו כף כדי לעודד את הרקדניות הספרדיות החמודות. אני עצמי התחלתי להתנאש; נדמה היה לי שהערב יסתיים בלא כלום, ולא ימצא אפילו לקוח אחד לרפואה שיומניני למשקה. אחרי התוכנית חזרתי לבאר.

שם התרחשה אותה שעה סצינה מענינת ביותר. ליד הדלפק עמד בחור תימני מהודר, בעל צלקת על לחיו. היפהפיה בעלת העיניים הכחולות, שהמשיכה לשותות עם הגבר הי מביט בה בתשוקה, קמה ועברה לידו. הוא תפס אותה ונשק לה בערפה. ניכר היה שהם מכירים ותיקים.

"תפסיק", היא אמרה, "לא נעים לי שהוא יראה."

ואמנם הלקוח שהזמין אותה לשותות ראה. כשחזרה לשולחנו החל לשוחח עמה במרץ. לבסוף קם, ניגש לקובה וביקש בזעם גלוי את החשבון. הוא השאיר על השולחן כ-70 ל"י, תמורת בקבוק השמפניה ומשקאות אחרים שהזמין עבור המארחת. הוא כעס מאוד. "היא לא רוצה ללכת אתי", אמר לקובה. "היא לא מוכרחה." ניסה קובה להתנצל.

האיש שילם את החשבון ואמר ליפהפיה כחולת-העיניים: "לא תיארתי לי שלא תלכי אתי."

"אני מצטערת", אמרה הנערה בתמימות, כאילו היתה מלאך הצניעות בכבודו ובעצמו. האיש עזב את המקום וכחולת-העיניים נפלה ליד לזרועותיו של התימני הניצב ליד הבאר; הוא דחף את ידו לתוך מחשופה. "הוצאתי 13 לירות ממני", אמרה.

החשבון היה פשוט. היא קיבלה שמונה לירות בעד בקבוק השמפניה שהוזמן, ועוד חמש לירות תמורת חמש כוסיות קוקטייל ששתה בהזמנת הלקוח. היא נראתה מאו-

שלפי התנהגותה למדה נעמי להתנהג, היתה מרי, המופיעה כרקדנית (תמונה לסטה מימין).

המורה

זאת, החל לשפוך לפני את ליבו וגילה לי את חיי האהבה האחרונים שלו. שוחחנו שעה ארוכה, בעוד שהדוקטור מספר לי סיפורים שאינם מחזירים בעוצמתם אפילו כי השחאה לסיפורי הדקטור.

סוכן הסיגריות ישב כל אותה עת לידנו והקשיב. לבסוף נמאס לו. הוא קם ויצא לי מסדרון ועשה לי סימנים לצאת אחריו. התי עלמתי מאיתותו לחלוטין.

הערב עמד להסתיים. הגיעה שעה ארבע: מועד סיום העבודה. ניגשתי אל קובה, כדי לדבר עמו על תנאי העבודה. ואז, לפתע, החלה ממש מריבה עלי. הדוקטור הודיע לי שהוא עומד לקחת אותי איתו הביתה. סוכן הסיגריות, שהמתין במסדרון, ניגש גם הוא אלי ולחש לי: "בואי אתי! תראי שיהיה כדאי לך! זה ישתלם לך!" אמרתי לקובה: "אני לא יודעת מה לעשות, איך אצא מכאן? כולם רוצים אותי." ואז חרץ קובה משפט שלמה משלו: "שילכו! אני אקח אותך!"

קובה היה כל כך עסוק, שלא היה לו זמן לדבר עמי על תנאי העבודה. הוא הוציא מכיסו שתי לירות, תמורת שתי כוסיות הי עסיס ששתיתי. אינני יודעת כיצד הייתי יוצאת בשלום מן הבאר, שעה שכמה זאבים ממתינים לי ליד הפתח בעקשנות, לולא חב רי המערכת שבאו לקחתני והוציאני בשלום.

★ ★ ★

סיפורה של מרגול

עד ששכבתי לישון, אותו לילה, הייתה השעה חמש וחצי בבוקר. נוכחתי שעבודתה של המארחת אינה כה קלה כפי ששיעורתי מראש. היא חייבת להימצא במועדון מתשע ערב עד ארבע בבוקר. למעשה, היא ערה כל הלילה. שבע שעות עבודה רצופות באחירות הדחוסה של מועדון-לילה, אחירה רחית העשן והאלכוהול, מעייפות ור מתשעות כוחות.

למחרת, הלכתי שוב למוסגניור. באתי לי מועדון בשעה עשר בלילה ולמרות שהיה עדיין ריק לחלוטין, פרץ קובה בצעקות: "מה זה? את צריכה לבוא בתשע ובאה ב עשר. מה היה אם היה בא קליינמן?" "מהיום, תבואי בדיוק בזמן, בלי שום תירוצים!" ציחה עלי קובה. התבוננתי סביבי וראיתי שאותו ערב נוספה עוד מארחת. הפעם אפילו מרגלית היתה מובטלת. הת ענינתי בה במיוחד בגלל יופיה ומשום ש לא נראתה לי כטיפוס של מארחת-באר. הת יסבתי לידה. היא חייכה אלי. ניסיתי לדובב אותה. "את עובדת כאן על אחוזה?"

"כן."
"כמה זמן?"
"שבוע."

"איך צעירה כמון מגיעה לעבודה כזאת?" ואז שפכה מרגלית את לבה. היא סיפרה שהיא בת 21; עוד לפני שבוע עבדה בפקי דות. היא הפסיקה את עבודתה מרצונה ה טוב. מדוע? מפני שהיא אוהבת לחיות ב בארים והיתה מכתובת בהם עד ארבע ב בוקר ואחר כך היתה כושלת בדרך לעבוד תה ונודמת באמצע. היא סיפרה שהיא לילי דת הארץ. אביה אנגלי ואמה רוסייה. היא עובדת בבאר מפני שהיא רוצה לחסוך כסף. ניסיתי להעמיד פני מנוסה ואמרתי לה: "אינני חושבת שתצליחי לחסוך כסף. הכרתי נערות שעבדו בבארים ואף אחת מהן לא הצליחה לחסוך פרוטה."

היא סיפרה שהיא מקבלת משכורת קבועה של 150 ל"י לחודש, חוץ מאחוזי השתיה. מרגול גילתה לי שהיא גרה אצל חברה שלא עושה דבר, גרושה המתגוררת לבדה, ויש

תדל להיות בבית. אבל... כשנמצאים בתל אביב... את יודעת... זה משהו אחר, אפי שר לבלות קצת, את מבינה? אולי נלך לאכול? השעה היתה מאוחרת. רוב האורחים קמו לעזוב. הייתי בטוחה שזהו זה. שהערב הי ראשון שלי כמארחת-בר עומד להסתיים. עד מהרה התברר לי שטעיתי. לפתע, בשלוש לפנות בוקר, התחיל הבאר להתמלא. המקום הפך יותר גועש ורועש מאשר בכל שעה אחרת בלילה. הופתעתי, אבל מרי אמרה לי שככה זה תמיד.

בזה אחר זה החלו לנהור לתוך הבאר אנ שים מוכרים. בעל בית-קפה תל-אביבי ידוע הגיע למקום, יחד עם שותפיו, אחרי שסגר את עסקיו. הוא בא לכאן מדי לילה בלילה. אחת מעובדות-המועדון הינה אהובתו. הוא בא לכאן לפני סיום עבודתה, שותה כוסית או שתיים ואחר כך לוקח אותה במכוניתו לארוחת-בוקר דשנה. הם סועדים את לבם במסעדה ברחוב בן-יהודה הפתוחה עד הבוקר. בין המבקרים ניצב גם תימני צעיר אשר ישב לידו ליד הבאר, וגמע כוסיות ויסקי בזו אחר זו. מהשיחה שניהל עם שכניו לדל פק התברר שהוא כדורגלן בקבוצת שמשון. כמו שוער-המועדון. אולם הצעיר החדש אינו עובד במקום. הוא סתם אורח. הצעיר, הנראה כבן 23 לכל היותר, היה אלי כהן, בלם קבוצת שמשון. הדבר אירע יומיים לפ ני משחק קבוצתו נגד קבוצת מכבי-ירחובות. אך הוא נשאר בבאר עד אור הבוקר, ולגם מן המשחק. כהן הזמן דיבר על סיכויי קבו צתו במשחק בשבת: "נדפוק אותם כמו כלום... אם הם יצליחו להכניס לנו גול אחד, תבואו ו — אותי בשבת!"

למזל, לא התייחסו האורחים לדבריו ב רצינות. כי בשבת הפסידה קבוצתו, הטוענת לאלפיות, אצל האחרונה בליגה, מכבי רחובות. ואלו כהן החביב ודאי אינו מבין מה הקשר בין הפסד זה לבין השתיה המא רחת שלו בבאר, יומיים לפני המשחק.

★ ★ ★

הפסיכיאטר בחופשה

מלבאר אורחים מיוחדים אלה, נכנסו לבאר מספר יצאניות שסיימו את עבודת הלילה שלהן ובאו לגנום כוסית, סתם להני אתן. אחת מהן עוד הצליחה לתפוס לקוח בארבע לפנות בוקר. במועדון, ויצאה עמו במכוניתו. באו גם נהגי מוניות העובדים ב לילה, כמה אנשים שפרצופיהם בלבד מעי דים עליהם לאויה עולם הם שייכים. וכמובן, גם אותו פסיכיאטר תל-אביבי ידוע, שהוא בן-בית במועדון-הלילה.

הכרתי את הטיפוס הזה ממקומות אחרים. הוא ניגש אלי, מיד לאחר שהבחין בי. הוא התפלל לראות אותי בתל-אביב ושאל לש לומי; ותוך כדי כך הזמין אותי לכוסית ודקה. אותה שעה לא ידעתי כלל שלקוח המזמין עבור מארחת כוסית משקה אמיתי מזיק לה ולפרנסתה. תמורת שתיית משקה אמיתי, במקום כוסית מים צבעוניים, אין המארחת מקבלת אפילו פרוטה אחת.

ניצלתי את בואו של הדוקטור והפניתי את גבי לסוכן הסיגריות החיפאי, שלא חדל מלשדל אותי לצאת עמו. הדוקטור, לעומת

דיות. איך יכולות מארחות להיות יהודיות? מרי מצאה כנראה חן בעיניו יותר ממני. היא חיבקה אותו והתרפקה עליו, דבר שלא העזתי לעשות. הוא הודיע מיד שהוא רוצה להתחתן בישראל ושאל את מרי אם היא מעוניינת. ושוב התפלל על שאנחנו יהודיות. "אצלנו", סיפר, "כשהודי רוצה לבלות עם בחורה שורט טייס, הוא הולך רק ל גויה. את היהודיות אנו מכבדים. חס ושלום, אינני חושד בכך שאינכן הגונות. אגב, מה אתן עושות אחר-כך?"

אחרי חצי-שעה התברר לקאנדי העליו ש אין לו כסף די הצורך ושהוא עייף. הוא קבע עמנו מיפגש למחרת והסתלק מהמקום. בינתיים נדמה היה שההצלחה מאירה פניה למרגול שוב. ליד אחת השולחנות התישב לקוח קרח כבן חמישים, קרא למלצר והורה לו להזמין את מרגול לשולחנה. מרגול חייכה בארשת של נצחון, והלכה אל הוקן. לא עברו חמש דקות והיא חזרה. התברר שהוקן רצה להזמין לה משקה בשתי לירות בלבד. כשאמרנו לו שהקוקטייל עולה חמש, הוא ענה: "זה יותר מדי" ושלח את מרגול. ואז הגיע תורי. ליד הדלפק התישב גבר בעל גוף, כבן ארבעים. התבוננתי בו פני מיים וראיתי שהוא מוכר לי. ניסיתי לקשור עמו שיחה, ואז התברר לי מהיכן אני מכיר רה אותו. הוא חיפני, סוכן חברת סיגריות ידועה בחיפה. כשהוא רואה אותי בחיפה, הוא תמיד עוקב אחרי מבוכיותי; אך פעולם לא התקרב אלי. עתה פשוט צלה לפגשני. "מה את עושה פה?" הוא שאל.

"באתי לנוח קצת בתל-אביב." לא הספקנו לפתוח בשיחה קובנה כבר התערב: "מה זה? בחורה יושבת על ידך עצובה, למה אתה לא מצחק אותה? אתה לא רואה שאין לה מצב-רוח? למה אתה לא קונה לה משהו לשתייה?" באיחשק ניכר הזמין לי האיש קוקטייל. אותה שעה שמעתי כיצד חברה התימני של מרגול, בעל הצלקת, מתעניין אצל קובה אודות זהותי. "אני לא יודע", ענה קובה, "אחת שבאה ורוצה לעבוד. שתעבוד." "אפשר לעשות לה סטס?" שאל התימני. "תעשה לה סטס!" צחק אליו קובה.

★ ★ ★

אפילו תרנגולי-הודו...

סוכן הסיגריות מחיפה התחיל להת חמם ולהתקרב אלי. קודם התנצל שהוא אינו קונה משקה לעצמו. חס וחלילה, הוא אינו קמצן. אבל הוא אינו אוהב לשותות סתם לשם שתייה. מה הטעם סתם להשתכר? "אני מבין שנוכל לבלות אחר-כך. אם את רוצה, תבואי איתי ונאכל ארוחת-ערב. נו ציא 40-30 לירות ונאכל אפילו תרנגולי-הודו." "בשביל מה ולכבוד מה?" ניסיתי לחקור. "לא, סתם ככה, בשביל לאכול." הוא גי סה להיתמם ובחן בעיניו את גופי.

"בחיפה לא הייתי מרשה לעצמי ללכת ל באר" התחודה. "אני אדם עובד. פעמיים ב חודש אני נמצא בתל-אביב ורק אז אני מר שה לעצמי דבר כזה. חס ושלום, אינני מת כחן לכלום. אבל אני אוהב קצת להסתובב." הוא סיפר לי, כמובן, גם על האשה וה ילדים המחכים לו בבית. כל לילה הוא מש

שרת. אני ומרי ישבנו לבדנו ליד הבאר. התברר לי ששמה של המארחת כחולת העיניים הוא מרגלית. החברה קוראים לה מרגול, אבל היא אוהבת שיקראו לה מרגרט. התימני שחיבק את מרגול נראה זועף במק צת: "למה נתת לו שיחבק אותך?" "עזוב שטויות. מסכן, הוא היה בטוח שאשכב איתו." שניהם פרצו בצחוק.

★ ★ ★

לבאר — משרדה-התעופה

אחרי שעה אחת בלילה התחיל ה באר להתמלא. "חבל שלא היית בשבוע שעבר, בחגים" אמרה לי מרי. "יכולת או לעשות 150 לירות בערב." "לא משתיה. מקליינט. אם היית יוצאת אתי אחר-כך, הסבירה. "גם ממני בקשו, אבל אינני הולכת עם אף אחד", הוסיפה. לפתע התישב מישור על הכסא הגבוה, ביני לבין מרי. ראיתי שמרי מתקרבת אליו; לכן קרבתו גם אני את כסאי אליו.

הוא היה גבר יפה-תואר כבן שלושים, טיפוס של אמריקאי. ואמנם התברר שהוא תייר. הוא בא מקנדה, במיוחד ליום העצ מאות. התייר הגיע לבאר ישר משהיה-התער פה בלוד. הוא רצה ללכת למלון, אבל קודם רצה לבלות קצת. הוא דיבר באנגלית. פיסט פט ללא הרף. הוא צחק, חיבק את שתינו, קנה לעצמו בקבוק בירה וכוסית קוקטייל לכל אחת מאתנו.

סוף-סוף הצלחתי לשותות את הכוסית ה ראשונה שלי כמארחת. קובה הגיש לנו את הקוקטייל. היתה זו כוסית שטוחה נמוכה ובה נוזל בצבע ירקק; בתוך הכוס היו תקועות שתי קשיות. בחרדת-קודש לגמתי את לגימתי הראשונה. נדהמתי: זה היה עסיס פשוט, ללא טיפה של אלכוהול. עסיס הנמכר ב2 אגורות, בכל קיוסק. כאן זה עולה חמש לירות. לירה אחת מגיעה למאר רחתי, והשאר לכיסו של בעל-הבאר. כך נהוג בכל הבארים. לזכותו של קובה ייאמר שהוא היחיד, מכל בעלי המועדונים שפגשתי לאחר מכן, שאינו משלה את ה לקוח. "אתה משלם בעד מים וחברה", אמר לתייר הקאנדי.

הקאנדי המשיך לפטפט. כן, בשהיה-התער פה פגש בדיילת, והיא דחפה לידו את ה כתובת של הבאר ויעצה לו לבוא הנה. לא הוא לא הכיר אותה. היא סתם עשתה זאת. הוא מתרשם מאוד מהבחורות הישראליות. כל כך יפות! הוא לא האמין שאנחנו יהו

המארחת של מונסניור, מופיעה בריקוד אכזזי, כשהיא מפגינה בפני לקוחות הבאר את מנייתיו של גופה.

שתי המארחות של קאזינו באר, האוסטרית והיוונית. שתיהן נלהבות מישראל ומן הגב רים שלה, בחברתן הן מבלות מדי ערב בערב בשיניה תמורת תשלום עבור כל כוסית.

מרגרטה ומריינה

מרי

התלמידה
אר, רואה חשבון, להזמין לנסות משקה.

לה דירה מרחתת. שם היא גרה, מביאה קצת אוכל וקצת כסף והן מסתדרות ביחד. היא סיפרה לי שהיא עושה בממוצע שמונה כור סות לערב, כלומר, שמונה לירות מלבד שכי רה הקבוצ. בערב שעבר עשתה בסך הכל 18 ל"י.

אבל בערב בו סיפרה לי את סיפורה, לא הצליחה מרגלית היפה להרויח יותר ממני. היא השתכרה שתי לירות בלבד.

★ ★ ★
מקצוע אחר

מרגלית הרגישה, כנראה, שאני שור אלתי יותר מדי שאלות. היא קמה מן הי שולחן ואמרה שהיא הולכת לתפוס מישנה. בינתיים הגיעו כמה אנשים מבוגרים למדי, רובם בעלי קרחות וכרסים, שהתישבו ליד השולחנות. מרגלית ניסתה לעבור ליד שולחנותיהם בנענעה את ירכיה, אולם הזקנים אפילו לא הביטו בה.

מרגלית עשתה עלי רושם של בחורה מסכנה. עם יופי כשלה היתה יכולה להצליח בכל חברה. דחקה האמנותי לסיפורה. אולם כשדיברתי עם מארחת אחרת עליה, התברר לי שהיא באה לכאן לא ממקידות אלא מ" מקצוע אחר.

ישבתי והסתכלתי בעבודת המארחות. הן היו פעילות כל הזמן. ברגע שהופיע לבאר לקוח פוטנציאלי, כלומר אדם שבא בגפן או יחד עם גברים מעטים, התחילו המארחות להסתובב סביבו כמזמינות את עצמן לשבת. אל אורח היושב לבדו היו נגישות ומנסות לקשור שיחה בשאלות השגרתיות כמו: "אולי יוכל אתה לתת לי אש?"

קמתי ממקומי והבחנתי בגבר המסתכל בי בעיניים בוחנות. הוא ישב ליד שולחן עם גבר שני. כשעברתי לידו, הוא אמר לשכנו: "תקום ותתן לה לשבת."

מיד הזמין פעמיים ויסקי. קובה חיך אליי בחיכוך המעושה: "היא עובדת כאן, אסור לה לשותת ויסקי, רק קוקטייל".

"תן ויסקי, אני אומר לך!" הרעים האורח. חיכוך של קובה נעלם גם הוא: "אמרתי לך שהיא לא שותה ויסקי. אם אתה רוצה להי מין אותה, קנה לה מה שהיא שותה."

האיש הנמך לפתע את הקול ולחש לי עברי: "תראי, תשתי ויסקי ואת החשבון נגמור כבר בינינו. 30 לירות זה בסדר?"

נדמהי מההצעה ולא ידעתי מה לענות. פלסתי רק. "לא!" מכך יכול היה האיש להי בין, לו רצה בכך, שאני מסרבת מפני ש הסכום אינו די גבוה. למולי הוא הבין זאת אחרת ואמר: "טוב, תן מה שהיא רוצה" שחית עמו והתחלנו לשותה. התברר ש" הוא בעל מסעדה מטבריה, דמות ידועה ו מפורסמת בעירי, אדם שהיה מעורב בשעתו במשפט רצח שהרעיש את המדינה כולה. ניי סיתי להביא אותו במבוכה ואמרתי לו: "הא, כן, אני זוכרת אותך מהמשפט!"

"איוה משפט?" היתמם האורח וכדי להפי סיק את השתה, הזמין אותי לרקוד. הלכתי, כיוון שגם הריקוד עם הלקוח נכלל בין תפקידיה של המארחת. תורכי ריקוד, המי שיק הטברייני ללחוש באוזני: "טוב, אז ארבעים. בסדר? אני אקח אותך מכאן." לא ידעתי איך להתחמק ממנו. הצבעתי על המלווה שלי, שישב ליד הבאר ולא יילה ש" יש לו איוה שהוא קשר אלי, אמרתי: "אני מצטערת, אבל אני נמצאת עם מישנה." "מי זה, חבר שלך?" שאל הגבר. "לא, אבל הוא מחכה לי וזה לא נעים." "חוזקי אותו לעזאזל!" קרא האיש, "זה החיים שלך! את חיה מזה. הוא מפריע לך לחיות. תסלקי אותו!"

אמרתי שאני עובדת עד ארבע ואיני

יכולה לצאת לפני הסוף. "אין דבר", אמר הלקוח, "אני יודע, אתה לא לך. ניקח טקסי, או את יודעת מה? אשלם לקובה ואת תעזי בי איתי ביחד, עכשיו!"

★ ★ ★
ההומוסקסואלי צבע שער

ליד אחד השולחנות ישבה קבוצה של ששה גברים בגיל העמידה, קרחת ו מרוצים מאוד מעצמם; הם התעסקו עם שתי הרקדניות הספרדיות החמודות המופיעות ב מונטניור. ליד שולחן אחד ישבה החבורה של ההומוסקסואלים. הם ביקרו פה גם את מול. כשצלם ניסה לצלמם, שמעתי אחד מהם קורא כלפיו בקול: "תתן לי חמישים לירות, אז אני אלך איתך." שני ניסה אפילו להיטפל למלחה שלי, אשר ישב ליד הבאר והסתלק משם רק כשאיימו עליו במכות.

אחד ההומוסקסואלים קרב גם אלי. הוא רצה לדעת כיצד אני צובעת את השער שלי. האיש סיפר לי שגם הוא מנסה לצבוע את שערותיו, אבל זה לא הולך לו כל כך טוב. ניסיתי לטייל לעבר שולחנם של הלקוחים, כדרך שעשו זאת המארחות. תחילה הם לא הסתכלו עלי כלל. אולם בפעם השנייה שמעתי אחד מהם אומר לחברו: "תשאל אותה אם היא אחות של זהבה!" התקרבתי והם הפנו אלי את ראשיהם: "תשבי גברת, תשי בי. תגידי, את אחות של זהבה?"

"לא", עניתי בתמימות. "אין לי אחות." הם התחילו לחסור אותי למעשי. סיפרתי להם שאני חדשה בעיר, והתחלתי לעבוד בבאר.

"ואיפה את גרה?" "אצל מכרים; אבל אני מחפשת חדר." "חדר?" אמר אחד מהם. שמו היה סגל.

"אני אשיג לך חדר." "מה זאת אמרת? אתה יכול להשיג לי חדר? זה בטח יהיה יקר מאוד." אמרתי לו. "על כסף את לא צריכה לדבר", ענה הי איש, אותו הכרתי לפני שתי דקות בדיוק, "אני אשלם בעד זה."

צחקתי ועזבתי אותם מכיון שלא הזמינו משקה עבירי. חזרתי לשבת ליד האיש מי טבריה, לפי הזמנתו. הוא ניסה להמשיך לשכנעני לא ללכת עם זה שמחכה לי. לפתע התברר לי שישיראל מלאה מינוטרופים, וכי לס מתרכזים במועדוני הלילה. "תעזבי אר תו", אמר הטברייני, "הוא לא בשבילך. את צריכה אדם בגילי, בן ארבעים, שידאן לך ויחזיק אותך." והוא הזמין אותי לשותת כוס קוקטייל נוספת.

הוא היה כבר שיכור למחצה. "אני לוקח אותך!" הכריז בקול. היה ברור לי שהוא אינו מהתל. היה ברור לי שהוא, יחד עם חברו, לא יתנו לי לצאת בשלום. לא יכולתי לשאת יותר את האווירה של המקום ובאמת לה כלשהי עזבתי את המועדון והסתלקתי. באותו ערב הרויח קובה שתי לירות נוספות: שתי הלירות שהגיעו לי עבור הלימוד נדות ששתיתי ושלא הספקתי לגבותן.

★ ★ ★
האמריקאי היפה

בערב השני לא יכולתי לחזור לי מונטניור. אחרי בריחתי הפתאומית, לא היה טעם בדבר. החלטתי לנסות את מזלי במועדון לילה חדש. זכרתי את ההצעות קוסמות שהוצעו לי בקוקטייל-באר, שם הבתי יחיו לדאוג לי כמו לעיניים שלהם. הלכתי, איפוא, לקוקטייל-באר.

באתי למהם בשעה עשר וחצי. למרות הי איחור, קיבלו את פני בשמחה. "מה שלומך? למה לא באת אתמול?" הי מלצר הושיב אותי ליד הבאר.

המקום היה ריק לגמרי. ליד הבאר ישבה רק מארחת הונגרית אחת. שלושה חודשים בארץ. לצידה ישבו הרקדנים המופיעים ב מקום. התזמורת ניגנה לאולם הריק. השתע ממתי. שום נפש חיה לא נכנסה למקום, מלבד שומרי-הראש שלי, שנכנסו והתישבו ליד אחד השולחנות. התעניינתי לדעת אם תמיד כל-כך מלא שם. "לא", אמרו לי, "זה רק היום."

ישבתי שם עד שעה אחת בלילה מבלי לעשות דבר. כדי לא להרדם מרוב שיעמום, ניגשתי אל המלווה שלי והחלפתי עמו כמה מילים כאילו היה לקוח. אחרי מספר דקות חזרתי לדלפק. המלצר שחשב כי הוא דחה אותי, ניגש אלי: "מה יש? מה היה פה? איוה מין קליינטים אלה? זה כן-אדם זה?" שאלתי אותו: "מי זה בכלל?" "אני יודע? איוה מלובלכים באים הנה!" ואז נכנס פתאום לבאר צעיר גבה-קומה. די היה להתבונן בו במבט חטוף כדי לדעת שהוא אמריקאי. הוא היה יפה-תואר, בעל שיער שחור ועיניים וירקות. צעיר כבן 28. הוא התבונן סביבו ועמד ליד הדלפק בי בטחון. המארחת ההונגרית רצה אליה. היא

צחקת אליו וניסתה לחבק אותו, אולם הוא אמר לה משהו והיא הסתלקה. בלי שהיות רבות הוא פנה אלי: "מה שלומך?" שאל באנגלית. "בסדר", עניתי לו.

הוא התחיל לשאול מיד לפרטים אודותי. עניתי לו בתשובות המקניות. שאלתי אותו מדוע אינו מתישב והוא ענה שהוא פצע את רגלו באכסדוס. ואז לחש לי המלצר שהי גבר הצעיר והיפה הוא איש השגרירות האמריקאית ושכדאי לי.

האמריקאי דיבר אלי דוגרי: "את צריכה לסלוח לי. אינני קונה משקאות לבחורות מהבאר. זה פרינציפ אצלי. אמרתי את זה גם למארחת השניה, לכן הסתלקה." "מי ביקש ממך בכלל לקנות לי משקה?" השבתי לו בחוצפה. "את יודעת היטב אנגלית, היכן למדת?" שאל האמריקאי.

"בבית-ספר." "שם גם לימדו אותך לעבוד בבאר?" "לא", העמדתי פנים עצובים.

האמריקאי התגלה גם הוא כפילטרופ. זה לא בשבילך, העבודה הזאת. את בחורה אינני טליגנטי ומוכרחה למצוא לך עבודה. יש לי

"זה לא ענין של כסף", אמרתי לו. "אם כך, ספרי לי מה זה. את מוכרת לתת בי אימון. מוכרתה." האמריקאי היהיר והשחצן התחיל לשעשש אותי. אני מוכרחה לתת בו אימון!

★ ★ ★
לכנות - אך מתוך אהבו

הוא הזמין אותי לרקוד. תוך כן ריקוד שאל: "תגידי, את רוצה להתח תן? את רוצה איוה מישנה שיאהב אותך איוה גבר שידאן לך?" אמרתי לו: "ברור."

"איוה מין גבר?" שאל. "אחד שלא שואל כל-כך הרבה שאלות." הוא ניסה בכל האמצעים לשכנעני לספו לו את סיפור חי. לבסוף שאל: "מתי את גומרת לעבוד פה?" "מאוחר מאוד, בשלוש-ארבע." "את רוצה שאלוה אותך?" "לא, תודה. אני אמנם עובדת פה, אולם אינני הולכת עם הלקוחות אחרי העבודה." "אה, אני מבין. אם הייתי קונה לך משקה, אז היה המצב שונה." "תראה, אין לזה שום קשר עם המשקה."

עם בקבוק וודקה

בבחרתי של בעל באר פאריזיין, חוגגת נעמי את הזמנתו לעבוד במועדון שלו. בעל המועדון-לילה זה היה האדיב והפחות חשדני משאר בעלי המועדונים שאליהם פנתה.

אמרתי. "לא, אני לא מתכוון שתצאי בשביל כסף." "אז למה אתה מתכוון?" "בשביל אהבה." האמריקאי ניסה להמשיך לשלד אותי. הוא קבע לי אפילו מגישה למחרת, בשמונה ב בוקר, וניסה להזמין אותי למסיבה של כור כבי אכסדוס במלון ציון, בחיפה. "מה בעצם אתה עושה באכסדוס?" "כשתראי את הסרט, תראי אותי." למועדון נכנס בינתיים תייר. לאחר-מכן הסתבר שהוא משהיין. התבוננתי בו וניי סייתי להסב את תשומת-ליבו אלי. האמריקאי פשוט קינא לי: "טוב, אני הולך! תנסי את המול שלך איתו, אולי הוא יקנה לך משהו." חוצפתו נמאסה עלי. "תראה", אמרתי לו, (המשך בעמוד 19)

סרטים

גנבים אוהבים בזהות

השעיר לעזאזל (מגדלור, תל-אביב: ריטניה) הוא מורה לצרפתית במכללה אנ' לית, הבא לבלות חופשה בצרפת. המורה, בן גיל העמידה, הוא אדם בורד, אטאט וברת עליו ההכרה כי חייו הבטלים עוברים ליק, ואז מודמנת לו הרפתקת חייו.

בעיירה צרפתית קטנה הוא פוגש בגבר נ'גיל, בעל אחוזה ובית יציקת זכוכית, הזומה לו כאילו והיה אחיו התאום. בלילה מדרים הצרפתי את האנגלי, מחליף עמו את בגדיו ותעודותיו, וכשהמורה מתעורר בבוקר הוא מוצא את עצמו כבעל אחוזה צרפתי, המוסע לאחוזתו עלידי נהגרימשרת.

טבעי הוא שהמורה מנסה להתמרד בזהו תו החדשה: אך הוא נחשב למטורף, כדי לא להכלא בבית-חוליות מצד אחד, ומתוך רצון לשינוי בחייו, מצד שני, הוא מוסיף למלא תפקיד של בעל-אחוזה, בעוד ש"בני משפחתו" אינם מבחינים כי הוא אדם אחר. המורה דומה אמנם בחיצוניותו לאציל צר' פתי, אולם אופיו שונה. כשהוא נכנס למס' לול חייו של קודמו, הוא מחולל בהם שינוי, בעדינותו ובטוב-לבו. כתוצאה מכך משתנים חי' כל הסובבים אותו. רק המא' הבת האיטלקיה של האציל מבחינה כי הוא אדם אחר, אולם ממשיכה להיות אוהבתו, ושבה מאד על השינוי.

פרטימחה ספרותי. עד כאן נראה סיפורה של דפנה (רבקה) די מוריה, כיצירה פילוסופית בעלת מוסר-השכל, אולם לא זאת היתה כחג המחרת. רק בחלקה השני

מקבלת היצירה את אופיה הנכון כסרטימחה מתברר כי המורה נפל קורבן למוימחה רצח של האציל הצרפתי, הזומם לרצוח נפש וליצור לעצמו אליבי. אחרי שהוא מצ' לוח לבצע את זממו, מנסה הבעל האמיתי לחזור לתפקידו, ולהחזיר את המורה למסלול חייו הקודם. המורה מסרב. בורקרב בין השניים נהרג אחד, והשני חוזר לאחוזתו, ל' משפחה ולמאהבת. מי מן השניים? זאת אין לדעת, שהרי הם דומים זה לזה ללא הבדל. אלק גינס משחק בעצמו את שני התפ' קידים, את תפקיד המורה ואת תפקיד ה' בעל הרצח. בטי דיוויס מופיעה בסרט זה בתפקיד אפיוודי קצ'ר, בתור אמו הזקנה של הבעל. שניהם מ'עלים את רמת הסרט מעל לבינוניות של שאר השחקנים.

בכיוב האנושי

העכברים (אוריון, תל-אביב: גרמניה) הוא אחד ממחזותיו המפורסמים ביותר של הסופר הגרמני גרהרט האופטמן, מי שהיה סוציאליסט והפך לאחד ממעריציו הגדולים ביותר של היטלר בתקופה הנאצית.

המחזה, הנקרא במקורו העכברושים, שיך לתקופה הסוציאליסטית של האופטמן, בה היה עדיין אבק-האדם במרכז מחזותיו. את המחזה עצמו כתב האופטמן, שמת לפני 14 שנה, ב'1911. אולם יצני הסרט (שהוא להצגה בישראל משום שהופק כאילו בשי' תוף עם הון אנגלי וצרפתי) העבירו את מועד התרחשות העלילה להחזה.

מריה של הינה פליטה הבורחת ממזרח ברלין מערבה, ברדפה אחרי מאהב שונח אותה והשאיר את זרעו ברחמה. בחיפושיה אחריו היא נקלעת למשפחת כובסים, שם

מריה של (ימין) ב'העכברים' אמהות, סירוף ורצח

הזקוקה לכסף ולתעודות כדי להמשיך ברי דיפתה אחרי מאהבה בכחנה לנקום בו, משתכנעת. בעזרת אחיה של בעלת המכ' בסה, טיפוס מושחת ומפגר (קורד יורגנס), יולדת מריה את בנה, הנמסר לבעלת-המכ' בסה עוד לפני שהאם הספיקה לראותו.

חרטה לאחר מעשה. כעבור תקופה קצרה מתחרטת מריה על הפקדת בנה. היא מנסה להחזיר אותו לידה, חוטפת בטעות ילד אחר — המת בזרועותיה. אחיה של בעל-המכססה נשלח לחסלה, אולם מריה הורגת אותו בשעה שהוא מתקופה. במש' טרה, שם מתגלה גם לבעל כי לא אשתו ילדה את בנו, מקבלת מריה את בנה חזרה.

השחקנית מריה של מופיעה הפעם בדמות שונה לגמרי מדמותה הנוהרת והחיכנית, ו' משחקת להפליא את תפקיד האם מוכת-היגון.

זהו סרט מדא למדי, בעל אווירה קודרת וסצינות, שעם כל שלימותן האמנותית, מער' ררות הרגשה של סלידה.

בעקבות זיוה

ידידיה של מדכת-יוסי (ירון, תל-אביב: צרפת) הוא דוגמה של מלחמת-מנע של הקולנוע הצרפתי נגד זרם הנערות המני סות לחזור אליו בכל האמצעים.

נערה צעירה, הזוכה בתחרות-יוסי, מכניסה לה לראש צפרים, המציצות כי יעודה להיות כוכבת. לעזרת הצפרים באים גם כמה פרצופים שפלים מעולם-הקולנוע, המוכנים לעזור לה תמורת העקרת בתוליה.

ועל הילדה המסכנה עובר כל מה שאפשר שיעבור, בפאריס, לפני שהיא מצליחה לראות את עצמה על הבד. היא רעבה ללחם, גרה בדירה צרה, נופלת לזרועות רמאי (איבן דסני) הזורק אותה מיד אחרי שבעל אותה ו — אי לאותה בושה! — היא גם הולכת בדרכה של זיוה שפיר, עומדת לפלס לה דרך לכוכבות בעזרת צילומי-עירום. אלא שהמסערה היעילה מצילה אותה.

אחרי שהיא מנסה לאבד את עצמה לדעת בדרך הפרוזאית של זריקת עצמה מתחת לגלגלי מכונת, היא מסיקה את המסקנה המתבקשת מראש: חיי אושר בזרועות ה' אוהב עדיפים על חיי סבל בזרועות זוהר. מה שאין הסרט מראה הוא באיזו דרך הגיעו חצי תריסר הכוכבות המשעממות המופיעות בו אל מפיקי הסרט הזה.

תדרוך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה ממליץ עליהם:

- **עז ראיה** (צפון, תל-אביב) ידידות של-אמת בין רוצח פולני לבין יתומה ברי' טית בת 11. הורסט בוכהולץ, הילי מילס.
- **לפתע בקיץ האחרון** (מוגרב, תל-אביב) אליובט טילור משתגע אחרי שאוהבה מצלל אותו כפיתוי לנטייתו ה' הומוסקסואליות, במחזה גדוש מופרעים של טנסי ויליאמס.
- **400 המדקות** (פאר, חיפה) קרו' סלת-החיים מעצבת דמותו של גברבר בסרט אוטוביוגרפי של פרנסוא סריפו.
- **דוישיה בחדר המיטות** (ארנון, ירושלים) קומדיה על קשרי-מין באמצעות השלפון, דוריס דיי.

איפה הם היום?

מנוחתו של משוגע-לדבר

שהוטל עליו בענין זה, לא היה יכול לשבת בשקט בביתו. מיד אחרי שיושב ראש תנועת החרות, מנחם בגין, אירגן בשנת 1955 את כנס חיילי האצ"ל, קרא להם להצטרף למפלגתו — התייצב שילנסקי לפקודת המנהיג. דוב נבחר למוזכר תנועת-החרות בתל-אביב, כן, נאחז שילנסקי בן 36' בגעגועים, "זה היה בימים שחשבו כי חיילי האצ"ל כבשו את הנהגת הסניף".

שנתיים ימים היה דוב מוזכר, התרחק מכל עסקיו הכלכליים. אחר-כך נסע בשליחות מפלגתו לברזיל. כשחזר, לאחר חצי שנה, גילה דוב, שסירב לקבל פיצויים אישיים מגרמניה, כי הוא חייב לדאוג לכלכלת אשתו ושלושת בניו, שילנסקי התחיל לעבוד כמנהל חשבונות ראשי בחברה פרטית ב' תל אביב.

החלטתו היתה נחושה: לדאוג לעניניו האישיים מבלי להתפתות לשוב ולשמש שליח ציבור. הוא נרשם לפאקולטה למש' פטים באוניברסיטה בתל-אביב, הרבה ב' פעם הראשונה בחייו לבקר בקולנוע ולהש' תתף במסיבות פרטיות.

אך ההחלטה האיתנה לא החזיקה מעמד זמן רב. דוב המשיך להיות יושב-ראש צעירי-חרות, הנהיג בעקביות עיקשת את קומץ העסקנים שלא היו מרוצים מן המצב הפנימי במפלגתו, גם התפתחות היחסים בין ישראל וגרמניה הציקה לו; שילנסקי ניצל כל הזדמנות כדי להתריע נגדה. אחד הרעניים הגדולים בחייו קשור במא' בק זה: כשהביע את עמדת מפלגתו בפרשה זו בקונגרס הציוני 24', זכה אחר הגאוס לנשיקת מנהיגו מנחם בגין, למחיתא-כפיים של כל הצירים מחו'ל.

למרות שהתרחק מהנהגת הענינים בתנו' עת-החרות, שם הוא חבר במועצת המפלגה, הוסיף שילנסקי לתכנן מבצעים פוליטיים, אותם לא ניתן לו עדיין להגשים. "זהו תקופת-המנוחה שלי", מכיר שי' לנסקי החיזק, הנראה מבוגר מכפי גילו, לכתב העולם הזה, "אני אוסף כוחות עד שאהיה שנית משוגע-לדבר, ושוב אקדיש את כל חיי וכוחותי למאבק ציבורי".

ראשוני האסירים במחנה מעשיהו. מקום בו נהנו השלטונות באסירים ברכות. בין השאר הציע לו הפסיכולוג לשמוע הרצאות אחדות בפסיכולוגיה, להיות עוזרו.

ד"ר רודי חולל את המיפנה בחיי-הכלא של שילנסקי. למרות חוסר אמונו בשיטותיו המתקדמות של הד"ר, הוא התמיד להאזין להרצאותיו, הפך למעריצו הנלהב. את החד' שים האחרונים של מאסרו הקדיש שילנסקי לעבודה פסיכולוגית בין האסירים, עודד אותם לפעילות תרבותית עלידי הקמת תי' אסרון החובבים של המחנה: הוא הפך חיש למנהיגם הכלתי מוכתר של האסירים.

אולם נושא הפצצה, שבנו השני שמואל גויל בתקופת מאסרו, לא הסתפק בעבודה זו, המלחה כתיבת בקשות חנינה של אסי' רים אחרים לנשיא-המדינה. הוא כתב רומאן על בחירה 'יודיה שהתגלגלה במחנות הנא' צים, הגיעה לישראל באניית-מעפילים.

הספר לא פורסם, אך-עלי' שקיבל את המלצות הד"ר (לפילוסופיה) ישראל שייב והמשורר שלמה סקולסקי, והיצירה נגנזה. הסיבה האמיתית: כדי להשלים את הרומאן נא'ין דוב להיפגש עם מספר נשים שעוקרו על ידי הנאצים, לא היה יכול לעמוד במתח הפנימית האיומות, שהוכירו לנשים ולו את האירה האיומה של מחנות-הריכוז במלחמת-העולם השנייה.

ספר שני, שגם אותו התחיל לכתוב בכלא, ראה אור. 2200 הספרים שהדפיס, אולו מדיכני המכירה. תקופת המכירה המוצלחת ביותר: בשבוע בו גודע על המרד בכלא שאטה.

★ ★ ★

שליחות מפתגתית

רבעה-עשר חודש אחרי שנכלא, שוחרר דוב ממחנה מעשיהו. הוא התכר' נן לעסוק בעניניו הפרטיים, לבסס את כל' כלת משפחתו. שנתיים היה בעל משרד להכפלות ושיכפולים, הצליח בעסקיו. אולם האיש הסוער, שנשא את הפצצה למשרד-החוק, כיוון שהאמין בכנות היעוד העליון

דוב שילנסקי (1960) סופר, עסקן ואוגר-כוחות

ידיה זה ביום 5' באוקטובר 1952. גבר נושא תיק תחת בית-שחי' נתפס משרד החוק, ששכן עדיין בקריה שבתל-ביב. בתוף התיק נמצאה פצצת-זמן, במשקל 800 גרם. דוב שילנסקי, לשעבר אסיר חנה הריכוז הנאצי דכאו, מי שהיה מפקד אצ"ל בגרמניה ומי שעלה לארץ באונית דמים אלטינה — ניסה למחות בדרך מקר' ית זו על חתימת הסכם השילומים בין ישראל וגרמניה המערבית.

מאסרו היה בלתי-נמנע. חודש וחצי לאחר נתפס וניזע את דעת-הקהל הישראלית ב' צהרת הסיכום שלו בבית-המשפט, שלח אותו השופט המחזוי, מרדכי קנת, לבלות 2 חודשים בבית-הסוחר.

מנהיג האסירים

מאסרו של הגבר שחור-השיער וה' חייכני היה נוח-למדי. בחודשים הרא' זונים נכלא בבית-הסוחר ברמלה וביפו. עד שד"ר דויד רודי, שהיה באותה תקופה הפ' זיכולוג הראשי וראש המחלקה למיון ול' ופול אינדיבידואלי של שרות בתי-הסוחר, זמין את דוב לנסיון חדש: להיות אחד מ'

אל תקראו לי „נערת הבתוי“!

השבוע ניתן פסקהדין במשפט, בי
השבועות שלפני פסקהדין כמעט ולא
התרגשתי בכלל. ישנתי טוב, אכלתי מצוין.
גנתי אצל החברה הטובה שלי. כל העסק
כאילו לא היה איכפת לי כלל. הייתי בטוחה
שאקבל מחצי שנה עד שנת מאסר. בחודשים
שעברו עד לפסקהדין השלמתי כבר עם ה-
עבודה שאני הולכת לבית-סוהר.
כשהוריי שבאו מיוחד למשפט, עזבו את
הארץ, הם השאירו לי כסף. ניסיתי להעביר
את הזמן. הלכתי לים, הלכתי לרקוד, הלכתי
לקולנוע. בכל זאת, גם ניסיתי לחפש עבודה.
רציתי לעבוד. חברתי מצאה לי עבודה במלון
השרון. בתור חורגנית. הם היו מוכנים, כאי-
לו, לקבל אותי לעבודה, אולם שלחוני לקבל
אישור מלשכת-העבודה. במשך תקופת-מה
הרציו אותי הלון ושוב. כל היה לי כסף
לבזבז על הנסיעות. עזבתי את העניין.
הלכתי בעצמי ונרשמתי בלשכת-העבודה.
הם נתנו לי מקום-עבודה כמלצרית באינו
הסעדה. הלכתי לשם, אולם הם הכירו אותי
כ„נערת הפיתוי“, והם שלחוני חזרה. נר-
שמתי גם במשרד פרטי לתיחוך.
הם נתנו לי כמה כתובות. בהן הייתי צרי-
כה להתקבל לעבודה כמלצרית. אבל בכל
מקום הכירו אותי. ממבט ראשון הם זיהו
אותי כ„נערת הפיתוי“. הם אמרו: „תודה
רבה!“ וזה היה מספיק.

גם ברחוב, כשאני עוברת, מצביעים עלי
אנשים באצבע וקוראים לי נערת-הפיתוי. אני
רק צוחקת מזה. ידידי, שהכירו אותי לפני
כל הפרשה, נתלקים אף הם לשניים. הצר-
פתים לא שינו את התנהגותם כלפי. אולם
מכירי הישראליים מסתפקים ב„שלום“.
ביום ששי היה צורך להיות פסקהדין.
ישבתי באולם בית-המשפט ולא הקשתי
למה שמדברים. לא התרגשתי כלל. בעתונים
כתבו שכבתי. זה לא נכון. אינני בוכה,
בדרך כלל. הייתי אוישה למה שמתרחש
סביבי, ולא עקבתי אחרי מהלך הדברים.
חיכיתי רק שיוכל יגמר ועורך-הדין יאמר
לי מה גורלה הסופי. אולם גורלה-נתינת-
ביום הראשון חזרתי לבית-המשפט. ה-
שופט נתן קנה דיבר. אולם אני לא שמעתי
את דבריו. לא רציתי לשמוע. אני זוכרת
שמעתי רק שאני חופשיה.

נשארתי מאובנת ולא זזתי מהמקום. אף
אחד לא דיבר. היה שקט גמור באולם. כו-
לם חיכו כנראה לגורדין המור יתור, והנה
פתאום הייתי חפשיה. הורדתי את הראש
ועצמתי את העיניים. פחדתי לבכות, כי ידע-
תי שאם אתחיל לבכות לא אוכל להסתייג.
לקחו אותי למשרד בית-המשפט, כדי
שאקבל את הדרכון שלי בחזרה. ואז הת-
עצבנתי. כשלקחו את הדרכון שלי, זה נמשך
דקה אחת בלבד. אבל כשהייתי צריכה לקבל
אותו חזרה, זה נמשך ונמשך בלי סוף.

לבסוף קיבלתי את הדרכון. כשיצאתי את
בית-המשפט, לא הסתכלתי באף אחד. לא
חשבתי על שום דבר. כל הזמן חשבתי על
ללכת לאכול, לקולנוע ולשפלת-הים — כמו
ממדי. אולי אף עוד הערב לשותה, וזה
הכל. צריך לשותה, לא? אני חושבת שזה
הדבר הראשון שעושה כל בן-אדם במצב
כזה. הולך לשתות כוסית.

★ ★ ★
„לא אהבתי לדמוד...“

עכשיו אני נוסעת לצרפת. הנסיעה ל-
שם, פירושה בשבילי חיים חדשים. אם
אני נוסעת לשם זה לא בשביל לעבוד בי-
זנות. זה חיים, זה? ללכת לבית-סוהר, ול-
הכות עד שנגמר המשפט?
מעולם אינני מעלה במחשבותי את עברי.
אף פעם לא. פשוט, מפני שאינני רוצה לח-
שוב. אם אני סוקרת את חיי עד כה, אני
רואה שהם היו שללון. הלוואי גדול ביותר
של חיי היה להיות בקיבוץ.
בנוצרי קראתי המון ספרים על ארץ-
ישראל. היו לי גם הרבה חברים מתנועת
הנוצרי. סיפרו על חיים אלה. הייתי בטוחה
שהם החיים הטובים ביותר שיכולים להיות.
היכרתי הראשון שלי הוא שחייתי אצל
גויים. זה היה כבר קטן, ליד פאריס, בזמן
המלחמה. גנתי אצל משפחה אחת, זוג מבוי-
גר. הבעל היה מותיקי מלחמת-העולם ה-
ראשונה. הוא כבר לא עבד.
לזוג לא היו ילדים. הבעל קיבל עשרה
ילדים יהודיים להחזקה.

הייתי אז בת שלוש-ארבע. ידעתי שיש לי
הורים אחרים — למרות שקראתי לזוג
הזקנים, שהחזיקו אותנו, אבא ואמא. הורי
האמיתיים גרו בפאריס. הם באו לבקר
אותי פעם בשבוע. כשהיה נערך מצוד על
יהודים בעיר, היתה גם אמי מסתתרת בכפר.
אחי הגדול היה אז אחי, ואילו אחותי ה-
גדולה גרה אצל משפחה בקרבת מקום.
היו לי שם חיים טובים, בכפר. תמיד
הרגשתי טוב. היו המון ילדים מסביבי, וגם
די אוכל.

בתקופת המלחמה לקחו את אבא שלי ל-
אוסטריה. רק כשנגמרה המלחמה הוא חזר.
אז לקחו אותי הורי אליהם הביתה, לפאריס.
אמא שלי התחילה לעבוד, ואבא שלי חזר
לאיברא ברוחו. הוא לא ידע מה לעשות
והיה עצבני מדי. כל הזמן היו מכות בבית.
לא רק עם אמא, אלא גם עם אחותי ועם
כל המשפחה.

הלכתי לבית-ספר של נוצרים. כבר ידעתי
שאני יהודיה אבל לא ידעתי בדיוק מה זה.
הייתי תלמידה לא טובה. לא מפני שלא היה
לי חשק ללמוד. זה היה בית-ספר לבנות.
בכיתה היו יותר מדי ילדות. הם דיברו רק
על הילדים מבית-הספר השכן, בייס לבנים,
ואני לא הבנתי שום דבר. מעולם לא היה
לי חשק ללמוד. רק לקרוא, זה הכל. אהבתי
לטייל, לשמוע מוסיקה — אבל לא ללמוד.
שום דבר לא קרה, אף פעם. כך נמשך
המצב עד גיל 14. בגיל 14 התחלתי ללכת
לבית-כנסת. כל ערב הייתי הולכת להתפלל.
התפללו שם בעברית. לא הבנתי שום דבר.
אבל בסוף כל תפילה חילקו שוקולד, ולכן
הלכתי. לא מפני שזה היה חסר לי, אלא
פשוט זה היה משהו אחר. אבי אינו דתי.
הוא לא הכריח אותי ללכת ולא מנע בעדי.
הלכתי מפני שהחברה שלי הלכה לשם.

★ ★ ★
„בני טובים — דאן?“

המצב הכלכלי אצלנו בבית, תמיד
היה טוב. לא היה חסר לי דבר, מעולם.
השנה כל דבר בנקל. תמיד הרגשתי שהכל
בא לבד ואין צורך להתאמץ. אבל זנאריה
בבית היתה תמיד קצת מחושמלת. אבי מעו-
לם לא רצה להאמין למה שאומרים לו. מרי-

במשך חודשים דיברו הכל על דינה-ז'אנט גולדמן,
שלמענה נוצר מושג חדש במזון העברי — „נערת
הפיתוי“. השבוע ניתנה לה בפעם הראשונה ההזדמ-
נות להסביר את עצמה. היא עשתה זאת במערכת
„העולם הזה“, אליה הגיעה רבע שנה אחרי שהשופט
הוציאה לחופשי, בפסקו שתעמוד במשך שנתיים
תחת פיקוח המבחן, אך שזכותה לעזוב את הארץ בכל
מועד, כבקשתה. פסק-דין זה, שהפתיע בקלותו, היה
מהפכני בתפיסתו, מאחר שלקח בחשבון את תולדות
חיייה, שפורסמו לראשונה מעל עמודי „העולם הזה“
ושהוכיחו כי דינה זקוקה להדרכה וליחס של הבנה,
יותר מאשר לעונש. בעמוד זה מסבירה דינה בעצמה
כיצד גדלה, הסתכסכה עם בני-טובים, הגיעה לקיבוץ —
נטשה את ההתיישבות ויצאה לדרך שהביאה לפשע.

מאת דינה גולדמן

בנות היו תמיד. הייתי רגילה לזה, ולא היה
איכפת לי. את אמי אהבתי, אבל אל אבי
לא הרגשתי כלום כל קשר.
אחרי בית-הספר היסודי הלכתי לבית-ספר
מסחרי. יצאתי אז בחברת בני-טובים, כמו
שראו בסרט בני טובים לאן. היינו הולכים
לרקוד במרתפים. לפעמים הלכנו לרקוד גם
בבתים פרטיים. היינו מקימים או רעש. ה-
חברה עשו כל מיני דברים. פעם אנסו בכוח
בחורה, ובפעם שנייה שיכרו בחורה אחת ו-
הכניסו אותה לחדר עם חמישה נשים. באתי
לשם כדי להסתכל. אהבתי לרקוד ולשמוע
מוסיקה ואת האווירה.
כולם היו בניג בורגניים. לא היה שם
הבדל בין יהודי ולא-יהודי. היו להם מכוונות
וקטנועים, והיו נוסעים חישות מסיבות.
לא היו שם זוגות קבועים. הבחורים היו
מחליפים בחורות כמעט בכל יום. לפעמים
גם שתיים באותו ערב. אני לא רציתי לצאת
עם חבר באופן קבוע. ידעתי שבסופו של

רגע לפני
מתן גורלהדין, בחדר המדרגות של בית-המשפט המחוזי בתל-
אביב, משוחחת דינה (ז'אנט) גולדמן עם קצינת-מבחן. לידן
עורך-דינה, אברהם דינרי, אשר עשה את כל המאמצים, על מנת להוציא אותה לחופשי

לא חשבתי שאני עושה משהו רע. ל-
עשיתי שום דבר שמגייץ לי סקנדל כזה
אחרי שלושה ימים אמרתי לחברה שאני
רוצה ללכת לקבוץ. אמרתי לה שצריכתי
לנסוע למרסיי, לעלות על אניה ולנסוע ל-
קבוץ. חשבתי שזה פשוט מאוד.
לקחתי את החברה ונסענו למרסיי על
מאתיים פראנק בכים, משחת-שיניים, מברשו
ואגודה אחת, בסך הכל. בלילה הראשון
ישנו בבית-חלוצות בליאון. למחרת המשכנו
למרסיי, ואת הלילה בילינו על ספסל בגלל

★ ★ ★
„כמו תיירת“

בוקר הלכתי לקונסול הישראלי ואמר-
תי לו שאני רוצה לעלות לארץ-ישראל
הוא אמר שזה לא בליכך פשוט, לא נוסעין
ככה. הוא טילפן להורי, והודיע להם שאני
נמצאת במרסיי. למחרת בא אבי והחזיר או
תי לפאריס.

מבלי שאף אחד רגיש, ארזתי את ה-
מוזרתי ונסעתי. להכשרה בטולוז היתה כמ-
קיבוץ. עבדתי במטבח ובחקלאות. עבדתי
כמו חמורה, אבל הרגשתי טוב. החבר
היתה טובה, וההיים היו נעימים. הרגשתי
שאני עושה משהו, סוף-סוף. אבל אחת
שלושה חודשים בא אבי. הוא סיפר שאחות
חולה, וחוזתי בשביל לראות אותה. אם
לא הרשה לי לחזור. ברחתי שוב.

אבי בא עוד פעם לבקר בהכשרה. הו-
ראה את המקום, ואמר אם באמת או-
מרגישה טוב בחברה כזאת, אז אני יכול
לנסוע. הייתי בהכשרה שמונה חודשים, ואחרי
כך הפלגנו לארץ-ישראל. כשבאנו ארצה ה-
תי מאושרת. לא היה איכפת לי שכל העול
יתפוצץ, העיקר שאני בארץ-ישראל.

לקחו אותנו לקרית-ענבים. המקום עצ-
מה, והוא מצא חן בעיני. החברה שבאו
עמה לא היתה אותה החברה שהייתי את
בהכשרה. היו שם פושעים. שניים „שבו“ ב-
בית-סוהר, ושניים נמצאים עכשיו בבית
הכניסו אותי לעבוד במטבח. לא עבדתי
קשה. לא הרגשתי שאני חברה בקיבוץ. הייתי
כמו תיירת שבאה לעבודה, עובדת וחוזרת
הביתה. הצברים לא דיברו אתנו בכלל, והיו
גשתי את עצמי בודדה. ואז בא ההמשך.

הייתי מעבירה את זמני. כל ערב הייתי
חוזרת בשלוש לפנות בוקר. פעם לא חזרתי
במשך 24 שעות. השעה היתה כבר 5 בבוקר
כשנגמרה המסיבה. עשיתי שבועון — אם
אלך עכשיו הביתה, אקבל מכות. אם אחזור
למחרת בערב אקבל את אותן המכות, אז
יותר טוב להסתובב ולרקוד עם החברים.
הייתי אז בת שבע-עשרה. הייתי מאושרת,
הרגשתי טוב מאוד אז.
חץ מהחברה הזאת היתה לי גם חברה
של נוצר יהודי. הם דיברו כל הזמן על
ישראל. היה אחד שעשה טיול לארץ וסיפר
עליה. התחלתי להתעניין בארץ. קניתי ספרים
על הארץ, והחלטתי שאני רוצה להיות בקיבוץ.
אמרתי לאבי שאני רוצה לנסוע לארץ.
הוא אמר: לא. הוא אמר שזה לא חיים
בשבילי, שזה קשה ושאיני צעירה מדי כדי
לדעת מה שאני רוצה. ופעם, כשעשה לי
סקנדל, שאני חוזרת יותר מדי מאוחר בלילה,
אמרתי לו שאם זה ככה, אלך מהבית.

כלי הזמנות

לפני שנה, כאשר ערך משרד ראשיהמ"מ זלה את מיצעד הפיזומים היו זמנים, כי נסגרת חגיגות יום-העצמאות, הסתיים ה-זיבצע בהפסד כספי של ששת אלפים ל"י, השנה החליטו מארגני המיצעד הראשון, ין בן-אמון וחיים חפר, להמשיך במסורת על חשבונם הפרטי. הם אירגנו מיצעד פיוז'ונים בשם היה היו זמנים, שיוצג בתחילת השבוע הבא בהיכל התרבות. יהיה זה מיצי-עד של פיזומי היישוב מראשיתו ועד לה-קמת המדינה.

כאשר ניגשו היוזמים, אשר צירפו אליהם את יעקב אגמון, מנהל התיאטרון הקאמרי, ואת עמיקם גורביץ, קריין התנין, לערוך את מאזנו הצפוי של מפעלם, תהו כיצד למ-צוץ את ההפסד הכספי שהיה נחלתו של המיצעד הראשון.

סכום ההוצאות היה ברור מראש. ארגון המיצעד היה צריך לעלות 18 אלף ל"י, סעיפים לזוגה מהתקציב:

- אולם היכל התרבות — 3000 ל"י.
- תזמורת של 15 מנגנים — 1800 ל"י.
- עיבוד תחנים וכתבים — 1300 ל"י.
- תפאורה — 1500 ל"י.
- תשלום למשתתפים — 7000 ל"י.
- להקתהמנחים — 1500 ל"י.

הזמנות תמורת חיים. כדי להימ-לט מגרעון כספי, החליטו המארגנים על צעד חסרת-תקדים בחיי הבידור והאמנות ב-ארץ — לא להעניק הזמנות לאיש. הם הגי-עו למסקנה כי ההזמנות המחולקות חנים איך-כסף למכובדים, הביאו לגרעון הקיים, אילו רצו לחלק הזמנות לפי רשימת ה-מוזמנים של רוב התיאטרות בארץ, היה עליהם לחלק אותן ל-750 אישים.

במספר זה נכללים רק נציגי העתונות, קול-ישראל, אגודת העיתונאים, העיריה, ה-מוסדות הממשלתיים וכן הזמנה לאיש לכל אחד מ-300 המשתתפים במיצעד. "חוק מזה, היינו כמובן צריכים לחלק הזמנות לחב-רים," טען ין בן-אמון. "לי לבד יש רשי-מה של 500 איש שאני חייב להם את חיי. כך לפחות הם אומרים. אלה אנשים שגילו-אותי, אנשים שהיננו אותי, אנשים שהאכילו אותי ונתנו לי לישון. הם באמת חברים טובים."

כצעד הפגנתה, החליטו מארגני המיצעד לרכוש גם לעצמם כרטיסים במחיר מלא, אולם אף-על-פי-כן עוררה החלטתם זעם עצום בקרב כל מקבלי ההזמנות הפוטנצי-ליים. מזכיר אגודת העיתונאים, משה רון, רמז להם: "זה לא יהיה כדאי לכם." מוס-דות רשמיים איימו להקשות עליהם את ה-הופעה בפעם הבאה. ידידים הבטיחו לכוזר להם זאת לעד.

אמר דן: "לא איכפת לי שיזכרו לנו את זה לעד, העיקר שגם את ההצגה יזכרו לזמן מה."

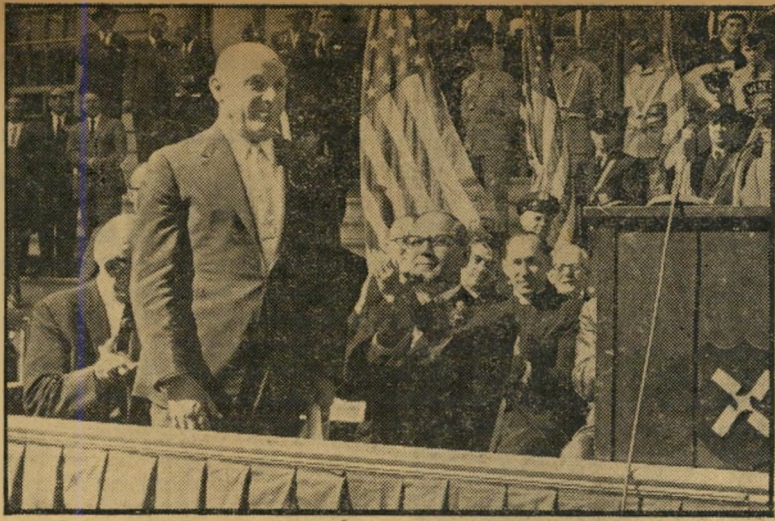
תיאטרון

סטריפטז לפוטלים

שנת הכנרות (אהל: מאת יוזף אנדרה לאקור; בבימוי ביטוש ויידר) הוא מחזה העוסק בנושא נדוש על במת התיאטרון — יחסי הורים ובנים. המיחזר במחזהו של לאקור, מחזאי בלגי לא מבריק ביותר, הוא מוסרי-ההשכל שלו. מרד הבנים בהוריהם ב-תקופה המודרנית, מנסה לאקור להוכיח, נו-בע כתוצאה מאבדון ההערכה ויראת-הכבוד של הבנים — שעה שהם נוכחים שהוריהם אינם אותן דמויות געלות ונערצות כפי ש-תארו לעצמם. ההורים אינם מוכרחים להיות פושעים או מופרעים. עצם מעשיהם האנו-שיים מנפצים את אגדת אלוהותם.

כדי להוכיח זאת, העלה לאקור על הבמה ארבע משפחות צרפתיות פרובינציאליות, הציג את בעיותיהן בצורה פשטנית ביותר, בעגה המובלבל בניבול פה ובסצנות אירו-ניות, כולל הצגת סטריפטז.

בבימויו של ביטוש ויידר, שהיה צריך להתחשב בטעמה של מנהלת תיאטרון ה-פוטלים, הסכה האירוטיקה לקארקטורה: ב-עת הצגת הסטריפטז לפוטלים, מסתיימת ה-הצגה כשהמשתפשת נותרת בבגדים שחור. ערכו של המחזה שנת הבנרות לגבי ה-אהל טמון בעובדה שהוא מבשר שנת-בנרות לדור של שחקנים צעירים, הממלאים את רוב התפקידים במחזה, מעוררים תקוה ש-שעה שהעתודה הצעירה תירש את מקום התיקיה האהל, הוא יתפזר סוף-סוף ויטשן שהביקור בו לא יהיה כרוך בסבל נפשי.

ראשיעירייה נמיר בעיריית ניויורק
אבא של יול ברינר

אנשים

יש לשאור על הקיים

בשעת קבלת-הפנים ההמונית שנערכה ל-ראש עיריית תל-אביב **מרדכי נמיר**, ש-השתתף בחגיגות יום-העצמאות של ישראל, שנערכו על-ידי עיריית ניויורק, נדחקו אליו מאות יהודים, ביקשו את חתימתו על פסטי-מגילת-העצמאות של ישראל שחולקו להם. אחד ממקבלי החתימות, שהתבונן בחתימה שניתנה לו, נראה מאוכזב מאוד: "מי זה נמיר? זה לא האבא של יול ברינר?" ... בשעת ראיון שהעניק השר ללא תיק **אבא אבן** לכתב הבוקר יהושע שגיא, הקפיד על כך שהכתב יציין בכל מקום את המלה שר, ללא התוספת "ללא תיק". לבסוף הסביר אבן את צעדו זה: "בן-גוריון אמר בזמנו שצריכים לציין מה שיש ולא מה שאין" ... למרות האחריות הרבה המוטלת עליו כשר בממשלה, לא הפסיק שר החקלאות **משה דיין** את תחביבו הישן — לחזות בסרטי קולנוע. מדי שבת בשבת הוא הולך לבוש בחולצה חפזת שרוולים, לסרט ככל צופה אחר, כשמלחוחו הקבוע הוא מנהל לשכת המיתרות הממשלתית **מאיר דה-שליט** ... השתלבות של אמת בחגיגות העצמאות הפגין שגירי ארצות-הברית ביש-ראל, **אוגרין ריד**. ביום-העצמאות ירד מן מכונתיו, הצטרף למצעלי ההוריה של הרק-דים במרכז הבידור ברחוב המלך ג'ורג' פינת שלמה המלך, יחד עם אשתו ... כל הסנדלרים הולכים יחדים ומארגני שמחת יום-העצמאות, שהרקדו רכבות בערב החג, אינם יודעים לעשות שמח בעצמם. מסיבת הסיום של עובדי ועדת יום-העצמאות, ש-נערכה בביתו של רכז התנועות **יעקב אג-מון**, נתקיימה על טהרת הרצינות מבלי שאיש מהנוכחים יקדו או יגלה את שמח-תו ברבים.

★ ★ ★

צריך לצלצל פעמיים

בקרב שחקני אסטודוס שוררת התמרמרות על הבמאי **אוטו פרמינג'ר**. הסיבה: מה-לך ההסרטה, פרמינג'ר, ההולך וגוכח מיום ליום כי **פול ניומן** אינו השחקן המתאים ביותר לתפקידו של ארי בן-כנען, מנסה להבלס אותו בכל סצינה על חשבון שאר השחקנים. ביחוד בלט הדבר כשצולמו סצי-נות בהשתתפות ניומן ו**ג'ון דרך**, הממלא את תפקידו של הערבי טאהא. בסצינה זו מתגברת אישיותו של דרך על זו של ניומן, ופרמינג'ר ניסה כל הזמן להורידה בהוראות כמו: תהיה יותר היסטרי! תראה פחות בעל כבוד עצמי! את נקמתו נקם דרך בסצינה בה מוריד אותו ארי בן-כנען מעמוד התליה

וגנוש אותו על גבו. דרך נשען בחוקה על ערפו של ניומן, אילץ אותו להרכין את ראשו. אמרו אנשי אסטודוס: "זה הקטע הי-יחיד בסרט בו השתלטו הערבים על היהודים ושוב לא יראו פניו של ניומן בצילום ... סגן-אלוף **גרשון ריבלין**, מראשי ההוצאת מערכות, שהתמנה כיועצו של פר-מינג'ר לענייני היסטוריה וצבא, לא הפגיש את פורצי כלא-עכו מקרב השחקנים עם ה-פורצים האמיתיים של הכלא, הפגישם, לעו-מת זאת, עם פורצי מחנה עתלית, שהיו אנשי ההגנה ... "איך את התאקלמת כי-חיפה?" נשאלה שחקנית חמישיית-ההפגנות של מועדון-התיאטרון התיפאי **רבקה מיי-כאלי**. "מצוין," השיבה רבקה, "יש רכבת מהירה לתל-אביב" ... מי שנדמה השבוע היה **נתן ארלינתן**, בעל מסעדת ענת ב-ירושלים. כאשר נכנס סטודנט למסעדתו ו-ביקש רשות לצלצל, הראה לו נתן באצבעו על משכיר הסלפון ואמר: "בבקשה." הסי-טודנט שלף פעמון גדול והחל לצלצל בו, החריש את אוני הסטודנטים ... אחרי הצגת 12 המושבעים בהבימה, בה נוכח גם שחקן הקולנוע **לי ג'יי קוב**, שהשתתף בגירסה ההוליוודית של המחזה, ניגש השחקן היהודי-אמריקאי אל **שמואל רודנסקי**, ש-מילא את אותו התפקיד בהבימה, לברכו על משחקו. "לא הייתי מתגנדי," אמר רודנ-סקי, "שתבוא פעם בערב ותחליף אותי." "אני עוד אחשוב על זה," השיב קוב. "ישן עוד זה הלילה," הציע לו רודנסקי. "איש לי בריחה" אמר קוב, "עם מי אני כבר יכול לישון כאן בארץ?" ... **יוסף גורדנר** סיים הקלטת תקליט, בו הוא מש-מיע שירים ישנים-נושנים כדוגמת דודה, הגידי לנו כן. התקליט יצא במלאות 25 שנים להקלטת תקליטו הראשון, שהוצא ב-זמנו לשוק על-ידי חברת דקה בלונדון ... **דריה לביא-דיוניצבוק**, שנישאה לפני חודש לאיש סקסטיל צרפתי, הצליחה כבר לחדור לקולנוע הצרפתי. היא שינתה את שמה לדליה וילה (לביא, במהופך), קיבלה תפקיד ראשי בסרטו של פייר אלגרה כלבו של פיק, לצידו של **אדי קונסטנטיין**. עתונאים שראינו אותה, הגדירה כבעלת יופי "הממזג את יופיה של בריגיט בארדו עם זה של אנה גארדנר" ... שחקן אחר של חזרות לוחשים, **הלל נאמן**, השווהה עתה בברלין, הספיק כבר לחזות בגירסה הגרמנית המוגמרת של הסרט. "הסרט הרבה יותר טוב ממה שחשבתי," אמר נאמן, ש-הספיק לראות ב-16 ימי שהתו בלונדון 12 הצגות תיאטרון, ביקר פעמיים בהצגת ה-ווסט סייד סטורי, המוצגת בלונדון על-ידי להקה אמריקאית. הוא עשה זאת מפני שאחת משחקניות-המישנה בהצגה דומה דמיון מפי-תיע למזכירת התיאטרון הקאמרי, רחל כהן, והוא הלך, לצבריו, בפעם השניה לוודא אם אין זו באמת רחל.

כדורגל

שני כרטיסי-טיסה

על משחק הכדורגל שנערך ה-י שבת, בו גברה מכבי תל-אביב על הפועל פתח-תקוה בתוצאה 0:2, כותב שייע גלזר:

אחרי משחק-גמר הגביע בו ניצחנו את הפועל פתח תקוה בתוצאה 3:4, אמרו לי אוהדי הקבוצה המלבסית: "חבל ש-המשחק לא נמשך עוד עשר דקות, היי-נו מנצחים אתכם!" "אתם רוצים לגנוז? אמרתי להם, כבר קשה, בחור! לא עשר דקות אלא תשעים." ולכן, בסיבוב הראשון בליגה הם יצאו איתנו בתיקו 2:2. השבת, בעת הסיבוב השני, אמרתי להם: "קחו עוד תשעים דקות, לא עשר, ונראה מה אתם יכולים לעשות."

הם רעדו מהמשחק הזה ואנחנו רעדנו. אמנם המשחקים בינינו הם תמיד בעלי מתח גבוה, אבל הפעם זה היה משחק שהיה צריך לקבוע את האליפות. אם היינו מפ-סידים, האליפות הייתה אבודה בשבילנו. משום-מה הם פחדו הכי הרבה ממני. המ-אמן האנגלי שלהם גיבונס, אפילו פירסם בעתון ההתאחדות בדיחה שריאל מאוריד קנו אותי ושאי עולה למטוס בשעה שלוש ביום שבת, שעה לפני המשחק. אבל אחרי המשחק התברר שאדון גיבונס טעה בחשבון. הוא היה צריך לקנות שני כרטיסים בשביל נחמיאס ואהרונסקיגנו שהבקיעו את השערים. **הכי מפחיד**, נכון שאני לא הייתי הכי טוב במשחק הזה, אבל לפחות הייתי הכי מפחיד. בזמן שהפועל פתחו ממני, הכניסו החברים שלא בלטו כל-כך את הגולים. במ-חצית הראשונה שיחקנו עם הרוח, ובמשך כחצי-שעה הפגנו את אחד המשחקים הטור-בים שלנו בזמן האחרון. לפי ההודמנויות שהיו לנו, היינו צריכים להכניס לפחות ארבעה גולים, אבל רק כדור אחד נכנס.

במחצית השניה גם הרוח הייתה נגדנו. הפועל פתח-תקוה תמיד מוסוכנים במחצית השניה. הם שולחים כדורים בגובה, לרחבת 16', ושם כל החלוצים שלהם קופצים ביחד כדי להכניס אותם לשער. למרות שהם התקיפו כל המחצית והיו להם הזדמנויות כמו שלנו בחצי הראשון, הצליחה ההגנה להדוף את כל ההתקפות. לכוונותינו שלום. ואז, כשהם הוציאו את הגשמה שלהם לכבוש שער שחיון, עשינו להם נא! נח-מיאס שלח כדור מהפיה, שאני חושב ש-אפילו הוא לא ידע לאן הוא ילך, וזה נכנס כמו טיל מונחה ישיר לתוך השער. עכשיו הפועל איבדו כבר את העצבים ו-ניצלו את שני הרגעים האחרונים כדי לעשות לנו קציצות מהרגליים.

אבל כמו תמיד, הצדק ניצח והאוהדים הביאו לנו בירה לחדר-ההלבשה. עכשיו, אפילו אם הפועל פתח-תקוה יקח את הא-ליפות זה כבר לא חשוב. להיפך, ככה ניצחנו סתם קבוצה, ואם הם יהיו אלופים, אז ניצחנו על האפס את האלופים.

גורם מסייע

חלק כלשהו בנצחוננו של קבוצת מכבי תל-אביב על הפועל פתח-תקוה, השבת, היה לכדורגלן הפועל תל-אביב אורי קויאטק. לפני שבוע, בעת משחק נבחרות מכבי והפועל ביום העצמאות, הוצא פלשל מה-משחק על-ידי השופט שליפר, אחרי שפגע בכיכול בגטו, שלא כחוק, בכדורגלן הפור-על, אורי קויאטק. היה ברור שהוצאה כזו תעלה לפלשל בעונש של הפסקת משחקיו.

הסגן אמר: "לדלכל!" פלשל נקרא להופיע בפני ועדת המשמעת של התאחדות לכדורגל. אותה שעה הופיע למשרדי ההת-אחדות גם אורי קויאטק. כאשר ראה אותו צבי ("האיש בעל הצלקת") ברים, סגן יושב-ראש ההתאחדות, התעורר בו חשד ממה שעשוי לקרות. ברים ניסה לסלק את קויאטק ממשרדי ההתאחדות, נתקל בסירוב. בוויזיות, טילפן ברים לאחד מראשי הפועל תל-אביב, ביקש ממנו ליעץ לקויאטק להסתלק מהמקום. אולם אורי, הידוע ביושרו, עמד על זכותו להשאיר במשרדים ולהופיע בתור עד.

קויאטק העיד, הסיר כל אשמה מעל פלשל, טען כי פגיעתו של פלשל בו הייתה מקרית וחסרת-חשיבות. לוועדת-המשמעת לא נותרה ברירה אלא להסתפק בנויפה לפלשל. קר-יאטק, לעומת זאת, נקרא לבידור משמעתי בהפועל על הפרת פקודתו של בעל-הצלקת.

פסוקי השבוע

- **הפינאטור וויליאם פולברייט**, יושב-ראש ועדת-החוזר של הסינט האמריקאי: "אם מידת השחיתות היא כמידת הסיוע שמדינה מקבלת, יכולה ישראל להיות המושחתת שבמדינות."
- **מזכיר ההסתדרות, פנחס לבון**, על עתונאי ישראל: "אינני סבור שהם מוצלחים ביותר."
- **המבקר בועז עברון**, על שירי האהבה החדשים שהושמעו בפסטיבל ה-זמר הישראלי: "מאהבה כזו לא יחלדו ילדים."

זיוה הבחולה הזקנה!

אין סוף להפתעות זיוה שפיררודן מבינה לקהל. הנציגה הישראלית הבולטת ביותר בהוליווד כיום, נמצאת עתה ב"מרכז" של מסעפירסומט שעורכת לה חב"ר פוקס המאה העשרים. תמונותיה מופיעות במאות עיתונים בארצות-הברית, היא מעניקה ראיונות על ימין ועל שמאל, אבל לבחורה הזאת יש מעיינות עמוקים מאוד, מתוכם היא דולה בכל ראיון חידושים אחרים, פנינים ממש. לעולם אין לדעת מה מסוגלת זיוה להגיד.

הנה הדוגמה האחרונה. סיפור-ענק שהרפיע בשעריו של השבועון האמריקאי הסניטיוני נישנו אנקוויירר, שהדפיס לא פחות מחמש מהדורות מהגיליון שבשעריו התנוססה תמונתה של זיוה בצורה הכותרת: "היא יכולה לנצח במלחמה את רוב הגברים, אבל היא אומרת — עדיין לא יכולתי ללכוד את הגבר שלי" — ולא די בזה. מעל לכתבה עצימה מתנוססת כותרת לא פחות מסעירה: "זיוה היא חתיכה בכל רמ"ח אבריה, אבל היא אומרת שהיא בתולה זקנה".

מה הביא אותה למסקנה הנואשת? הנה סיפורה, כפי שהופיע באנקוויירר, המגדיר את עצמו כ"עתון שופע-החיים ביותר ב"עולם".

★ ★ ★

דברי ההקדמה הם שיגרתם, קובים כי זיוה היא צלפת המסוגלת לפגוע בעין של שפן ממרחק מאה מטר, סכינאית המסוגלת לזרוק פגיון למטרה ממרחק 20 מטר, מטילת-רימון המסוגלת להטיל רימון יד 35 מטר, ונוסף לזאת היא גם טבחית, חקלאית, ותופרת. רק אתריכך בא החידושי משופי-הפנינים של זיוה: "בישראל לומדים הילדים להגן על עצמם מהרגע בו הם די מבוגרים כדי לאחוז ב"נשק. כשיש צורך להילחם, הנערות נלחמות לצד הגברים. עברונו זה פשוט חלק מתכנית-הלימודים, כמו ששנעורות אצלכם צריכות לקבל שיעורי התעמלות". זיוה מספרת על נערה ישראלית ששמה

אחרת בר (המשך ממעמוד 15)

"אף אחד כאן לא ניגש אליך ולא ביקש ממך שתמזמיני אותי לשתות. אתה הוא ש"נשפלת אלי".

השופי-הזמין כוסית עבירה ושילם חמש לירות. הוא היה צריך לקבל עודף, אבל משום מה עיכבו לו אותו. לבסוף הוא הקים צעקות, קיבל את העודף והלך. המועדון נשאר בלי קליינטים. ראיתי ש"תפיקו לערב זה הסתיים, והסתלקתי. באותו ערב, מאוחר יותר, ניסיתי את מזלי בבאר אחר. נכנסתי לפאריז'ין-באר. זה הוא באר קטן במרתף שברחוב ב"היהודים, ליד ככר מוגרבי. המקום היה גרוש שיכורים. בעל הבאר עצמו, יהודי מבוגר ובעל ארשת-פנים עצובה, היה גם הוא שתוי במידה שלא יכול היה להבחין בין חתול לכלב. מישוהו שראה אותי אמר: הנה באה כוכבת-קולנוע! ולפני שהפסקתי למחות נגד המקצוע החדש שהדביקו לי, כבר קיבל בעל-המקום את פני כהורת-מלכים. הוא הציע לי מיד לשתות והגיש לי כוסית חזקה כזו אחר זו. מובן שהוא הציע לי לעבוד אצלו כמ"אחרת. אבל כאשר באה הצעה זו, אני הייתי כבר מבוחרת מכיבודי הרבים. הרגשתי שאם אשאר במקום עוד רגע, אני עשויה לחתום על חוזה לעבוד אצלו כמאחרת שלוש שנים. עזבתי את הבאר.

את הנסיון האחרון שלי כמאחרת-באר רכשתי ב"63, מועדון-לילה הנקרא גם קא' וינו ותושכו ברחוב הירקון. הלכתי לשם בערב שבת. כשנכנסתי, הבחנתי מיד בתמי. תמי היא בחורה גבוהה ודקת-גוף, שמרחוק עושה רושם של יפהפיה. הכרתי אותה מחיפה. היא הייתה שם זמרת, רקדנית או מחפיה כזה ברחוב-החדר. תמי ישבה באחד התאים שבאולם המועדון, ליד שולחן עמוס משקאות, עם גבר ממושקף בעל שער-שיבה. ניגשתי אליה ואמרתי לה: "איפה בעל העסק? אני רוצה לדבר איתו בקשר ל"בדוה". הרגשתי בהבעת אירצון העולה על פניה. תמי ידעה כנראה שאני יודעת אודותיה פניה רבים ולא היה לה חשק שאעבוד במחיצתה. "הוא איננו", אמרה. ניגשתי לל"פס ושאלתי על בעל הבאר והוא בא. אמרתי לו שאני זו שהייתה כאן שלוש.

"למה לא באת אתמול?" אמר האיש, "ב"נתיים קיבלתי כבר אחת, ואינני יכול להתיזק עוד אחת".

"או מה יש?" עניתי. "קח אותי לעבוד כאן ערב אחד לנסיון ואם לא אוהיה בסדר, תשלח אותי".

הוא הסכים, אבל הרגשתי שהוא עושה זאת פשוט מתוך רחמים על בחורה אומללה כמותי. למרות שהשעה הייתה רק עשר ב"ערב, היה המקום מלא מפה לפה. יום ששי בלילה הוא יום של פרוספריטי. ביום זה באים למועדון-הלילה טיפוסים אחרים לגמרי. אין אלה הלקוחות הקבועים של ימות השבוע. ביום ו' באים בעיקר זוגות צעירי רים המחפשים מקום בו יוכלו לרקוד לקצב מוסיקה איטית או סוערת ולשתות קצת. ב"יום כזה אין הרבה סיכויים למארחות.

★ ★ ★

צרות ביו

יד שולחן ישיבה דמות מוכרת. שמו של הלקוח: משה דואר, גבר בגיל העמידה, לבן-שיער ובהקדמה. פגשתי בו גם ערב קודם לכן. ניסיתי את מזלי אצלו מיד הוא שאל אותי: "מה תשתי?" עניתי לו: "קוקטייל". הוא סרב: "לא, בואי תשתי מה שאני שותה, ויסקי". כשסרבתי, אמר: "אז לא נשתה כלל".

הוא סיפר לי סיפור טראגי למדי. הוא כבר 30 שנה בארץ. עלה מבלגן. הוא רואה חשבון והיה לו משרד לטיפול בעניני מס'הכנסה ביו. 22 שנה היה נשוי ולפני ארבע שנים התגרש. הוא בא למועדוני-לילה סתם ככה, לשתות ולהעביר את הזמן. יש לו צרות. הוא אחד הנאשמים בענינים שהיו במינהל יפו. בצד ישובו המארחות, ליד שולחן. ניגשתי אליהן כדי לחשוף שיחה. אחת מהן, עששתה רושם טוב, הייתה בלוגית. היא דיברה גרמנית, וכיוון שגם אני מדברת שפה זאת, נקשרה בינינו שיחה ידידותית. שמה מ"גרסה. מרגרטה פרסלינגר. היא אוסטרייה, לילית ווינה. היא מבטיה טוב אבל כבר ארבע שנים לא הייתה בבית. היא סיפרה לי שבעצם היא רקדנית, ורקדת קאליפסו וסמבה. היא עבדה עם להקת-רקדניות מאיטליה, שערכה סבוב בארצות-היבשתיים. היא הייתה בכל מקום. אפילו בארצות-ערב. ב"קפריסין עזבה את הלהקה ואיזה מארגן ישראלי הביא אותה ארצה. אבל כיוון ש"עדיין לא מצאה עבודה בתור רקדנית, היא עובדת כמארחת. למרגרטה הקתולית אין שום טענות נגד הארץ. "כאן זה כמו באירופה", אמרה.

אודם על שפתיה, השחירה את עיניה ונעזרה בשאר אמצעי-היופי לפני שיצאה ל"מירה". כאשר נערה אחרת שאלה אותה מדוע היא מיפה את עצמה לפני שהיא יוצאת למדבר החשוך והמאובק, היא השיבה: יכולים להיות שם חתכים שכדאי להתלבש עליהם. לעולם אין לדעת את מי את עלולה לפגוש! הנערות הישראליות על בדיוק כמו הנערות האמריקאיות שלכן — משוגעות אחרי יופי. הן לא תעזבנה את הבית לפני שתתלבשנה כראוי!"

מה הסיבה לכך? מסבירה זיוה: "למעשה יש בישראל מס' פיק גברים — מבחינה מספרית. אבל כל כך רבים מהם מרוחקים כל הזמן — משר-תים כבצא, מכשירים את אדמת המדבר, או עובדים בהנדסה! לכן ההתרחקות על הגברים המעטים שנשארים היא חריפה. אפילו מעמדי המיוחד ככוכבת-קולנוע אינו עוזר לי, כש"זה מגיע לצוד גבר!"

"שם, בישראל, נחשבת ככוכבת-קולנוע ל"בלתי-חשובה, משום שהעבודה שהיא עושה אינה חיונית למדינה. קחו נערה הלומדת רפואה, מעבדנית או חקלאית — אלה הן הנערות שהגברים מחפשים שם. הבחורים הישראליים יתלהבו למראה פנים יפים, ויש רקו באופן פרובוקטיבי באותה המהירות כמו האמריקאים. אבל יש בעיה אחת שהנערות בארצות-הברית אינן צריכות לעמוד בפניה.

"הבחורים הישראליים חייבים להיות מע"שים. הנערה היפה ביותר חייבת להיות מצוידת לא רק בסקס-אפיל, אלא גם בכש"רונות מעשיים. בישראל, חתיכה טובה, ש"אינה יכולה לחרוש ולקצור, אינה די טובה לבחור שיעבור עוד מעט למדבר הנגב, כדי לבנות שם בית מהארמה הצחיחה. "בישראל אין המשטר מאמין בצניעות

קוקטיילים נוספים ששתתה הגברת תמי, שתי ל"ה הקוקטייל (הנהגה ניתנה לו ב"לל השאמפניה) — שש ל"י.

מלבד זאת צילם אותו צלם-המערכת וב"חשבון גרשם במפורש: שלוש ל"י עבור צלם מוזמן. בסך הכל: 159 ל"י; בתוספת 10 אחוז שרות ו"הכל: 11 אחוז תורמגן הסתכם החשבון, אפוא, ב"199 ל"י. קורן הבחין גם כן בפעם הראשונה בגודל החשבון. "הרי זה כמעט 80 דולר! באף באר אמריקאי לא שילמתי כל כך הרבה!" הוא היה בטוח שכל הכסף הולך למארחת. "חבל שלא נתתי לך את זה", אמר, "מילא, גם הוא א"ידישע קינר, שיהיה לה לבריאות".

שכר-אשדות

סיפורי את סיפורי על פני מועדוני-הלילה התל-אביביים. ארבעת הימים בהם הייתי מארחת היו ימי-עבודה מפרכים. לדידי היה זה גם נסיון מוכד. ראיתי את חיי המותרות, את תפנוקיהם של תל-אביב, את הגברים הנהנים מהם ואת הנערות המג"סות למצוא את מחייתן בהם. היה זה עולם זר, שונה לגמרי ממה ש"תיאיתי לעצמי. עולם של מסחר, שלדעתי אינו שונה ממסחר-הבשרים המתנהל ברחובות: בות! שכן שכן מתקיים מסחר זה בצורה הוגנת פחות מן הנוהג עצמה: כי המארחת מטפחת את אשליות הלקוח שלעבר יהיה המשיך — על מנת להוציא מכיסו כמה עש"רות לירות ולשלחו לזרכו. מארחת שאינה מטפחת אשליה כזאת אינה מארחת. ימארת המגשימה אשליה זו, שוב אינה מארחת ב"בד — אלא משוה גרוע מזה. אבל יש אנשים המוכנים לשלם בעד שעות אשליה. שיערם להם.

כל הובי אישי שלו הפך בהכרח לסגנון לאומי. אמת'המיה האישית שלו הפכה להשקפת עולם לאומית.

ב'גוריון' הסוציאליסט לא הפך את כל האומה לסוציאליסטית. ב'גוריון' הציוני לא הפך את כל האומה לציונית. אולם ב'גוריון' איש'הצבא הפך את כל האומה לצבא.

האיש שדגל שלשום ב'עבודה עברית', שהכריז אתמול 'ממעמד דעם', קבע עתה: "כל הארץ חזית, כל העם צבא!" הסלאנג הבטחוני חדר לכל שטחי החיים. לא היתה עוד תופעה, לא היה עוד מאורע, שלא היו קשורים במישרין ל"ענייני בטחון".

ישראל אינה המדינה היחידה בעולם שיש לה בעיות חמורות של בטחון צבאי. ארצות הברית צפויה לכליון מימני תוך חצי שעה — סכנה חמורה יותר אף מן הסיכוי הפסימי ביותר הקיים בלב ישראל. בכל זאת אין באמריקה עירוב תחומים בין עניינים מדיניים לבין עניינים צבאיים. המושג "ענייני חוץ ובטחון" הוא המצאה ישראלית — תוצאה ישירה של העובדה כי דויד בן-גוריון הוא גם ראש-ממשלה וגם שר-בטחון. בארצות אחרות ברור כי קביעת המדיניות נעשית על רמה שונה לגמרי מאשר הטיפול בעסקי נשק.

ההפרזה הזאת במקומו של הצבא בחיים הלאומיים — הפרזה שיש לה השפעה עמוקה על דמות הדור הצעיר — החלה ביום בו תפס בן-גוריון את מקומו של גולומב המנוח. אין ספק שהיתה נמנעת אילו חי גולומב היום, וממילא היה נשאר שר-הבטחון.

אולם דויד בן-גוריון רואה את צה"ל (לא לגמרי בלי צדק) כחלק מאישיותו. מאחר שהוא, כמו לואי 14', משוכנע לגמרי כי "המדינה — זה אני" הרי מובן כי "המדינה — זה אני" — זה צה"ל — זה אני.

אין אלוהים מלבד הבטחון, ודויד בן-גוריון הוא נביא הבטחון.

★ ★ ★

הנה רצה המקרה, ודויד בן-גוריון נאלץ לקבל לידו את תיקו של שר-החינוך. רק זמנית, רק בימי משבר חולף, רק מחוץ סר ברירה. אבל האזון חתה-השמייה כבר מבחינה בצלילים חדשים.

ביום העצמאות עלתה חלוקת פרסי ישראל מטעם שר-החינוך לדרגת מאורע שווה-ערך עם מיצ' עד צה"ל על פני שר-הבטחון. ושר החינוך אף התלונן כי ריבוי הצופים במצעדי צה"ל יכול לעורר את הרושם השלילי שאנחנו עם מיליטריסטי.

שר-החינוך החדש הכריז בגאווה (אם כי בניגוד לעובדות) שישראל מוציאה יותר כסף על חינוך מאשר על בטחון.

אין צורך בדמיון פורה כדי לתאר מה יקרה אם בן-גוריון יישאר שר-החינוך וימסור את חיק הבטחון לזולתו:

הצבא יחדל מלהיות מרכז החיים הלאומיים, צעצוע לראויה ומשעור-לכל-דבר, ויוכל להתמסר בשקט וללא הפרעה לתפקידו הטכני המקצועי של הגנה על גבולות המדינה.

"ועדת החוץ והבטחון" של הכ"נפת תתפרק, ובמקומה תבוא "ועדת החוץ והחינוך".

הארץ תמלא מאורעות דרמטיים — מיב' חני הסכלה, חידוני תנ"ך, מיבצע-מדע. המבנים המכוערים של בתיה-הספר, הגר' אים עתה ברוב חלקי הארץ, ייהרסו. במקור מס יקומו בנייני-פאר.

מיטב הנער יורום לתפקיד הוראה. בנות ישראל יסגדו לפרופסורים צעירים, כפי שהן סוגרות כיום לסגני-אלופים.

לא יהיה אלוהים מלבד החינוך, ודויד בן-גוריון יהיה נביא החינוך.

★ ★ ★

יניי מעז' להפליג בחלומות נועזים מדי ולהשמיע את התקפה שהממשלה תקבל הצעה שהשמענו לפני שנים — להקים מר-גיסריון מיוחד לענייני השלום הישראלי-ערבי, מעין משרד-המרחב, כדומה למשרד החוץ.

מה היה קורה אילו היה דויד בן-גוריון הופך "ראש הממשלה ושר השלום"? אילו קמה בכנסת "ועדת החוץ והשלום"? אילו הפך השלום השמי למשימת הדור?

אין כל ספק: השלום במרחב היה מושג תוך שלושה חודשים.

תוך הבלטת האופי השמי של התנ"ך, היה בן-גוריון משנה במהרה את רוח המדינה. אבל על כך עוד אין אנו מעוינים לחלום. אם יישאר, לפי שעה, שר-החינוך — דינו.

צ'סמן

גוריון האזיז, היועץ המשפטי ה'

חדש לממשלת ישראל: "תגובתי היא שאדם אשר נמצא 12 שנים בצל הגדרום, סובל עור נש חמור מאד וצריך לתת לו את שאר שני תיו במתנה. חובה היא להבין את מצבו של צ'סמן, שפעמים רבות ראה את הגדרום לפני עינו, והיה קרוב למות, ולהמיר את עונשו במאסר עולם."

שמואל הכהן-אבידור, עורך

פנים אל פנים: "האמת היא שלא התעניינתי בפרשת צ'סמן. אך בדרך כלל, כשאני שומע על נטילת נשמה ביד אנשים ולא ביד שמים, הריני מודע. לכן לא חשוב לי כלל מי הנאשם. אימנם לפי מצאת-הדת מותר להרוג אדם על פשעים מסויימים, אולם כבר אמרו חז"ל: טנהדרין שהרגה את הנפש אחת 70 שנה נקראת קטלנית. דברים אלו נאמרו לפני 2000 שנה, ואין ספק כי על אחת כמה וכמה הם תופסים גם בימינו."

אברהם שזונסקי, משורר: "הר'

גשתי התמרמרות איומה. ראשית, בגלל התנגדותי העקרונית לקיום עונש-המיתה. אבל במקרה זה התמרמרתי במיוחד, כיוון שענין צ'סמן קיבל צורה של התעללות ממש, ולא הייתה סתם."

מקסים גיקן, משורר: "ראשית, לא

התפלאתי על שהרגו את צ'סמן, כי חששתי מראש שלא יהיה להם השכל הדרוש כדי להתעלות מעל לקטנוניות הפורמאלי של המשפט. שנית — בכל זאת לא הודעו עתי במידה שהודעו רבים אחרים, כיוון שבכל חלקי העולם לא רואים דברים כמות חמור ויום — אם כי מקרים אחרים לא כונו לפיר-סום כה רב. המעשה עצמו הוא מעשה-זוועה. בעונש מסוג זה אי-אפשר להיטיב את ה'חברה."

ד"ר הרצל רוזנבלום, עורך יד'

עות-אחרונות: "תגובתי להמתת צ'סמן היתה שלילית. אבל שלא יובן מדברי כאילו אני נגד עונש-המיתה. ההיפך מזה: אני חסיד גדול של מעונש הזה, כיוון שלדעתי יש להשתמש בו כנגד כל מעשה רצח ופשע פלילי מפורש מאותו סוג."

"אני רואה בכיסול עונש-המיתה בישראל צעד שאין להצדיקו ושכתוצאה ממנו רבו מקרי-הרצח בארץ."

"אמנם, איני בדעה שהנהגת עונש-המיתה תחסל את הרציחות במדינה, אך אני מאמין שהוצאה להורג של רוצח-אדם חקטין את מספר הפשעים מאותו סוג בישראל."

"אני גם חושב, שאם צ'סמן באמת ביצע את הפשעים שיוחסו לו, כפי שנקבע עליידי בית-המשפט האמריקאי — דינו מות, בין שהוא סופר מוכשר ובין אם לאו."

"אך בכל זאת הייתי נגד המתתו. וזאת מן הסיבה שכבר תשע או עשר פעמים במשך

שזונסקי

דנדאו

11 השנים האחרונות, נדחה ביצוע גורדין זה. המקרה עצמו הינו עונש, שאינו נופל במשמעותו מעצם ביצוע פסקדין המתח, ו-אולי אף עולה עליו. וכיוון שכך, היה מן הצדק לבטל את ביצוע פסקדין הסופי."

לפי מחקרים אמריקאיים הלכה וגברה ההתעניינות בעולם, במשך 11 שנים, במאבקו של קארל צ'סמן נגד גזירות הציאניד הממיתות. אף-על-פי שצ'סמן חזר בנוסחות שונות על תכסיסיו המשפטיים להצלת חייו, לא פגה התעניינות הקהל. להיפך: הספרים שכתב המשיכו להיות רבי-מכר גם בחודשים בהם לא זכה מאבקו לפרסום רעשני ומתוזז. אולם בשעה שההתעניינות במאבק היתה כללית, הרי הרגשות כלפי, "השווד בעל הפנס האדום" היו מעורבים. השבוע, אחרי שהומת בתא הגזים בעלי ריח האפרסק של מדינת קליפורניה, פנו כתבי, "העולם הזה" בשאלה:

מה היתה התגובה הראשונה שלך לשמע

המתת צ'סמן?

לקבור את עפרו של צ'סמן. אילו היה יהודי, היה נקבר כצדיק, אף-על-פי שנהרג בידו אחרים על עוונות פליליים. וזה מן הטעם: שמה ברע האחרון שב וחזר ב' תשובה, כנאמר: במקום שבעלי תשובה עומדים — גם צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד."

יוסף ירון, שחקן הקאמרי: "עקבתי אחרי הענין שנים רבות, ולבסוף חשבתי כי הוא איבד את האקטואליות שלו, כלומר: שבגלל איבוד האקטואליות של הענין, צ'סמן לא יומת. לכן כאשר נודע מה היה בסופו, היתה תגובתי הראשונה התחלחלות והודעו עות נוראה."

מושה סנה, ח"כ מק"י: "תגובתי הראשונה היתה: זה מה? עוד הדגמה של ה' דמוקרטיה והמשטר האמריקאיים. כי ישנו נוהג לפיו נידון למות, שחבל החנק שלו נקרע — אין מעלים אותו שנית על הגדרום. עם צ'סמן היה הדבר הפוך: 12 שנים סבל עירתי דין ועינויים רבים, ולבסוף לא יכלו האמריקאים להתגבר על רגשותיהם ותלו אותו."

אריה שטיין, דובר עיריית תל-אביב: "אחרי שהרגו את צ'סמן פעם אחרי פעם במשך 12 שנים, שבו והרגו אותו פעם נוספת."

דינה פייטלסון, מרצה לחינוך: "אני חושבת שאסור היה להמית את צ'סמן; לא רק מפני שהפרשה המשפטית נמשכה 11 שנים — אלא משום שלדעתי אסור לה'

חוספין

דרור

מית אפילו פושע אחד, שאינו נאשם ברצח, ואילו לצ'סמן לא ייחסו האשמה זו. אני בעד זה שימיתו רק כאלה שמבצעים ממש מעשה רצח."

איילי נתן, בעל מסעדת קאלי-פורניה: "המתת של צ'סמן צודקת. מדוע מותר היה להמתת, במשך כל השנים האלה, עשרות פושעים אחרים? האם מגיע לו יחס מיוחד רק משום שהוא אינטלקטואלי יותר משאר אלו שנהרגו? אם בכלל קיים עונש מות, חייב היה צ'סמן למות ממש כמו פושעים אחרים. ואני חושב שהוצאתו להורג היא הפחות מחפירה מכל שאר ההמתות."

אריה אברמוב, ד"ר לרפואה, ה' עוסק במחקר הדם: "זהו מעשה אכזרי, כי אי-אפשר למתות אדם 11 שנים. אם הוא אשם, צריך להוציא אותו להורג מיד אחרי המשפט. אסור היה לאפשר לו להתמודד זמן רב כל-כך בערכאות משפטיות."

צ'סמן אפילו 20 איש, לא היה צריך להרג שני הספרים שכתב מכפרים על מעשים כי אלו, כי בהם הוא הראה לאנשים דרך כיצד להירפא מן הפשע. יתכן שאילו היה נשאר בבית-הסוהר, היה כותב עוד ספרים מעניינים וחשובים."

מושה ערמוני, איש לח"י שנידון למתת ונחנך עליידי האנגלים, כעת פקיד בעיריית תל-אביב: "אני אנטי, בכל הקשור להמתת צ'סמן. המעשה הזה בלתי מובן לי. אבל עקרונית, אני מחייב את קיום עונש המות. ביחוד במדינתנו; כיון שגל הפשעים

מגיר

בן-ענת

מסוג מעשיו של צ'סמן הולך וגובר בכל העולם, ורק עליידי עונש-המית אפשר לרסן אותם במקצת."

יוסף סרלין, ח"כ הצ"כ: "תגובתי הראשונה היתה שהספרות העולמית הפסילה כשרון כתיבה גדול, שמעטים היו כמוהו ושהיה יכול להיות סופר רציני ביותר; וחבל."

ד"ר פפיטה האורתי, מרצה ל' פילוסופיה באוניברסיטת אוקספורד וירושלם: "אין לי תגובות לכך. המתת צ'סמן כל-כך רחוקה מענייני, עד שאני יכולה לומר כן או לא, בעד או נגד."

אריה איינשטיין, שחקן בצל' ירוק: "אם האהשמות שצ'סמן הואשם בהן נכונות והוא באמת עשה את כל הפשעים האלו — הייתי ברצון שמשמש כחליין מתנדב, ללא תשלום — ומבצע את פסקדין המתת כמו יד'."

אמנון דרור, עיתונאי: "תגובתי ה' הראשונה היתה הרגשה כבדה של זוועה. בראש ובראשונה חשבתי על דעת-הקהל ה' אמריקאית החובבת מעשים דראמטיים, ואשר השתעשעה, במשך 12 שנה, במשחק הזה של הצלתו ברע האחרון. מה שזיעזע אותי במיוחד הוא הנוהג האיום, המתיר לחמישה אנשים לחוות ברצח ולתאר אותו בפרוטרוט. האלו — הייתי ברצון שצ'סמן היה ברובי ונגמ' שך שבע דקות תמימות. אני זוכר שאחרי המתת הנוג הקומניסטי אחיל ויוליוס רוני' ברג הייתי במצב-רוח דומה, מפני שה' עתונאים תיארו כיצד נוכחו לדלותה בטכס הריגתם ובגילוח שערותיהם. המתת צ'סמן הינה מעשה זוועה חולני, שראוי שלא יהיו כאלו הסטוריה-האנושית."

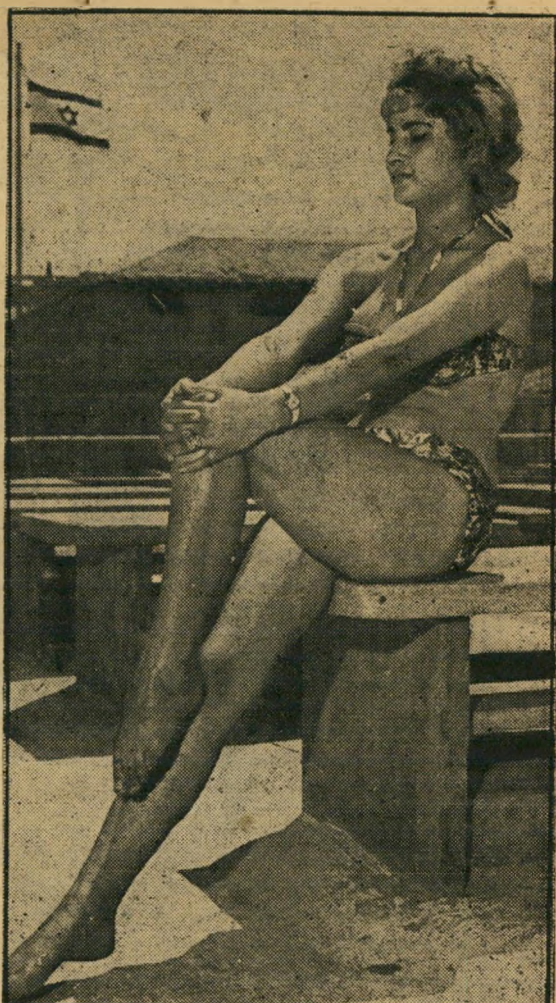
חיים דנדאו, ח"כ תנועת-החרות: "המעשה נראה לי כמוזר, מוזר מאד. לקחת גוי, להחזיק אותו במשך 11 שנים ולבסוף לתלות אותו בחפזן גדול כל-כך, בגלל טעות טלפון? כן, זה מוזר."

הרסה בן-ענת, עורכת-דין: "בעק' רון אני נגד עונש-המית בכל התנאים. אך במידה ועונש זה קיים עלי-פי החוק, הרי שדחיה במשך שנים שנגרמה בגלל צ'סמן עצמו — אינה מצדיקה את אי-ביצוע גור' הדין."

מושה דב מגיר, עסקן חברה-קדישא: "כל השנים עברתי על הענין בריפ' רוף, ולמרות שאני מתנגד לעונש-המית, לא הקדשתי לו מחשבה רבה. בכל זאת, התא' לאתי על כך, שמנהל בית-הקברות לא רצה

סידרת מועמדות שניה

**מלכת
המים
'60**

סימה ברגמן בת ה'21 דוברת עברית, אנגלית, גרמנית, פולנית ו' צרפתית ומתעניינת במדעי-הסדינה, אוהבת מוסיקה, ציור ונהיגה.

גאולה רוקח בת ה'19, תושבת נתניה ו' ילידת טריפולי, עלתה ארצה לפני עשר שנים. מקצועה מספלת והיא שואפת להיות דוגמנית.

מועמדות של השנה, שהופיעו בעצמם מן במערכת "הער" לם הזה", או שלחו את שאלון המועמדות בדואר, היה שרובן הגדול חי במקומות שמחוק לתל-אביב. היו ביניהן בנות ירושלים, חיפה, מושב בים, ואפילו שתי קיבוצניקות — אם כי נערות חמד אלה שלחו בדואר. ציינום שאינן ממלא בדיוק את תנאי התחרות. הן הודו מנו להצטרף אלי ידי צלם התחרות. ההיענות הרבה מוכיחה כי בחירת מלכת המים נתקבלה בין היוצאים אל החופים, בעונה זו של השנה, בדבר שהכל מצפים לו. מה עוד, שכל יפהייה המציגה את מועמדותה עשויה להיות המלכה שיתזכה בסיום התחרות במסע להכרת ארצות אחרות. הכתר כבר מברתין למלכה. אבל אל תמתיני את. שלחי עוד היום את השאלון המצורף.

גרייסי גולדנברג החיפאית בת ה'17, עלתה מאלכסנדריה, מצרים, כשהייתה בת שנה בלבד. היא לומדת ריקוד ושואפת להיות זמרת אופרה.

בשבוע פורסמה סדרת ה' מועמדות הראשונה לתואר מלכת המים '60. שלוש המועמדות הראשונות, אביבה ואג'ים, שושנה פרץ ונילי הלרמן, היו בנות תל-אביב, אשר צולמו בחוף ימה של עיר רן. אולם ברור שכוונת מארגני התחרות היא לאפשר את השתתפותן של בנות כל הארץ, שיצולמו על כל החופים, מחוץ אילת שבדרום עד לכנרת שבצפון. ואמנם כבר בשבוע זה, בסדרת ה' מועמדות השניה, חל גיוון רב יותר במוצא הגיאוגרפי של המשתתפות. הינן הדרומיות: רמת גנית; המרכז: נתיבות וה' צפוניות: חיפאית. המשעשע שבידבר הוא ששלוש המועמדות הללו לא נבחרו במתכוון, "מטעמים גרי אורגניים". הדבר שאפיין את רוב ה'

שאלון מועמדות

את השאלון חזח זכאית למלא הסועסדת עצמה, וכן כל אדם אחר המעוניין לחס' ליץ על סועסדת, המתאימה לדעתו לתחרות.

- השם: _____
- מצב משפחתי: _____
- הכתובת המלאה: _____
- שנת הלידה: _____
- מקום הלידה: _____
- שנת העליה: _____
- נוכח: _____
- צבע שיער: _____
- צבע עיניים: _____
- השכלה קודמת: _____

ידיעת שפות: _____

ספורט (נציין איזה): _____

מקצוע או שטח לימודים: _____

מקום העבודה או הלימודים: _____

האם הסועסדת היתה או הינה חברת בתנועת נוער, תנועה קיבוצית, אירגון ספורט, להקה אמנותית או כל אגוד אחרת

פרט איזה ומתי: _____

חובבויות: _____

אם אחד הפריטים אינו חל על הסועסדת, אל תמלא אותו. יש לצרף לשאלון זה את תולדות החיים של הסועסדת, עד כמה שהן ידועות למלא שאלון זה.

נא לשלוח את השאלון המסומל בצירוף החומר, למערכת העולם הזה ת.ד. 136, תל-אביב, ולציין על המעטפה "מלכת המים '60".

נא להדביק את תמונת הסועסדת כאן.

עזה כמוות אהבה

בראשון לציון, אחרי שאלמוני הזהיר את המשטרה כי אדם בשם בן-הרוש מתכנן להתנכל לחיי אשתו, הופיע בן-הרוש ליד בית-אשתו-לשעבר, כשהוא מזויין בסכין, הותקף עד זוב דם על-ידי שניים מקרוביה, שלא האמינו להסבריו כי בא לבית אשתו רק מתוך געגועים אליה.

★ ★ ★

ביקורת עצמית

ברנריו, ארגנטינה, אחרי שזוהה מרון בתמונה לערוך ביקורת במשרדי המניין שלה, כדי לגלות ולחסל את ההוצאות המיותרות, שלח מכתב התפטרות לממשלה: "חקרתי, גיליתי שמשכורתי היא הוצאה מיותרת, על כן אני מבקשם לחסלה".

★ ★ ★

לא תחסום

ברנבר, ארצות-הברית, הועמד שופט בית-המשפט ליחסים משפחתיים במצב עדין, כאשר הוא נהבץ לבירור על-ידי אשתו, בפני אותו בית-משפט.

★ ★ ★

חיבה אורחית

בנתניה, נתן שלמה חכם עדות נגד פורץ שהואשם בגניבה מדירתו, סיים את-מתן העדות, נכנס למונית-שהמחינה לו בפתח, נסע ישר לחיפה, עלה עם משפחתו על סיפון האניה, לאחר שנרשמו כיורדים מן הארץ.

★ ★ ★

שמש בגבעון, דוב!

בתל-אביב, נהרו רבבות מתרחצים לחוף-הים, לא מצאו שם מצילים עירי-גיים, מאחר שלפי לוח-העונות הרשמי לא החלה עדיין עונת הרחצה.

★ ★ ★

אריהזרהות

במילאנו, איטליה, לא הצליחו המישה עדים לזהות פושע מועד, כאשר זה הופיע בבית-המשפט, מאחר שהאיש הצליח כתקופת מעצרו לצבוע את שעריו ולגלח את שמו, מבלי שהסוהרים השיגו בכך.

★ ★ ★

פתקה קוראת לגנב

בתל-אביב, גילה פורץ פעלתן את סוד הצלחתו: "אני עובד רק בערב שבת, בצפון עובר מבית לבית. איפה שאני רואה פתק, נא לא לצלצל מודבק לדלת, אני מבין ש'ההורים יצאו לבלות בלי לשכור בייביסיטר. אני יודע, מפני שאשתי ואני עושים כך'".

★ ★ ★

השכל הישר

בקאהיר, הגן עורר-דין כמאל עבד אל-כייור על לקות, שהואשם בריגול: "ריגול דורש מידה של תבונה, והלא איברהים אל-עאוי ידוע כאידיוט מושלם. לכן אינו יכול להיות אשם!".

★ ★ ★

מוצג מס' 1

בתל-אביב, הובא פושע מועד למשפט, באשמת פריצה וגניבה, נמצא אשם כאשר קם אחד העדים והצביע על החולצה שהנאשם לבש, זיהה אותה כחולצה שנגנבה מביתו.

★ ★ ★

ריהוט "דבד"

בדטרויט, גנבו פורצים רהוט של בית לדוגמה בתערוכה המקומית, חזרו כעבור לילה וגנבו שטיח מבית-לדוגמה סמוך.

★ ★ ★

תכנית כבקשתך

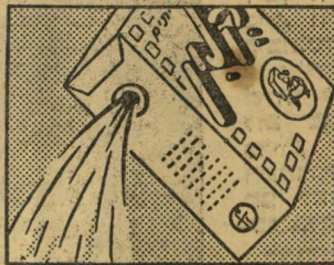
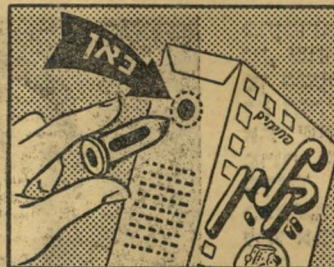
בירושלים, הציגו מנהלי קול ישראל בגאחה מכתבי מאוינים שהגיעו אליהם מאפריקה, ואשר בהם ביקשו, בין השאר: ארנק מלא כסף שישלח בעזרת כישוף; ונוסח של תפילה שתבטיח להם עליה אוטו-מסית לגן-העדן, בבוא העת.

חזק

משפך

לנוחיות
לחסכון
עם כל קופסת

מוצרי קליין תוצרת דשנים וחומרים כימיים בע"מ

החלה עונת-השחיה

בלי-גיב

נן וצל • מים מתוקים • בית קפה • אוירה אידיאלית להנאה משחיה

החלה עונת-השחיה

בלי-גיב

נן וצל • מים מתוקים • בית קפה • אוירה אידיאלית להנאה משחיה

זהו - יהודה לב, חדר שות

י יסקי! יסקי אנד סודה! קרא יהודה לב, כשהוא נשען אל הספה, בביתו שבקרית היובל בירושלים. איש לא התחשב בקריאה. אשתו, אידל, המשיכה להכין את ארוחת-הצהרים במטבח. באופק לא נראה כל סימן של הר-משקה היקר. עד שיהודה עצמו הסביר את האדישות הכל-לית: "ויסקי אנד סודה הוא שם הכלבה הקטנה שלנו. לא יכולים להרשות לעצמנו סקוטש אמיתי, אז לפחות שתהיה לנו כלבה בשם זה".

הוא העיף מבט בשעונו: שתיים פחות כמה דקות. קצת מאוחר, אבל לא נורא. עוד יספיק. הוא התבונן בארון הספרים, שתפס קיר שלם של התור, בדירה הקטנה בת שני החדרים. למעלה מאלף ספרים נדחקו שם. הוא עצמו בנה את המדפים. בחדר השני של הדירה שכב דני, פעוט בן פחות משנה. יהודה (33) אוהב את בכורו עד לירי שגעון. "כשנולד", נזכר, "אידל חלתה, ובמשך שלושה חודשים הייתי נאלץ להאכיל אותה, לרחוץ אותה, להחליף אותה". הוא הצית סיגריה בבדלהסיגריה הקודמת, העיף מבט חטוף בכון המנמנם, אמה שלום לאשתו ויצא אל המכונית שחנתה בחוץ. "ויסקי! ויסקי אנד סודה!" נשמעה הקריאה מחדש. הפעם הופיע התחליף החייתי. הכלבה העגלגלה קיפצה אל תוך המכונית והתיישבה על המושב האחורי. יהודה העיף מבט. אחרון בשעון. 2:30 הגיע באמת הזמן לנוח.

★ ★ ★

ש דום ג'י, שדום מרים, יהודה לב עבר על-פני "העובדים המעטים שעוד נותרו אותה שעה באולפני קול ישראל בירושלים. הוא פשט את מעילו, הגיח לפניו אר-גו קרטון, שפעם הכיל שימוריבשר ושהיה עתה מלא דמים צבעוניים: הביולטינים של סוכנויות החדשות, שהגיעו במשך 24 השעות האחרונות.

נראה מה הגיע בכל הערימה הזאת. הממ... אדנור... גינבה... סר רוג'ר באור הגיע לניקוסיה... יוסט לצפון... אפריקה... בוקס בפלורידה... הערכה סובייטית בבגד... שווח? המממ, לא... נתפסה מוגלת בסרוונט, יופיו בדיק בשביל הקנאים שלנו. נשים את זה הצידה... איש-עסקים אוסטר זוכה מאשמת רצח זו יהודים במלחמה... אוהו, אוהו, בייסבולו גם כן הצידה... הודו ופאקיסטן חתמו... חביבי, איזה יום מתו... אילו היה לי זמן, הייתי מבשל איזה טיפוס קטן ג'וקח משמו מלפני שנה. בלאו הכי זה מה שהחברה ההם של יופי. עושים בניוירוק... היום אפילו הם לא מצאו שום דבר מעניין. איזה מפקד משטרה פוקנס על נהיגה רשלנית, או איזה מהלך-על-חבל שמעד ברחוב ושבר רגל.

יש הסיפור ההוא, על אקסיוס שנכנס לבאר בלב המדבר, וביקש בקבוק בירה קרה. דרשו עבור התענוג חמישה דור-לאר. "אתה לא אקסיוס?" שואל הבארמן, "לא רואים הרבה כאלה כאן". והאקסיוס עונה: "בטח, אם אתם דור-שים מהם חמישה דולר בעד בקבוק בירה!" אפשר לשנות את הדולרים ללירות, את המדבר לנגב — ויש טיפוס. אבל כבר שידרתי אחר כזה... מילא, לפחות מוג'אירי יש. ונודו אידל! זה ילד בעדך כך: אתה חושב שהיום חם, מה? חכה עד שתשמע מה שהחזאי אומר שמצפה לך מחר!"

★ ★ ★

ש ידור החדשות באנגלית, בשעה 4:30 אחר-הצהרים, שונה מכל שידור אחר בקול ישראל. הוא העתקה מוחלטת משידור אמריקאי, ופועל באותם התנאים שבהם פועל שידור אמריקאי: הוא חייב להתחרות על

אידל סוקרת עם יהודה את תקליטיהם **האשה** בבית. אידל הינה כנרית ויהודה חובב מוסיקה מושבע, ובדירתם התיקנו מערכת סטריאופונית שלמה.

הטוב בשדורני ישראל כבקשתך

כה מוצלחת, עד שהשם יהודה לב הינו שמידבר בין דוברי-אנגלית לא רק בארץ אלא בקפריסין, בעמאן וברצועת עזה. אל תחשבו שזה מפני שאני קריין משלם. להיפך, אני הקריין הנכשל בלשונו יותר מכל קריין אחר בקול ישראל. אבל אני תמיד מצליח איכשהו להסתדר. כי השידורים שלי נעשים באווירה ידידותית. פעם, למשל, לא הצלחתי בשום אופן לבטא נכון מלה אחת. לבסוף אמרתי: "יש לי את כל האותיות בפה, אבל הן פשוט אינן יוצאות לפי הסדר", ופסחתי על המלה. לפעמים קורות טעויות. כמו באחד השידורים השבועיים של מוסיקה יוגוסלבית. הסתבר שניגנו את התקליטים הלא-נכונים — מוסיקה דרום-אמריקאית. להפסיק את השידור לא יכולתי, כי לא היו לנו תקליטים אחרים בחדר השידור. בסוף הודעתי: "כבר שמעתי הרבה מוסיקה יוגוסלבית. אבל מוסיקה יוגוסלבית בקצב דרום-אמריקאי כה מודגש לא שמעתי עוד מימי". המאזינים קיבלו את ההסבר ברוח שניתן. יש בינינו יחסי ידידות. הקשרים האלה מתבטאים בכל מיני צורות. כמו פעם, בראיון עם מנהל גרסה-היתכני בירושלים, ד"ר אהרן שולוב. הוא הודיע כי נולדו לו שמונה אריות, שלא היה לו מה לעשות בהם. "האם אתה מוכן לתת אותם למאזין שיפנה אליך?" שאלתי. הוא ענה בחיוב ובהזדמנות שנסתיימה הפרשה: אבל-כעבור כמה ימים הגיע אלי מכתב מחבר קיבוץ דברת, שהודיע כי אחרי התייעצות עם אשתו החליט שהוא מוכן לקבל גור אחד. ד"ר שולוב הסכים לבקשה. שאל רק אם יש בקיבוץ תנאים להחזקת האריה, לכשיגדל, שהרי לאריות יש מינהג מגונה של אכילת ילדים וכדומה. בקיצור, נערכה אסיפת חברים בקיבוץ, שהחליטה כי אין מקום לאריה. אבל החבר היה עקשן: אם אינו יכול לקבל אריה, ביקש לפחות תחול טיפוח מגן-החיות.

★ ★ ★

י יהודה לב הדליק עוד סיגריה. העיף מבט בשעונו. השעה היתה כבר קרוב למועד השידור. הוא אסף את גירתי, קרא לויסקי אנד סודה והחל צועד דרך החצר, לעבר תא השידור. הוא ניצל את הזמן לקריאת החומר. שהרי כך הוא עובד: בריצה. כי מלבד עבודתו בקול ישראל, עוסק יהודה לב בארבע עבודות חלקיות נוספות: הוא סופר חכרת השידור קולומביה, סופר של ארבעה עתונים בא-מריקה; יועץ לחברת טל אריאלי בפירסום מסחרי, וקונ-פרנסיה של לשכת התיירות. זמן לבילוי כמעט ולא נותר. מדי פעם יוצאים יהודה ואשתו — שהיא כנרית בתזמורת קול ישראל — לקונצרט, ופעם לכמה שבועות 'הולכים לקולנוע. רק בילוי אחד מקודש: משחק הפוקר.

הוא החליף ברכה קצרה עם הסכנאי, ונכנס לתוך חדר-השידור. במעד לחלוץ הזכוכית הגדול נראה פושט את מעילו, מסיר את עניבתו, מתיר את חגורתו ופורם את שני הכפתורים העליונים של מכנסיו. בעת הקריאה הוא חייב להיות במחית מקסימלית. בחדר שבזמן האחרון קשה לו לגנום, אחרי שהוא מטפס במדרגות. הוא עוד לא הלך לרופא, והתופעה אינה מדאיגה אותו במיוחד. גם על קולו אינו מנסה לשמור בצורה כלשהי. הוא מאמין בטבע. מחוג השניות של השעון הגדול דהר. הסכנאי לחץ על כפתור. פמ'פא-פא-פא! הנכס מאזינים לקול ישראל. השעה היא עתה 4:30 והנה 'סיכום ידיעות היום, מוגש על-ידי יהודה לב. ובכן, הקיץ הגיע, אבל הגיעו אבל חמסין או לא חמסין, עלינו לעבוד — כל עוד אפשר להחזיק את המיקרופון. הבה נבדוק תחילה מה קורה בעולם, ביום קיצי זה.

בחי יהודה לב הוא המיקרופון. יהודה, המצטיין בהגשת תוכניות מושכות, מעיד על עצמו כי השידור הוא גם תחביבו.

המאהבת

חשומת-לב המאזין. לא רק המאזין בארץ, כי אם בארצות-השכנות ובין חיילי כוח החירום של האו"ם בגבול המצרי. יהודה לב צריך למכור להם את החדשות, כשם שבניוירוק מוכרים סבון. והוא התנסה בשידור המסחרי, זמן רב לפני ששידור חדשות בקול ישראל, כאשר עוד נקרא ג'ון לו. הוא היה בן שבע כאשר נתגלה על-ידי מגלית-כשרונות.

מה שזה עשה לאגו שלי! 200 דולאר לשבוע הייתי מרווה. ההורים נתנו לי דמי-כיס 25 סנט, אבל זה לא שינה. שמוציא א.א. כשחברי לכיתה התחילו לבקש ממני אוטוגרפים — הורי החליטו שזה, כבר הגיע מספיק רחוק. הם הכריחו אותי להפסיק את השידורים, והצילו אותי משגעון-הגדלות. הייתי בן 14. זאת היתה הכשרה מצויינת. לא היו אז טייפ והקלטות. הכל הלך בשידור חי. אחרי שבע שנים כאלה אתה כבר לא פוחד מהמיקרופון.

לב אסף את הקטעים שבחר מתוך הביולטינים, עבר על-ידים בריפרוף וניגש למכונת-כתיבה אנגלית. הגיעה השעה לחבר את מהדורת החדשות. לרוב, זוהי עבודתם של עורכי-החדשות, אולם בתוכנית האנגלית של אחר-הצהרים, עושה עבודה זו הקריין עצמו.

מה תהיה הגלולה של היום — הידיעה הערבית? ... רק בשביל זה מקיימים את כל השידור. ידיעה אחת חשובה באמת, בתוך ים של הומור. גלולה מצופה בסוכר. אוהו, זה נושא! קאסמ מקלל את נאצר, נאצר בולע את קאסמ לארוחת בוקר, וכולם מגדפים את חוסיין! Oh boy! אתה לא צריך להתאמץ עם הידיעות האלה. מספיק לחבר שתי הכרזות אחת לשניה, כדי להבליט את האבסורד שבהן.

★ ★ ★

די לערוך תוכנית זו, דרושה מידה לא קטנה של ניסיון עתונאי. וגם זה יש ליהודה לב.

בעצם, אפשר לקרוא לזה ניסיון עתונאי. קיבלתי אותו בסטארס אנד סטרייפס, עתון הצבא האמריקאי, 20 עמוד ליום. גייס אותי ישר מהאוניברסיטה ושלחו אותי לפרנקפורט, גרמניה. המלחמה אז הסתיימה, ולא היה מה לעשות איתי. כולם הלכו, כשאני באתי. "מה אתה יכול לעשות?" שאלו אותי בבסיס. אמרתי שיש לי מ.א. במדעי המדינה מאוניברסיטת שיקאגו. דבר כזה לא שולחים לחיל-רגלים. שלחו אותי להיות עתונאי בסטארס אנד סטרייפס. בכלל לא קשה. בהתחלה רק כתבתי על תוצאות תחרויות הבייסבול בצבא. חטיבה זו ניצחה חטיבה אחרת, הדיביזיה ה-123 זכתה בגביע. מסעיר.

ואז באה נקודת המיפנה. שלחו אותי לכתוב טיפוס על העקורים. זאת היתה הפעם הראשונה שפגשתי יהודים בהר מונייה. משפחתי היתה מתבוללת מאד. כתבתי סידרה של 10⁸ סיפורים על האומללים האלה, וזה פתח את עיני עולם חדש לגמרי עבורי. ביקרתי בברגין-בלזן, בדכאו, קיבלתי הקם. אבל כשבאתי לכתוב, חיפשתי את חצד האנושי של-הסרג'יה — לא המאורע ההיסטורי הגדול!

התוצאה: אחד מאנשי עליה ב' התקשר עם הרב-סיראי היהודי של צבא ארצות-הברית, גייס אותו לשירות ארגון הבריחה. כתום שירותו הצבאי, ב-1947, חזר ג'ו לו ללחימה מודיו באוניברסיטת שיקאגו. החיים השקטים, בחברת אנשים צעירים ממנו, שיעממו אותו. הוא לא יכול היה להתרכז בלימודיו. היה חסר מעט מאד, כדי שישלם בבחינות. המעט שהציל אותו: פרוץ מלחמת העצמאות בארץ-ישראל. ההתנדבות ליחידת מח"ל היתה עבורו מוצא של כבוד.

הוא שירת בחטיבת הנגב, עלה להתיישבות בתל-רעים, הפך לאחרי-מכן קריין בקול ציון לגולה, וב-1950 חזר לארץ-ריקה. הפעם כבר קיננה בו החלטה נחושה לסיים את לימודיו. כדי להתפרנס, בעד כנתה של חדר, היה מעביר את הילדים היהודיים מביתם לחדר ובתורה. שירותו הצבאי בישראל, וכנתנו המוצהרת לשוב ולעלות לישראל, הפכו אותו נכס יקר בעיני המנגנון הישראלי בשיקאגו והקונסול שכר אותו כקצין הסברה של הקונסוליה — "תואר גדול בשביל משכורת קטנה".

בזמנו החפשי היה נואם בפני ארגונים שונים. פעם הדי מינו אותו לנאום בפני ארגון לא-יהודי, אמריקאים למען פעולה דמוקרטית, שבראשו עומדת אלינור רוזבלט. בשעה הקבועה התייצב במשרד הארגון. המזכירה, שהוטעתה על-ידי מראהו הצעיר מאד, נתנה לו להיכנס בחדר-ההמתנה, בחשבה אותו לערש-שליו. לבסוף הודיע על זהותו, והמזכירה נאלצה לפצותו בהומנה לארוחת-צהרים על חשבונה. מאז היא מבשלת עבורו. לה לא היה קשר עם ישראל. למרות היותה יהודיה. אולם משאמר לה יהודה כי כנתנו לעלות לישראל ולהשתקע, הסכימה אידל להתלחח אליו. הם התחתנו לפני שלוש שנים, בדירתו של מיכאל קומי בירושלים.

★ ★ ★

הוא חדר לרגע לתקתק על המכונה בשתי אצבעותיו, וקרא את אשר כתב עד כה. מגורנו יצאו קולות תנור-קיס-למחצה. לולא נוכחותם של עוד שלושה עובדים בחדר, היה קורא בקול רם את אשר חיבר.

למעשה, תוכניתו של יהודה לב היא הצגה יותר מאשר שידור מהדורת חדשות. הוא אינו מקריא את משפטי-כאילו היה כרוז משלתי, המודיע על השללת עוצר, או המבשר החלטות הרוח-גורל. הוא מספר למאזיניו את הדב-רים שבזענין אותם לשמוע, בקול של מספר ידידותי. שיטתו

העולם הזה

כתבת מיוחדת חדרה אל מאחורי הקלעים במועדוני לילה

"ה"ת" מארחת

בר!"

נעמי אידוזה

בשעת המבצע